

Tarja Kivinummi

SeAMKin opettajien tiedonhankinta ja tiedonhankinnan juonteen toteutuminen

Opinnäytetyö

Kevät 2016

SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Kirjasto- ja tietopalvelun tutkinto-ohjelma

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Liiketoiminta ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Kirjasto- ja tietopalvelualan tutkinto-ohjelma

Suuntautumisvaihtoehto:

Tekijä: Tarja Kivinummi

Työn nimi: SeAMKin opettajien tiedonhankinta ja tiedonhankinnan juonteen toteuttaminen

Ohjaaja: Ari Haasio

Vuosi: 2016

Sivumäärä: 87

Liitteiden lukumäärä: 1

Opinnäytetyön tavoite oli selvittää Seinäjoen ammattikorkeakoulun opetushenkilöstön työhön liittyvän tiedonhankinnan tärkeimmät kanavat ja tiedonlähteet sekä vuonna 2015 opetussuunnitelmaan sisällytetyn tiedonhankinnan juonteen nykytila SeAMKissa. Tavoitteena oli saada tietoa myös siitä, mikä on Seinäjoen korkeakoulukirjaston rooli tiedonhankinnassa ja mitä mahdollisia esteitä tiedonhankintaan liittyy. Viitekehyksenä käytettiin T. D. Wilsonin tiedonhankinnan ammatillisen tiedonhankinnan malleja – sekä alkuperäistä että laajennettua, Tiedollisen käyttäytymisen yleismallia.

Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena Webropol-ohjelmistolla 21.3.-10.4.2016. Opetushenkilöstöön kuului vastausaikana yhteensä 231 henkilöä, joista 51 vastasi kyselyyn. Kyselyn alkupuolella oli kysymyksiä tiedonhankinnasta yleisemmin. Sen jälkeen kysyttiin tiedonhankintajuonteen toteutumisesta ja siihen suhtautumisesta. Viimeksi kysyttiin, kuinka Seinäjoen korkeakoulukirjaston tarjoamia elektronisia ja painettuja aineistoja ja erilaisia tiedonhankintaa tukevia palveluita käytetään tiedonhankinnassa ja mitä mieltä niistä ollaan.

Seinäjoen ammattikorkeakoulun opetuksen tiedonhankinnassa eniten käytetyt tiedonhankinnan kanavat ja tiedonlähteet ovat Internet sekä vapaasti verkosta saatavana oleva tuore tutkimustieto. Tiedonhankinnassa käytetään paljon myös informaaleja tiedonlähteitä ja Seinäjoen korkeakoulukirjaston e-aineistoja. Seinäjoen korkeakoulukirjasto on tärkeä opetuksessa tarvittavan tiedonhankinnan kanava.

Tiedonhankintajuonne koetaan osittain vaikeaksi toteuttaa ja opiskelijoiden tiedonhankinnan arviointi osana opintokokonaisuuksia ei aina toteudu. Tiedonhankinnan esteiksi nousevat monet aiemmassakin tutkimuksessa esiin nousseet asiat kuten puutteelliset tiedonhankintataidot. Vaikeuksia on mm. e-aineistojen käytössä, niiden Moodleen linkittämisessä ja e-kirjojen latauksessa / lainauksessa. Aikapula vaikeuttaa tiedonhankinnan lisäksi tiedonhankinnan juonteen toteuttamista ja tiedonhankintataitojen ylläpitoa. Uutena havaintona tuli mm. se, että osa Seinäjoen korkeakoulukirjaston tiedonhankintaa tukevista palveluista kuten Libguidsiin tehdyt tiedonhankinnan oppaat ovat vähän käytettyjä.

Avainsanat: tiedonhankinta, opettajat, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Seinäjoen korkeakoulukirjasto, tiedonlähteet, opiskelijat, tiedonhankinnan ohjaus

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Business and Culture

Degree programme: Library and Information Services

Specialisation:

Author/s: Tarja Kivinummi

Title of thesis: Information seeking by the teachers and students of Seinäjoki University of Applied Sciences

Supervisor(s): Ari Haasio

Year: 2016

Number of pages: 87

Number of appendices: 1

The first aim of this thesis was to find out which are the most important information channels and sources used by the teachers of Seinäjoki University of Applied Sciences (SeAMK) in professional information seeking. The second aim was to find out how information seeking, included in all the curricula in 2015, is implemented in practice at SeAMK. The third aim was to find out the role of the Seinäjoki Academic Library in teachers' information seeking and if there are some barriers related to it. The theoretical framework of the study mainly consists of Wilson's older and newer model of information-seeking behaviour.

The methodology of this study was quantitative, and the study was conducted as an Webropol survey between 21 March and 10 April 2016. On online questionnaire was sent to the 231 teaching staff, of whom 51 answered the survey. The first part of the survey included general questions about information seeking. After that, there were some questions about how teachers support students with their information seeking efforts during their studies and the teachers' attitudes to it.

The most used information seeking channels and sources are the Internet, new research information on the Web, informal resources, and the e-resources of Seinäjoki Academic Library. The library is an important information seeking channel. Supporting of students' information seeking is considered somewhat complicated, and all teachers do not evaluate it as part of their courses. Some barriers to teachers' information seeking were also found, for example insufficient information seeking and retrieval skills, difficulties with linking materials to the Moodle online learning environment and in downloading e-books and, of course, lack of time, which had already been found in previous studies.

Keywords: information seeking, teachers, Seinäjoki University of Applied Sciences, information seeking channels, information sources

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
1 JOHDANTO.....	5
2 AMMATILLINEN TIEDONHANKINTA.....	7
2.1 Tiedonhankintatutkimuksen käsitteitä.....	7
2.2 Ammattikorkeakoulun opettajien tiedontarpeet.....	7
2.3 T.D. Wilsonin ammatillisen tiedonhankinnan malli.....	8
3 AIEMPAA TUTKIMUSTA.....	13
3.1 Hämeen ja Oulun ammattikorkeakoulun opettajien tiedonhankinta.....	13
3.2 TAMUn kirjaston tutkimus.....	16
4 SEINÄJOEN KORKEAKOULUKIRJASTO.....	19
4.1 Seinäjoen Korkeakoulukirjasto tiedonlähteiden tarjoajana.....	19
4.2 Tiedonhankinnan juonne.....	21
5 TUTKIMUSMENETELMÄ, AIKATALU JA TOTEUTUS.....	23
5.1 Kyselytutkimus.....	23
5.2 Tutkimuksen toteutus.....	24
6 OPETTAJIEN TIEDONHANKINTA JA TIEDONHANKINNAN JUONNE.....	26
6.1 Vastaajien taustatiedot.....	26
6.2 Vastaajat tiedonhankkijoina.....	29
6.3 Opettajien työn kannalta tärkeimmät tiedonlähteet.....	39
6.4 Tiedonhankinnan juonne ja tiedonlähteet.....	48
6.5 SeAMK Korkeakoulukirjasto tiedonhankinnassa.....	57
6.6 Palaute kyselystä.....	72
7 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	73
8 POHDINTA.....	83
LÄHTEET.....	85
LIITTEET.....	87

1 JOHDANTO

Tutkimus on toimeksianto Seinäjoen korkeakoulukirjastolle ja sen tarkoitus on selvittää Seinäjoen ammattikorkeakoulun opetushenkilöstön ammatillisessa tiedonhankinnassa käyttämiä tiedonhankinnan kanavia ja tiedonlähteitä. Viitekehyksenä on käytetty pääosin T. D. Wilsonin ammatillisen tiedonhankinnan malleja; alkupeleistä, kuvion 1 mukaista (s. 9) mallia (1981) ja kuvion 3 mukaista (s. 12) Tiedollisen käyttäytymisen yleismallia (1997). Tiedonhankinnan lähteen määritelmä löytyy luvusta 2.1 ja kanavan määritelmä luvusta 2.2. Tiedonhankinnan kanavien osalta on tarkoitus selvittää mm. mikä rooli esim. Internetillä, kollegoilla tai kirjastolla on opettajien tiedonhankintakanavana. Tiedonlähteiden osalta halutaan selvittää mm. eri tiedonlähteiden kuten esimerkiksi elektronisten tai painettujen lehtien ja kirjojen merkitys tiedonhankinnassa. Tutkimuksella haluttiin selvittää myös opettajien tiedonhankinnan esteitä. Edellisten lisäksi tutkimuksella haluttiin hankkia tietoa vuonna 2015 opetussuunnitelmaan kirjatun tiedonhankinnan juonteen toteutumisesta Seinäjoen ammattikorkeakoulussa. Tiedonhankinnan juonne on avattu luvussa 4.2.

Hopeavuoren (2011) tutkimuksessa tiedonhankintavälineiden hallinta nousi yhdeksi tiedonhankintaa haittaavaksi tekijäksi. Hänen mukaansa tiedonhaku- ja tiedonhankintataitojen ja vielä erityisesti Internetin tiedonhaun välineiden hallinnan koulutus olisi opettajille tarpeen. Hoppenfieldin ja Smithin (2014) tutkimuksessa esimerkiksi e-aineistojen etäkäyttö aiheutti ongelmia. Seinäjoen korkeakoulukirjasto tarjoaa opettajille ja opiskelijoille runsaasti mm. alakohtaista tietoa sekä elektronisessa että painetussa muodossa. Kirjaston www-sivuilta löytyy aineistojen ja palveluiden käytön helpottamiseksi tietoa ja käyttöoppaita eri muodoissa - mm. YouTube-videoina ja Libguide-oppaina. Empiirisessä osiossa kysyttiin edellisiin liittyen mm. sitä kuinka monipuolisesti keväällä 2014 käyttöön otettua Finna-käyttöliittymää käytetään sekä kuinka alakohtaiset elektroniset aineistot tunnettiin ja kuinka niiden käyttö sujui. Siinä oli kysymyksiä myös Seinäjoen korkeakoulukirjaston tiedotuksesta.

Työn empiirinen osuus toteutettiin kyselytutkimuksena Webropol-ohjelmistolla.

Kysely sisälsi kysymyksiä mm. eri tiedonhankintakanavien ja tiedonlähteiden käytöstä, tiedonhankinnan esteistä, oman opetusalan aineistojen tuntemuksesta, elektronisten aineistojen käytöstä, tiedonhankintaa tukevien palveluiden ja oppaiden käytöstä sekä kirjaston tiedotuksen toimivuudesta.

2 AMMATILLINEN TIEDONHANKINTA

2.1 Tiedonhankintatutkimuksen käsitteitä

Mitä **tiedonlähteellä** ymmärretään, mitä pidetään tavallisimmin tiedonlähteenä? Haasion ja Savolaisen (2004, 19 - 20) mukaan tiedonlähteen käsite viittaa useimmiten informaation sisältävään dokumenttiin, joka voi olla muodoltaan painettu tai elektroninen. Dokumentteja on hyvin erilaisia kuten painettu tai elektroninen kirja tai lehti, WWW-sivu, television tai radion uutislähetys jne. Formaalien eli dokumentoitujen tiedonlähteiden lisäksi tiedonlähteenä voi toimia myös informaalit tai suulliset lähteet eli henkilölähteet. Haasion ja Savolaisen mukaan tiedonlähteiden jaottelua voi tehdä myös lähteen tuotantopaikan tai lähteen informaatioosisällön originaalisuusasteen mukaan. Voidaan puhua esim. organisaation sisäisistä ja ulkoisista lähteistä tai primaari-, sekundääri- ja tertiäärilähteistä. Sisäisillä lähteillä viitataan organisaation tuottamiin tiedonlähteisiin ja ulkoisilla taas organisaation ulkopuolella tuotettuihin tiedonlähteisiin. Primaarilähteet ovat alkuperäisiä dokumentteja. Sekundäärilähteistä taas saadaan tietoa tarjolla olevista primäärilähteistä. Tertiäärilähteiksi puolestaan kutsutaan primaari- ja sekundäärilähteisiin viittaavia lähteitä. (Haasio & Savolainen 2004, 19-20.)

Tiedonlähteille on mahdollista päästä **kanavien** avulla. Kanavat kuten esimerkiksi kirjasto ovat organisoituja käytäntöjä tai mekanismeja. Ne tarjoavat systemaattisesti pääsyn eri lähteisiin. Myös henkilö - esimerkiksi asiantuntija, kirjastonhoitaja tai informaatikko - voi toimia sekä tiedonlähteenä että kanavana ohjatessaan asiakasta tiedonlähteille. Netissä tiedonlähteen ja kanavan erottaminen toisistaan ei ole välttämättä kovin helppoa. Www-sivusto voi toimia sekä tiedonlähteenä että kanavana, sillä se voi tarjota sekä tietoa että sivuston ulkopuolisiin tiedonlähteisiin johtavia linkkejä. (Haasio & Savolainen 2004, 20.)

2.2 Ammattikorkeakoulun opettajien tiedontarpeet

Hopeavuori (2011) on tutkinut ammattikorkeakoulun opettajien tieteellisen tiedon hankintaa. Hänen (2011, 63 - 64) mukaansa opettajien tiedontarpeet liittyivät opin-

tojakson opetussisältöihin, sekä opiskelijoiden valmentamiseen alan työelämään ja tulevaisuuteen. Myös tutkimus- ja kehittämistoiminnan valmiuksien opettaminen, opinnäytetöiden ohjaus sekä ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opetus ja kehittämistehtävien ohjaus olivat tehtäviä, joihin tietoa hankittiin. Oman ammatin tietouden ylläpito on Hopeavuoren mukaan myös tärkeää, sillä monella alalla käytänteet, suositukset, materiaalit ja menetelmät muuttuvat jatkuvasti tutkimuksen edistyessä.

Kortelainen (2003, 46 - 50) löysi erilaisia työrooleja kuten opetustehtävät ja ryhmänohjaajana toimiminen, hallinto- ja suunnittelutehtävät, opinnäytetöiden ohjaus, opinto-ohjaajana tai työharjoitteluvastaavana toimiminen ja oman alan ammattityö.

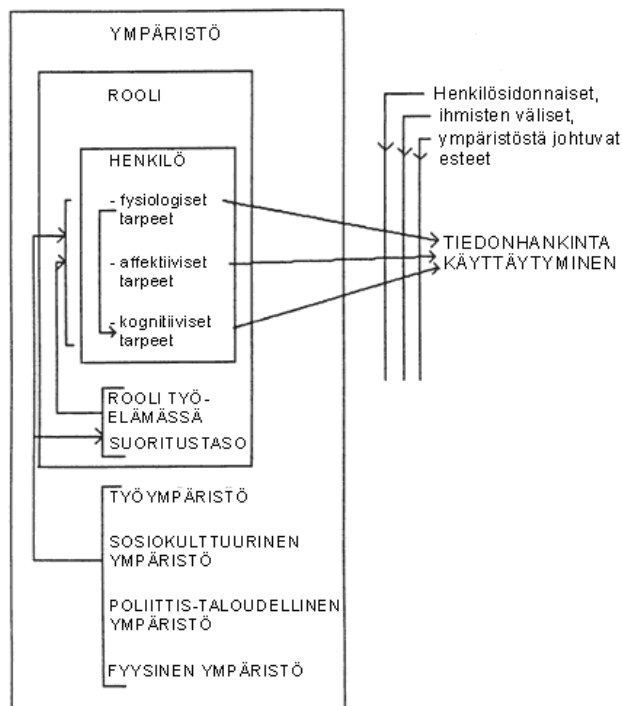
2.3 T.D. Wilsonin ammatillisen tiedonhankinnan malli

Tutkimuksella haluttiin selvittää mm. käytettyjä tiedonhankinnan kanavia ja lähteitä eli tyyppisten aineistojen käyttöä ja mistä tiedonlähteille mennään. Myös tiedonhankinnan esteitä halutaan selvittää.

Valitsin työn viitekehikseksi T. D. Wilsonin alkuperäisen ammatillisen tiedonhankinnan mallin ja siitä laajennetun Tiedollisen käyttäytymisen yleismallin. Alkuperäisessä mallissa tarkastellaan tiedonhankintaa ”yksilön elämismaailmassa” ja ”tiedon universumissa” huomioiden mm. käytetyt ”tiedonhankinnan polut” ja tiedonhankinnan esteet. Tiedollisen käyttäytymisen yleismalli ottaa huomioon myös esimerkiksi yksilön tarpeen hallita stressiä ja muita psykologisia tai esimerkiksi demografisia tekijöitä. Peilaan SeAMKin opetushenkilöstön tiedonhankintaa näihin malleihin.

Haasion ja Savolaisen mukaan (2004, 70 -72) T.D Wilson julkaisi v. 1981 ensimmäisen *tiedonhankinnan mallin* (kuvio 1). Malli pohjautuu monivuotiseen empiiriseen tutkimushankkeeseen, jossa selvitettiin brittiläisissä sosiaalivirastoissa työskentelevien henkilöiden tiedontarpeita ja tiedonhankinnan tapoja. Mallin mukaan tiedonhankinta ei ole itsenäinen, tiedonhankinnaksi tiedostettu prosessi, vaan tiedonhankintaa määrittävät paremminkin fysiologisten, affektiivisten ja kognitiivisten tarpeiden tietty yhdistelmä ja niiden tarpeiden tyydyttäminen. Yksilön elämää ja

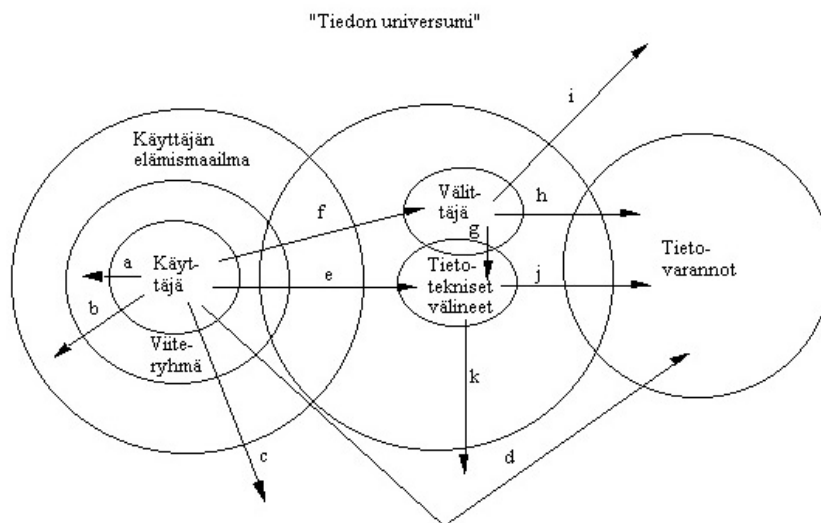
tätä kautta myös tiedonhankintaa määrittävät makrotasolla fyysisestä ja sosiaalisesta ympäristöstä (kulttuurista), työelämästä jne, lähtöisin olevat arvot, normit ja rooliodotukset. Yksilölle voi tulla tiedonhankinnassa myös erilaisia esteitä kuten kielitaidon puute, aikapula sekä taloudelliset, maantieteelliset tai tunneperäiset tiedonhankinnan esteiksi nousevat seikat. Tiedonhakua leimaa yksilö- ja yhteisösidonnaisuus, jossa tiedonhankinta on riippuvainen sosiaalisesta toiminnasta sekä siihen liittyvistä arvoista ja normeista.

Kuvio 1. Wilsonin malli (1981) tiedon tarpeisiin ja tiedonhankintaan vaikuttavista tekijöistä (Haasio & Savolainen, [viitattu 17.2.2016]).

Wilsonin ”tiedonhankinnan polut” (information seeking paths) kuvaavat tiedonhankinnassa käytettyjä kanavia ja lähteitä. Yksilön tiedonhankinnan ensimmäinen konteksti, ”elämismaailma” on puolestaan niiden kokemusten kokonaisuus, jotka yksilöllä on tiedonhankkijana ja -käyttäjänä. Elämismaailmaan kuuluu myös se ympäristö, erityisesti päivittäinen työympäristö, jossa tietoa hankitaan sekä siinä toimivat viiteryhvät kuten työkaverit, johtajat ja asiakkaat. Tiedonhankinnan toinen konteksti eli ”tiedon universumi” muodostuu eri tietovarannoista kuten dokumenteista, kirjastoista ja asiantuntijoista sekä tiedonvälittäjistä ja tietoteknisistä välineistä, joiden avustuksella ja avulla päästään kiinni tietovarantoihin. (Haasio & Savolainen 2004, 72.)

Wilsonin mallissa "tiedon universumi" (kuvio 2) tiedonhankinnan polut jakautuvat neljään eri tyyppiin, A-, B-, C- ja D-luokan polkuihin sen mukaan, kuinka yksilö toimii tiedonhankinnassaan. A-luokan poluilla yksilö etsii tietoa "omin päin", ilman tiedonvälittäjien apua hakien sitä esim. työtoveriltaan. B-luokan poluilla yksilö hyödyntää tietojärjestelmiä, esim. kirjastoa. C-luokan poluilla yksilö turvautuu tiedonvälittäjiin, esim. informaattikkoon. D-luokan poluilla yksilö hyödyntää tietoteknisiä järjestelmiä, esim. tietoverkkoja. Parhaaseen lopputulokseen päästään erilaisia polkuja ja lähteitä kulloisenkin tiedonhaun kannalta tarkoituksenmukaisesti yhdistellen. (Haasio & Savolainen 2004, 73 - 74.)

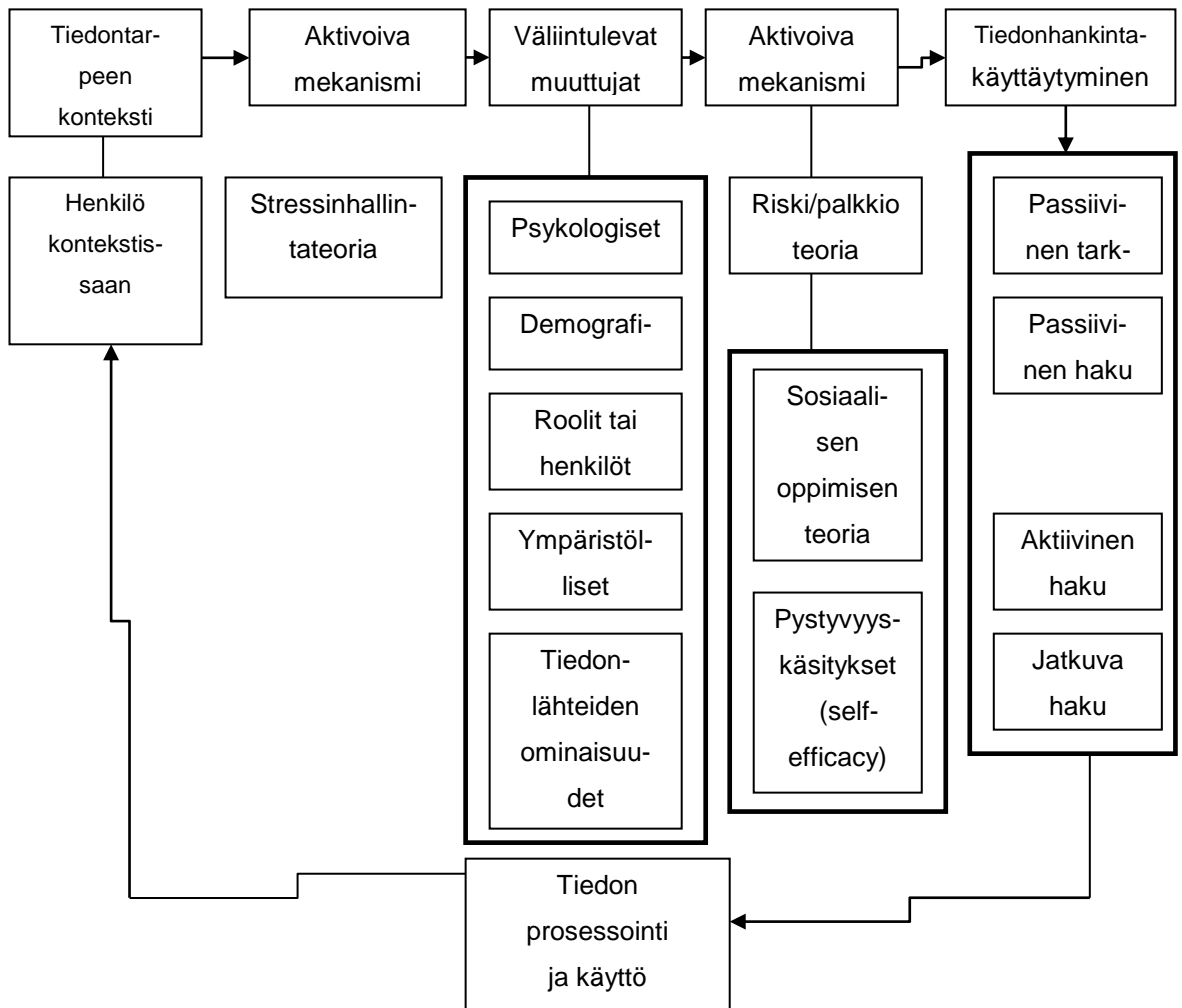

Kuvio 2. T.D. Wilsonin tiedonhankinnan polut (Haasio & Savolainen, [viitattu 17.2.2016]).

Wilsonin laajennettu malli, "tiedollisen käyttäytymisen" (information behaviour) malli (kuvio 3) syntyi 1990-luvun puolivälissä. Tiedonhankinnan syklisyys tulee siinä esiin. Tiedonhakua tarkastellaan tietoa tarvitsevan henkilön lähtökohdasta tietyssä kontekstissa ja tilanne voi olla myös työelämän ulkopuolelta. Tiedontarve ei mallin mukaan kuitenkaan johda automaattisesti tiedonhankintaan. Tiedonhankinnan todennäköisyys ja intensiivisyys selittyvät monilla eri muuttujilla. Yksi niistä on yksilön tarve hallita stressiä. Yksilö voi suhtautua stressaavaan tilanteeseen ongelmakeskeisesti yrittäen tiedon avulla poistaa stressiä tai tunnekeskeisesti sopeutumalla tai alistumalla ongelmatilanteeseen, jolloin tiedonhaulla on vähemmän

merkitystä. Myös psykologisilla ja demografisilla tekijöillä voi olla merkitystä tiedonhankintaan. Wilson esittää muitakin tekijöitä, esim. riski-palkinto-teorian, jonka mukaan tiedonhankinnan kustannukset verrattuna hyötyihin vaikuttavat tietolähteiden valinnassa. Wilsonin esittämä ”pystyvyys” (self-efficacy) puolestaan viittaa yksión käsityksiin siitä, missä määrin yksilö uskoo voivansa hankkia tarvitsemansa tiedon esteistä huolimatta. (Haasio & Savolainen 2004, 74-76.)

Mallissa on uusina tekijöinä edelliseen verrattuna jako passiivisluonteiseen toimintaympäristön seurantaan ja hakuun (passive attention, search) sekä aktiiviseen, suunnitelmalliseen tiedonhakuun. Passiivisessa tarkkailussa otetaan vastaan tietoa sattumalta esimerkiksi uutisten kautta. Passiivisessa haussa tietoa saadaan myös aiheesta B silloin, kun tietoa etsitään aiheesta A. Aktiivisessa haussa puolestaan on kyse siitä, että hakeudutaan suunnitelmallisesti eri tiedonlähteille ja hyödynnetään niitä systemaattisesti. Jatkuva haku on toimintaympäristön jokapäiväistä seuranta. Hankitun tiedon hyödyntäminen ja käyttö voivat tuottaa uusia tiedontarpeita, jolloin tiedonhaun sykliisyys jatkuu. (Haasio & Savolainen 2004, 76-77.)

Kuvio 3. Wilsonin tiedollisen käyttäytymisen yleismalli, 1997 (Haasio & Savolainen, 2004, 74).

3 AIEMPAA TUTKIMUSTA

Taustatietoa Seinäjoen ammattikorkeakoulun opetushenkilöstön korkeakoulukirjaston palveluiden käytöstä on saatu kansallisten käyttäjäkyselyiden, joista viimeisin on toteutettu v. 2013, kautta. Ala-Hakunin, Eleniuksen ja Latvasen mukaan (2015, 173-174) e-aineistojen käyttö on hyvin samankaltaista SeAMKissa kuin koko ammattikorkeakoulusektorilla: e-aineistoja käytetään, mutta niiden käyttö ja hyödyntäminen ei heidän mukaansa ehkä vastaa kaikilta osin niihin kohdennettuja panostuksia. Vuonna 2013 Seinäjoen ammattikorkeakoulussa toteutettiin myös oma kokoelmakysely, johon vastasi 85 henkilöä. Sen tulokset osoittivat, että monet e-aineistot olivat tuntemattomia ja niiden käyttö oli vähäistä. Tutkimuksen mukaan käytetyimmät verkkopalvelut olivat kirjaston oma kokoelmatietokanta ja Theseus-julkaisuarkisto. Suosituimmat e-aineistot olivat MOT-sanakirjasto, Ebrary e-kirjakokoelma, Ebsco Academic Search Elite –lehtipaketti sekä artikkeliviitetietokannat Aleksis ja Arto.

3.1 Hämeen ja Oulun ammattikorkeakoulun opettajien tiedonhankinta

Maarit Kortelainen (2003) tutki Hämeen ammattikorkeakouluopettajien tiedonhankintaa - mm. opettajan tiedontarpeita ja millaista on heidän tiedonhankintansa ja mitä esteitä he mahdollisesti kohtaavat. Kortelaisen tutkimuksessaan löytämiä opettajien tiedontarpeita on esitelty luvussa 3.1. Kortelaisen tutkimuksessa opettajat itse tunnistivat erilaisia prosesseja tiedonhankinnassaan. Kortelaisen (2003, 59 – 60) mukaan sattumanvarainen selailu ja ”vaiston varassa” toimiminen ovat HAMK:n opettajien eniten käyttämiä vaihtoehtoja.

Tuula Hopeavuori (2011) tutki Oulun seudun ammattikorkeakoulun päätoimisten opettajien tutkimustiedon hankintaa tutkimuksessaan Ammattikorkeakoulun opettajat tutkimustiedon hankkijoina ja tiedeviestinnän kohderyhmänä. Tutkimuksella selvitettiin, kuinka paljon opettajat käyttävät opetuksessaan tutkimustietoa ja mistä he sitä hankkivat. Tutkimuksella selvitettiin myös mikä vaikeuttaa tutkimustiedon hankintaa ja miten tiedeviestinnän keinoin voitaisiin edistää tutkimustiedon välittymistä opettajille ja opetukseen.

Kortelaisen tutkimustulokset eri tiedonlähteiden käytöstä osoittavat, että esimerkiksi Internet on hyvä renki, mutta huono isäntä. Internetistä tietoa haettaessa tunnetaan epävarmuutta tiedonlähteiden luotettavuudesta ja siitä onko osattu hakea oikein tai onko haussa onnistuttu. Internetistä haku on myös aikaa vievää ja koettiin, että sinne voi jäädä seikkailemaan ja haettava asia voi unohtua. Internetin heikkouksina nähtiin myös mm. se, että siellä on paljon vanhaa, kelpaamatonta tai liian pinnallista tai sitten esimerkiksi perusopintojaksolle liian spesifiä ja syvällistä tietoa. (Kortelainen 2003, 60 – 61.)

Kortelaisen (2003, 62 – 63) mukaan keskustelu alalla toimivien ihmisten kuten kollegoiden ja omaan verkostoon kuuluvien sekä muiden ammatti-ihmisten kanssa koettiin tärkeäksi mm. työelämän uusimman tiedon ja käytäntöjen sekä verkko-opetuksen suunnittelun osalta. Keskustelu on hänen mukaansa tehokas ja luonnollinen tapa hankkia tietoa ja erityisen tärkeää vasta-aloittaneelle, joka voi ottaa selvää esimerkiksi uusista vastaantulevista asioista. Kortelaisen tutkimuksen mukaan määrällisesti eniten käytetty tiedonhankintakanava oli Internet ja sen jälkeen tulivat kirjat ja kollegat.

Myös Jokiniemi on tutkinut opettajien tiedonhankintaa. Jokiniemen toisen asteen ammatillisten oppilaitosten opettajille suuntaamassa tutkimuksessa (2006, 62 – 64) eniten käytetyt tiedonlähteet olivat painetut lähteet, toisella sijalla olivat henkilölähteet ja kolmannella organisaatiolähteet. Jokiniemen mukaan yksittäiset, eniten käytetyt painetut lähteet olivat ammattikirjallisuus, toiseksi eniten käytetty yksittäinen tiedonlähde oli Internet verkkovälitteisen median ryhmästä ja kolmanneksi eniten käytetty yksittäinen lähde painetut lehdet painettujen lähteiden ryhmästä. Kollegat oli neljänneksi eniten käytetty yksittäinen tiedonlähde henkilölähteiden ryhmästä. Jokiniemi (2006, 67) arvioi, että parhaiten opettajien tiedonhankintaa voidaan tukea tarjoamalla tietoa erilaisten tiedonhankintakanavien ja tiedonlähteiden olemassaolosta sekä tarjoamalla koulutusta niiden hyödyntämiseen.

Hopeavuoren (2011, 63 - 64) tutkimuksessa 90 opettajaa eli 25,6 % opettajista vastasi kyselyyn. Vastaajista 61,4 % kertoi sisällyttävänsä tutkimustietoa jatkuvasti opetukseensa. Sosiaali- ja terveystieteiden opettajat olivat tutkimustietoa eniten opetukseen sisällyttävä ryhmä. Tiedonlähteistä eniten käytetyt olivat ammattialan op-

pikirjat ja ammattilehdet. Alkuperäiset tutkimusjulkaisut ja alan tieteelliset julkaisut olivat toiseksi eniten ja kollegat ja alalla toimivat ammattilaiset kolmanneksi eniten käytetyt tutkimustiedon lähteet. Toisin kuin Kortelaisen (2003) tutkimuksessa, Internet ei ollut Hopeavuoren tutkimuksessa valittavissa lähteeksi. Internet oli sen sijaan jaettuna eri tavalla käsitellyksi tiedoksi ja yksittäisiksi viestityypeiksi.

Kortelaisen (2003, 84) mukaan tiedonhankinnan epäonnistumisen syynä oli useimmiten liian rutiininomainen tiedonhankinta, jolloin eri kanavia ei muisteta käyttää monipuolisesti. Myös informaation määrän kasvu ja Internetin hyödyntäminen koetaan ajan puutteen ohella esteeksi.

Hopeavuoren (2011, 65) mukaan tutkimustiedon hankkimisen este on yleisimmin ajan puute. Myös tiedon lisääntyminen ja hajallaan olo vaikeuttavat tiedonhankintaa. Myöskään osittain liian teoreettiseksi koettu materiaali, tiedon vaikea löydettävyys tai puutteelliset tiedonhankintataidot eivät ole omiaan helpottamaan tieteellisen tiedon tiedonhankintaa.

Hopeavuoren (2011, 69) mukaan mm. tiedonhaku- ja tiedonhankintataitojen - erityisesti Internetin tiedonhaun välineiden hallinnan koulutus - olisi opettajille tarpeen. Hän näkee tärkeänä myös kirjaston tarjoamat alakohtaiset uutuustiedotteet ja alan tärkeiden tietokantojen käyttökoulutuksen. Myös tiedonlähteiden keskittäminen yhteen paikkaan alakohtaisten materiaalipankkien tai portaalien avulla helpottaisi tiedonhankintaa.

Seinäjoen korkeakoulukirjastossa tiedonlähteiden keskittäminen on hoidettu alakohtaisten Libguides-oppaiden avulla. Seinäjoen korkeakoulukirjasto tarjoaa myös henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa henkilökunnalle ja opiskelijoille Varaa informaattikko-palvelun muodossa. Siinä henkilökunta ja opiskelijat saavat ohjausta maksuttomasti tunnin ajan. (Varaa informaattikko palvelu, [viitattu 16.4.2016].)

3.2 TAMUn kirjaston tutkimus

Hoppenfield ja Smith (2014) selvittivät tutkimuksessaan TAMUn (Texas A&M University) kirjastojen käyttöä. Kirjallisuuskatsauksessaan he toteavat että yleisesti ottaen painetut kirjat menevät tiedonlähteissä elektronisten edelle. Lehdissä elektroniset ovat painettuja suositumpia. Valitettavasti kirjastonhoitajien apua käytetään vähän, joka tukee Hoppenfieldin ja Smithin käsitystä siitä, että kaikista tiedekunnalle tarjolla olevista tiedonlähteistä ja palveluista ei olla kaikin osin tietoisia. Myös kirjaston käyttö oli kaiken kaikkiaan vähentynyt. (Hoppenfield & Smith 2014, 5.)

Myös heidän omassa tutkimuksessa, johon tuli 59 hyväksyttävää vastausta (vastausprosentti 32,8 %) selvisi että tutkimuksen kohteena olleista Mays Business Schoolin tiedekunnan jäsenistä 66 % ilmoitti käyttävänsä mieluummin painettuja kirjoja kuin e-kirjoja ja vastaavasti 83 % mieluummin e-lehtiä kuin painettuja lehtiä. Vain 62 % vastaajista ilmoitti käyttävänsä kirjaston hankkimia tietokantoja. Kun vastaajia pyydettiin mainitsemaan heille hyödyllisimpiä tietokantoja, yllättävää oli, että kukaan laskentaosaston (Accounting Department), rahoitusosaston (Finance Department) tai informaatio-osaston (INFO department) vastaajasta ei valinnut hyödyllisimmäksi oman osastonsa erikoisaineistoja. Tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä tietokantojen laatuun oli 86 % vastaajista ja tietokantojen määrään vastaavasti 76 % vastaajista. (Hoppenfield & Smith 2014, 7.)

TAMUn tutkimukseen vastanneista 92 % ilmoitti käyttäneensä kirjastoon tilattuja lehtiä. Painetut lehdet olivat syy keskimäärin 14 kirjastokäynnille lukuvuoden mitaan. Vastaajista 68 % ilmoitti lainanneensa kirjaston kirjoja – keskimäärin 5,26 kertaa lukukaudessa. Reilut puolet (59 %) vastaajista ei olleet tietoisia kirjaston palvelusta, jolla voi ehdottaa uusia hankintoja kirjaston kokoelmaan. ”Get it for me” –palvelua, joka on eräänlainen kaukolainan ja kampuksen pikalähettiläpalvelun välimuoto, ilmoitti käyttävänsä 65 % vastaajista. Palvelua käytettiin lukukauden aikana keskimäärin 6,64 kertaa artikkelipyyntöön ja keskimäärin 5,54 kertaa kirjapyyntöön toisesta kirjastosta toiseen kirjastoon. E-kirjoja oli käyttänyt vain 38 % vastaajista. Näistä 29 % piti lainauskokemuksesta, joka oli heidän mukaansa helppoa ja aikaa säästävää. (Hoppenfield & Smith 2014, 7 – 8.)

Kysyttäessä henkilökohtaisen kokoelman käytöstä noin puolet vastaajista (52 %) ilmoitti käyttävänsä tutkimukseen henkilökohtaista kokoelmaa ja kertoi tilanneensa keskimäärin 4,27 lehteä ja 5,8 kirjaa joka vuosi. Muita havaintoja olivat mm. se, että Google Scholar oli eniten käytetty palvelu (67 %) online -tutkimustiedon hankinnassa; kirjaston tietokannat olivat toiseksi eniten (31 %) ja kirjaston www-sivut ja SSRN (Social Science Research Network) kolmanneksi eniten käytetty (17 %) tutkimustiedon online hankintakanava. Tutkijat yllättyivät siitä, että vain hyvin harvat vastasivat käyttävänsä uuden tutkimustiedon hankintaan RSS-syötettä, blogia tai Twitteriä. Suurin osa eli noin puolet (52 %) vastaajista selaili ajankohtaisia artikkeleita. (Hoppenfield & Smith 2014, 9 – 10.)

Yllättävää oli myös, että yli puolet (55 %) vastaajista ei ollut tietoisia TAMUn digitaalisen kirjaston (TAMU Digital Library). Mielenkiintoista oli se, että viitteiden hallintaan käytettiin eniten EndNotea, mutta kukaan ei ilmoittanut käyttävänsä RefWorksiä. Johtopäätöksissään ja parannusehdotuksissaan tutkijat toteavat, että rajoittunut tietoisuus kirjaston palveluista voi johtaa siihen, että tiedekunta ei kysy neuvoa kirjastosta ja että tiedekunnan omien aihealueen aineistojen käyttö rajoittuu. He näkevät tarpeelliseksi kouluttaa tiedekunnan jäseniä heidän opetuksessa ja tutkimuksessa tarvitsemiin tiedonhankinta- ja hakutaitoihin ja tärkeisiin aineistoihin. Nopeisiin käytännön parannuksiin he ehdottivat opasta lehtien ja artikkelien (elektronisten, painettujen, uusien ja vanhojen) etsimiseen, julkaisutietokantojen listaa sekä e-aineistojen etäkäyttöopasta. (Hoppenfield & Smith 2014, 11 – 12.)

Myös Illinoisin kirjaston toteuttamassa tutkimuksessa mm. e-aineistojen etäkäyttö-ongelmat, kokotekstien linkitys, onlineoppaiden tarve, RSS-syötteiden ja muiden tiedon seuraamista helpottavien keinojen käyttöönotto sekä aineistojen tunnetavuuden lisääminen olivat asioita, jotka vaativat toimenpiteitä. Kokoelmat todettiin ylipätään hieman ylimitoitetuiksi ja online -aineistojen käyttö rajoittuneeksi muutamiiin välineisiin joko siitä syystä, että niistä ei olla tietoisia tai että niitä ei tarvita tai että niitä ei ehditä käyttää. Tärkeänä nähtiin myös www-sivujen selkeys e-aineistoihin pääsyn ja käytettävyyden edistämässä (Groote De, Shultz & Bleicic 2014, 175-176).

Voidaan todeta, että kaikki keinot, joilla opettajien ja opiskelijoiden tietoisuutta aineistoista saadaan lisättyä ja tiedonhankintataitoja parannettua sekä tiedonhankinnan esteitä vähennettyä, luovat paremmat edellytykset aineistojen ja erityisesti e-aineistojen tehokkaammalle hyödyntämiselle opetuksessa ja opiskelussa. Ilkoseni voin todeta, että Seinäjoen korkeakoulukirjasto on jo tehnyt paljon työtä ja huomionnut monia asioita, jotka lisäävät tietoisuutta aineistoista ja helpottavat tiedon lähteille pääsyä ja näin myös aineistojen käyttöä. SeAMK Kirjaston verkkosivuilta löytyy jo mm. ohjeet edellä esitellyissä tutkimuksissa ongelmallisiksi havaittuihin e-aineistojen etäkäyttöön, sekä alakohtaisten aineistojen käyttöön (Oppaita SeAMKin koulutusaloille & ohjeita kirjastonkäyttöön, [viitattu 18.4.2016]). Koska sivujen johdonmukaisuus ja selkeys ovat tärkeitä tiedon löytymisen kannalta, esimerkiksi E-aineiston käyttö verkko-opetuksessa -sivulle johtavan linkin soisi löytyvän myös ainakin samalta sivulta, josta löytyvät alakohtaiset oppaat ja etäkäyttöopas.

4 SEINÄJOEN KORKEAKOULUKIRJASTO

4.1 Seinäjoen Korkeakoulukirjasto tiedonlähteiden tarjoajana

Tänä vuonna 20 vuotta täyttävällä Seinäjoen korkeakoulukirjastolla on tällä hetkellä kolme toimipistettä, joista kampuskirjasto ja Terveyskirjasto toimivat Seinäjoella ja Maaseutualan kirjasto Ilmajoella. Kirjasto on auki maanantaista perjantaihin ja kirjaston verkkopalvelut ovat käytössä vuoden jokaisena päivänä ympäri vuorokauden lukuun ottamatta päivityksistä ja huoltotoista johtuvia katkoksia. Kirjasto on avoin kaikille. Ne, joilla on Seinäjoen ammattikorkeakoulun käyttäjätunnukset, voivat käyttää kirjaston hankkimia, käyttöoikeudet vaativia aineistoja myös kirjaston ja ammattikorkeakoulun verkon ulkopuolelta etäyhteyttä käyttäen.

Kirjaston kokoelmat muodostuvat vielä hyvin pitkälle painetuista aineistoista, mutta suurin osa aineistomäärärahoista käytetään jo elektronisten aineistojen hankintaan. Vuonna 2014 kirjastoaineistoja hankittiin Seinäjoen korkeakoulukirjastoon yhteensä 215 000 eurolla, josta hieman yli puolet käytettiin elektronisten aineistojen hankintaan, sillä sen osuus koko summasta oli 109 000 euroa. Painettujen aineistojen määrän lievää laskua kuvaa se, että painettuja kirjojen määrä Seinäjoen korkeakoulukirjastossa oli vuonna 2011 vielä 124341 kpl, kun se vuonna 2014 oli enää 90047 kpl. Tilattujen painettujen lehtien määrä vuonna 2011 oli 829 kpl ja vuonna 2014 enää reilut puolet eli 456 kpl. Vastaavasti elektronisten aineistojen määrän huimaa kasvua kuvaa se, että vuonna 2011 elektronisten kirjojen määrä oli yhteensä 70330 kpl ja vuonna 2014 jo noin seitsemän kertaa suurempi eli yhteensä 493656 kpl. E-lehtien määrässä on tapahtunut lievää nousua, sillä vuodelta 2011 niitä on tilastoitu saapuneiksi 11061 kpl ja vastaavasti 13263 kpl vuodelta 2014. (Tieteellisten kirjastojen tilastotietokanta, [viitattu 22.2.2016].)

Seinäjoen korkeakoulukirjasto otti käyttöön Finna-haun keväällä 2015. Finnalla voi etsiä kirjaston hankkimia painettuja ja elektronisia aineistoja sekä muiden Finna.fi-palvelussa olevien kirjastojen, museoiden ja arkistojen tarjoamia avoimia aineistoja. Finnaan täytyy kirjautua, jotta sillä voi tehdä varauksia ja uusia omia lainoja silloin. (Mikä Finna on, [viitattu 22.2.2016].) Kirjautuminen Finnaan tapahtuu joko SeAMK:in tunnuksilla tai Plari-kirjastokortin tunnuksella. SeAMK:in tunnuksilla kir-

jauduttaessa saadaan käyttöön (myös etänä) kirjaston linsensseillä hankkimat e-aineistot. (SeAMK Finna kirjautuminen, [viitattu 22.2.2016].)

Finnan sekä muiden palveluiden ja aineistojen käyttöä voi opetella kirjaston sivulta löytyvien ohjeiden avulla. Kirjasto on panostanut aineistojen käytön ohjeistukseen. Kunkin opetusalan aineistojen käytettävyyttä ja löytyvyyttä on tehostettu Libguidsiin tehdyillä oppailla, jotka johdattavat käyttäjät oman alansa tiedon lähteille ja opastavat niiden käytössä. Kirjaston sivulta löytyy myös elektronisten aineistojen etäkäytön, verkkokursseihin linkittämisen ja mobiilikäytön ohjeita. Ohjeita löytyy myös Youtube-videoina. Kirjaston aineistoja esitellään myös eri näkökulmista, mm. sen mukaan, onko käyttäjä uusi asiakas, opiskelija, opettaja vai tutkija.

Asiakkaita voidaan auttaa hallitsemaan kirjastojen aineistoja ja palveluita myös avoimin tai jollekin kohderyhmälle räätälöidyin koulutuksin. Esimerkiksi Jyväskylän ammattikorkeakoulun kirjasto (JAMKin kirjasto) järjestää tänä keväänä kaikille avointa koulutusta mm. liiketalouden tiedonlähteistä, kirjallisuuskatsauksista, Refworksin käytöstä sekä sosiaali- ja terveysalan tutkimustiedon lähteistä (Kirjaston avoimet koulutukset, missä ja mihin aikaan, [viitattu 18.4.2016]). JAMKin kirjastolla on tapana järjestää kevätlukukaudella myös koko JAMKin väelle (opiskelijat ja henkilökunta) suunnattu 5 opintopisteen laajuinen Asiantuntijan tiedonhankinta-opintopaketti (Opiskelija kohtaa kirjaston, [viitattu 18.4.2016]).

Seinäjoen korkeakoulukirjasto tiedottaa aineistoistaan ja palveluistaan verkkosivuillaan ja sosiaalisen median eri palveluissa kuten Facebookissa, Twitterissä ja Plarattua –blogissa. Kirjaston uusi tiedotusmuoto on sähköpostilla jaeltava uutiskirje, joka otettiin käyttöön vuoden alusta. Mm. tätä uutiskirjettä oli toivottu kirjaston Seinäjoen ammattikorkeakoulun henkilökunnalle suuntaamassa kyselyssä v. 2013. SeAMKilaiset saavat uutiskirjeen automaattisesti, mutta muiden pitää tilata se.

Seinäjoen ammattikorkeakoulun opiskelijat on suurin Seinäjoen korkeakoulukirjaston käyttäjäryhmä. Tieteellisten kirjastojen tilastotietokannan mukaan muut käyttäjäryhmät v. 2014 olivat suuruusjärjestyksessä seuraavat: ”muiden oppilaitosten opiskelija tai henkilökunta”, ”muut”, ”yliopiston opiskelija tai henkilökunta”, ”oma

henkilökunta”, ”kotimainen kaukopalveluasiakas”, ”toisen amk:in opiskelija”, ”julkishallinnon edustaja”, ”elinkeinoelämän edustaja”, ”ulkopuolisen amk:in henkilökunta” ja ”ulkomainen kaukopalveluasiakas” (Tieteellisten kirjastojen tilastotietokanta, [viitattu 22.2.2016].)

Seinäjoen korkeakoulukirjaston informaatikot opettavat Seinäjoen ammattikorkeakoulun opiskelijoille tiedonhankintaa opintoihin sisältyvillä tiedonhankinnan kursseilla. Leena Eleniuksen ja Jaana Latvasen (2014, 88) mukaan SeAMKissa suoritetaan n. 25 % eli neljännes kaikista Suomen ammattikorkeakoulujen tiedonhankinnan ja kirjastonkäytönopetuksen opintopisteistä. Vuonna 2013 tunteja kertyi yhteensä 710 tuntia, yhteensä 2085 opiskelijalle. Yhteisopintopistemäärä oli yhteensä 1360. Opetuksen sisältöjen, ajoituksen ja tehtävien suunnittelu tapahtuu yhdessä tutkinto-ohjelmien opettajien kanssa. Opetuksen integroitumisaste muuhun opetukseen vaihtelee opetusaloittain.

4.2 Tiedonhankinnan juonne

Ala-Hakunin ym. (2015, 175) mukaan SeAMKin uuteen opetussuunnitelmaan on sisällytetty v. 2015 ajatus tiedonhankinnan juonteesta. Tiedonhankinnan juonteen tavoite on, että opiskelijoiden tiedonhankintaosaaminen vahvistuu, monipuolistuu ja rutinoituu. Juonne on osa jokaista opintojaksoa, joten se on mukana opinnoissa opintojen alusta loppuun. Käytännössä tiedonhankinnan juonne tarkoittaa tiedonhankintaa edellyttävien tehtävien teettämistä ja tehtäväpalautusten arviointia tiedonhankinnan onnistumisen näkökulmasta. Heidän mukaansa varsinkin tiedonhankintaprosessin alussa opiskelijat tarvitsevat tukea opettajilta sopivien aineistojen ja kokoelmien löytämisessä ja hakusanojen ideoinnissa. Opiskelijoiden tiedonhankintataidot ovat usein alhaisemmalla tasolla kuin he itse sen kokevat

Vaikka kirjaston antama tiedonhankinnan opetus on SeAMKissa mittavaa, Eleniuksen ja Latvasen (2014, 89) mukaan pakollisten opintojen lisäksi tarvitaan opettajien opiskelijoille antamaa tiedonhankinnan opetusta, jotta tiedonhankinnan juonne voi toteutua. Tiedonhankintaosaamista tukevaa sisältöä tulee sisällyttää opetussuunnitelman jokaiseen jaksoon. Tiedonhankintaa tulee myös kehittää ja

arvioida osana opintojaksoa. Heidän mukaansa opettajien tiedonhankintataidot ovat hyvät, mutta opiskelijoiden tiedonhankintataidot ovat kirjavat varsinkin opintojen alussa. Opettajat ovat näin ollen avainasemassa opiskelijoiden tiedonhankintataitojen vahvistamisessa ja monipuolistamisessa.

Eleniuksen ja Latvasen (2014, 91) mukaan opiskelijoita voidaan tukea jäsentämään ja käsittelemään tiedontarpeitaan monin eri tavoin. Käytännössä se on esimerkiksi tiedonhankinnan prosessin, tiedonlähteiden ja tiedon käytön arvioinnin sekä tehtävien ja tuntiharjoitusten teettämisen liittämistä kurssin varsinaisen sisällön opetukseen. Myös opiskelijoille annettavat tehtävät ja tavoitteiden määrittelyt tulisi olla tarkat ja selkeät. Valmiiden kirjallistojen käyttöä he eivät pidä hyvänä vaihtoehtona opiskelijoiden tiedonhankintataitojen kehittymisen tukemisessa. Sen sijaan opettajien oma esimerkki ja heidän esittelemät esittelemänsä monipuoliset ja ajantasaiset tiedonlähteet sekä heidän antamansa vinkit ja ohjeet ovat hyvä apu opiskelijoiden tiedonhankinnassa. Tiedonhankintaan kuuluva epävarmuuskin on hyvä asia tiedonhankinnan prosessin ymmärtämisen kannalta. Heidän mukaansa esimerkiksi ääneen ajattelulla voidaan välittää opiskelijoille tietoa siitä, mitä tiedonhankinnan prosessissa tapahtuu ja minkälaisia vaiheita tiedonhankintaan liittyy ennen kuin ollaan siinä tilanteessa, että käytössä on sopivia tiedonlähteitä.

5 TUTKIMUSMENETELMÄ, AIKATALU JA TOTEUTUS

5.1 Kyselytutkimus

Tutkimus on kvantitatiivinen tutkimus, jossa empiirisen osan tiedon keruu toteutettiin kyselytutkimuksena. Menetelmä on tehokas tapa kerätä tietoa suurilta määriltä vastaajia.

Vilkan (2007, 13 - 15) mukaan määrällisen tutkimuksen ominaispiirteitä ovat tiedon strukturointi, mittaaminen, tiedon esittäminen numeroin, tutkimuksen objektiivisuus ja vastaajien suuri lukumäärä. Avainsanoja ovat määrällinen tutkimusmenetelmä, objektiivisuus, muuttuja ja mittari. Määrällinen tutkimusmenetelmä vastaa kysymykseen *kuinka moni, kuinka paljon tai miten usein*. *Objektiivisuus* tarkoittaa sitä, että tutkija ei vaikuta tutkimustulokseen, koska pyritään puolueettomaan tutkimusprosessiin ja tulosten tulkintaan. *Muuttuja* on henkilöä koskeva asia kuten toiminta tai ominaisuus eli asia, josta määrällisessä tutkimuksessa halutaan tietoa. *Mittari* on väline, jolla saadaan määrällinen tieto tai määrälliseen muotoon muutettava sanallinen tieto tutkittavasta asiasta. Mittareita ovat kysely-, haastattelu- ja havainnointilomake. Luonnon ilmiöiden ja henkilöiden määrällinen tutkiminen on mahdollista, kun asiat muutetaan ensin rakenteellisesti. Tämä tapahtuu *operationalisoidulla* ja *strukturoimalla*. Operationalisointi on teoreettisten ja käsitteellisten asioiden muuttamista sellaiseen muotoon, että tutkittava ymmärtää asian arkiymmärryksellään. Strukturointi taas on tutkittavan asian ja sen ominaisuuksien suunnittelua ja vakiointia. Siinä tutkittavat asiat vakioidaan lomakkeeseen kysymyksiksi ja vaihtoehtoiksi siten, että kaikki ymmärtävät kysymykset samalla tavalla ja että kysymykset voidaan tulkita kaikilta vastaajilta samalla tavalla.

Heikkilän (2010, 47 - 49) mukaan kyselytutkimuksessa kyselylomake on tärkeässä asemassa. Kun kyselyn tavoitteet ovat selvillä, voi aloittaa lomakkeen laatimisen. Hyvä kyselylomake täyttää mm. seuraavat kriteerit: se on selkeä, kysymykset ovat hyvin aseteltuja, vastausohjeet ovat selkeät ja yksiselitteiset ja lomake ei ole liian pitkä.

Kysymystyyppi voi olla avoin kysymys tai suljettu, strukturoitu kysymys, jossa voi ympyröidä tai rastittaa joko kahden (dikotominen kysymys) tai useamman vaihtoehdon (monivalintakysymys) väliltä yhden tai useamman sopivan vaihtoehdon. Sekamuotoisessa kysymyksessä yleensä yksi osa kysymyksestä on avointa ja muu osa suljettua. Asenneasteikkoja, esim. Likertin asteikkoa, käyttämällä voidaan suljettuja kysymyksiä käytettäessä saada selville mitä mieltä vastaaja on annetuista väittämistä. Heikkilän mukaan niiden heikkoutena on mm. se, että vastaaja pyrkii saamaan loogisuutta vastauksiinsa ja siksi se, miten edellisiin kysymyksiin on vastattu, saattaa vaikuttaa jälkimmäisten vastausten väittämiin. Likertin asteikko tavallisesti 4- tai 5-portainen. Arvoja voi olla myös enemmän kuin viisi. (Heikkilä 2010, 49 - 53.)

Heikkilän mukaan hyvät kysymykset ovat tarpeellisia, ei liian pitkiä ja monimutkaisia ja niissä kysytään vain yhtä asiaa kerrallaan. Se, millä tavalla asiaa kysytään, pitää myös harkita ja valita sen mukaan tarkoituksenmukaisin tapa kysyä. Heikkilän mukaan lomake tulisi aina myös koetastata 5 – 10 henkilöllä kysymysten ja vastausten yksiselitteisyyden, vastausvaihtojen sisällöllisen toimivuuden, lomakkeen vastaamisen raskauden ja vastaamiseen kuluvan ajan selvittämiseksi. (Heikkilä 2010, 55 - 59.)

5.2 Tutkimuksen toteutus

Tutkimuksen kyselyosa (liite 1) toteutettiin Webropol-ohjelmistolla 21.3. – 10.4.2016 Seinäjoen ammattikorkeakoulun opetushenkilöstölle. Päätoimisia ja sivutoimisia opettajia oli kyselyn aukioloaikana yhteensä 231 henkilöä (Vuorenmaa 2016). Vastauksia tuli yhteensä 51, joten vastausprosentiksi saatiin 22 %. Lisäksi 41 henkilöä oli avannut kyselyn kuitenkin siihen vastaamatta. Kyselyyn johtavan linkin sisältävä sähköpostiviesti lähetettiin SeAMKin henkilökunnalle 21.3. Kyselyn aukiolosta muistutettiin 31.3.2016. Koska vastausprosentti on pieni, kyselyn perusteella ei voi tehdä pitkälle meneviä päätelmiä. Myöskään ristiintaulukointi ei anna luotettavia tuloksia, sillä jossakin ryhmissä oli vain muutamia vastaajia.

Pieni vastausmäärä voi johtua osittain siitä, että opettajat ovat kiireisiä ja kyselyyn ajatuksen kanssa vastaaminen vie aikaa. Varsinkin silloin, kun kysely on pitkä ja siinä on paljon kysymyksiä, se voidaan kokea työlääksi ja liian paljon aikaa vieväksi. Oma ajan puute vaikutti myös kyselyn onnistumiseen. Esimerkiksi kyselylomakkeen testaaminen etukäteen on suotavaa, mutta ajanpuutteen vuoksi näin ei tehty.

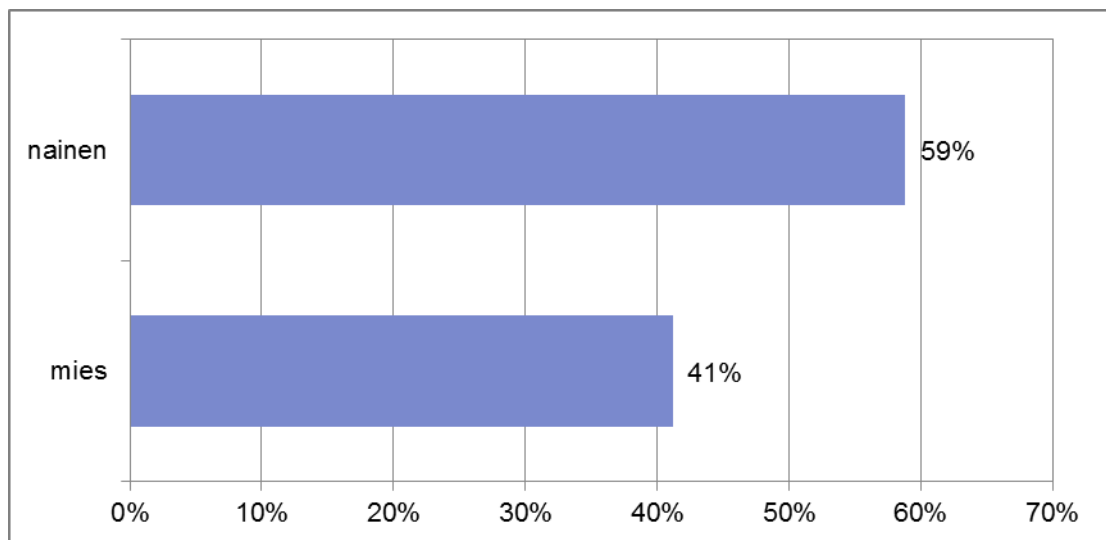
Myös kyselyn toteutuksen ajankohdalla ja pituudella saattaa olla vaikutusta vastaamisen aktiivisuuteen. Kysely oli avoinna lähes kolme viikkoa, mutta vastausaikaa sisältyi pääsiäisen aika, jolloin ihmiset voivat pitää myös pidempiä lomia. Kysely avattiin ma 21.3. pääsiäisviikolla. Noin puolet kaikista vastauksista tuli heti kyselyn aukaisupäivän ja seuraavan päivän aikana. Koska vastauksia tuli vain vähän, torstaina 31.3. lähetettiin muistutusviesti. Se innosti loppuja vastaajia vastaamaan ja lähes kaikki loput vastaukset tulivat taas parin päivän sisällä muistutuksesta.

Kyselylomakkeen ideointi oli aikaa vievää. Vielä ennen kyselyn aukaisua katsoimme kysymykset yhdessä Seinäjoen korkeakoulukirjaston informaatikon kanssa. Tutkimus eteni muuten suunnitelman mukaisesti, mutta aikataulu venyi alkupe-
räisestä ja lopussa tuli kiire saada työ valmiiksi.

6 OPETTAJIEN TIEDONHANKINTA JA TIEDONHANKINNAN JUONNE

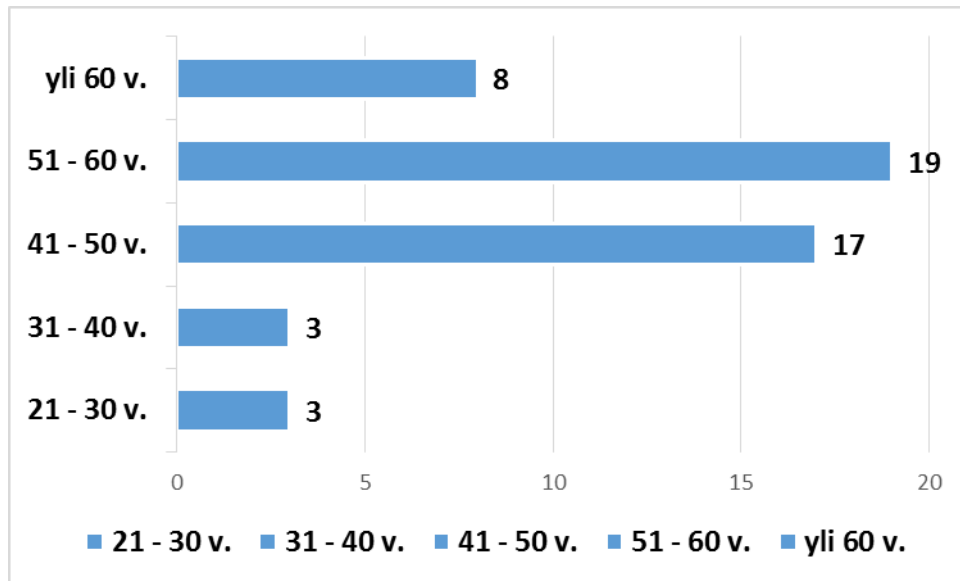
6.1 Vastaajien taustatiedot

Kysely lähetettiin kaikkiaan 231 henkilölle ja kyselyyn vastasi 51 henkilöä. Vastausprosentti oli 22,1 %. Kyselyyn vastanneista 31 oli naisia (59 %) ja 20 miehiä (41 %) (kuvio 4).

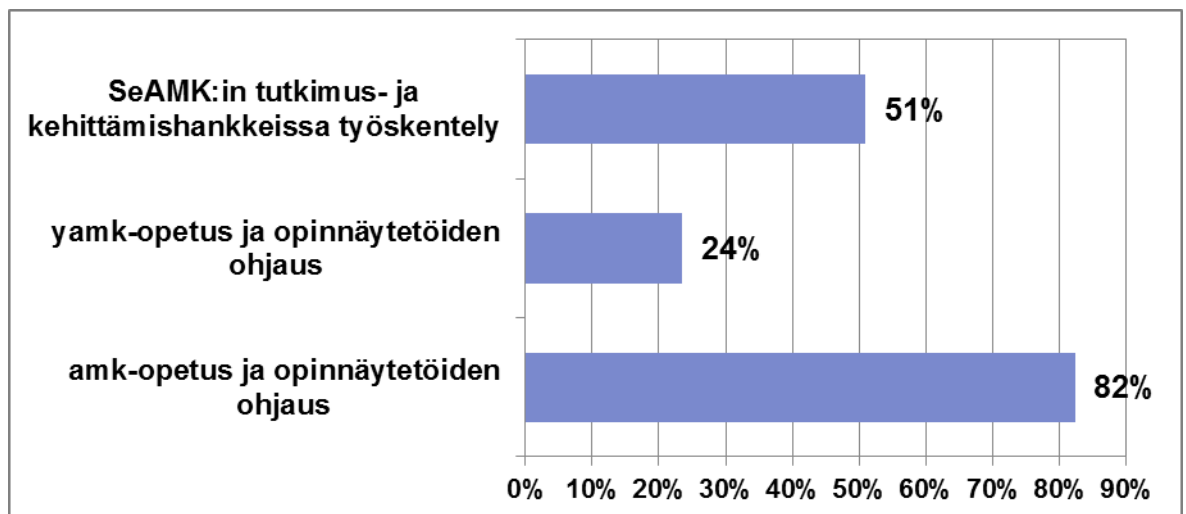
Kuvio 4. Kyselyyn vastanneiden sukupuoli (n=51).

Vastaajista 19 henkilöä oli syntymävuoden mukaan katsottuna 51 - 60 vuotiaita. Vastaajista 17 henkilöä kuului ikäluokkaan 41 – 50 vuotta ja 3 henkilöä ikäluokkaan 21 – 30 vuotta. Myös ikäluokkaan 31 – 40 vuotta kuului 3 henkilöä. Vastaajista vain yksi oli alle 30 vuotias. Kahdeksan vastaajaa oli yli 60 vuotiaita. Yksi vastaaja ei ollut ilmoittanut syntymävuottaan. (Kuvio 5.)

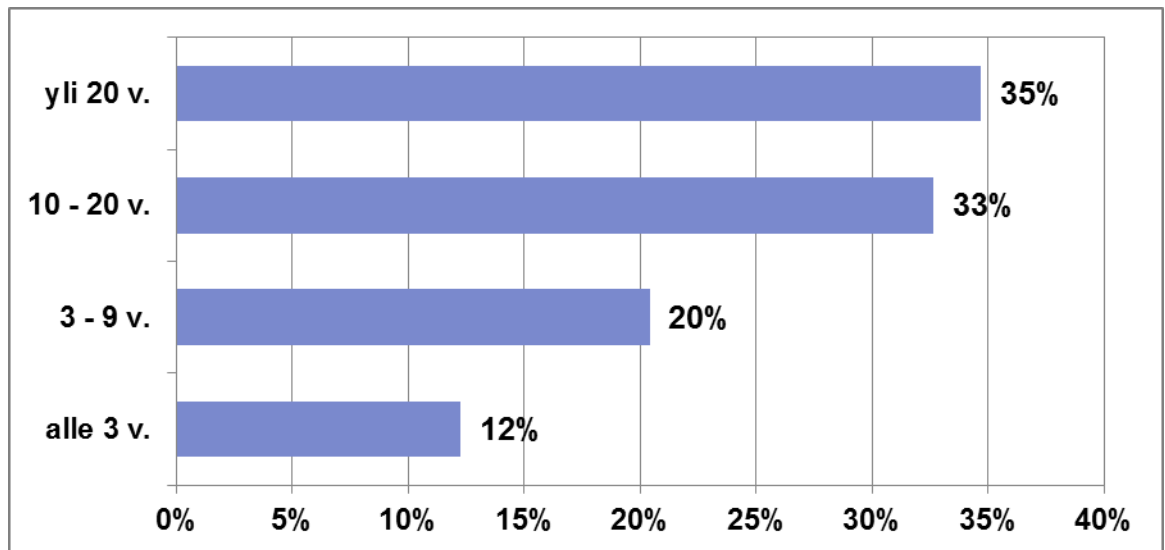
Kuvio 5. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma (n=50).

Vastaajista 51 % työskentelee SeAMK:n tutkimus- ja kehittämishankkeissa. Vastaajista 24 % työskentelee yamk-opetuksessa ja opinnäytetöiden ohjauksessa ja 82 % amk-opetuksessa ja opinnäytetöiden ohjauksessa. (Kuvio 6.)

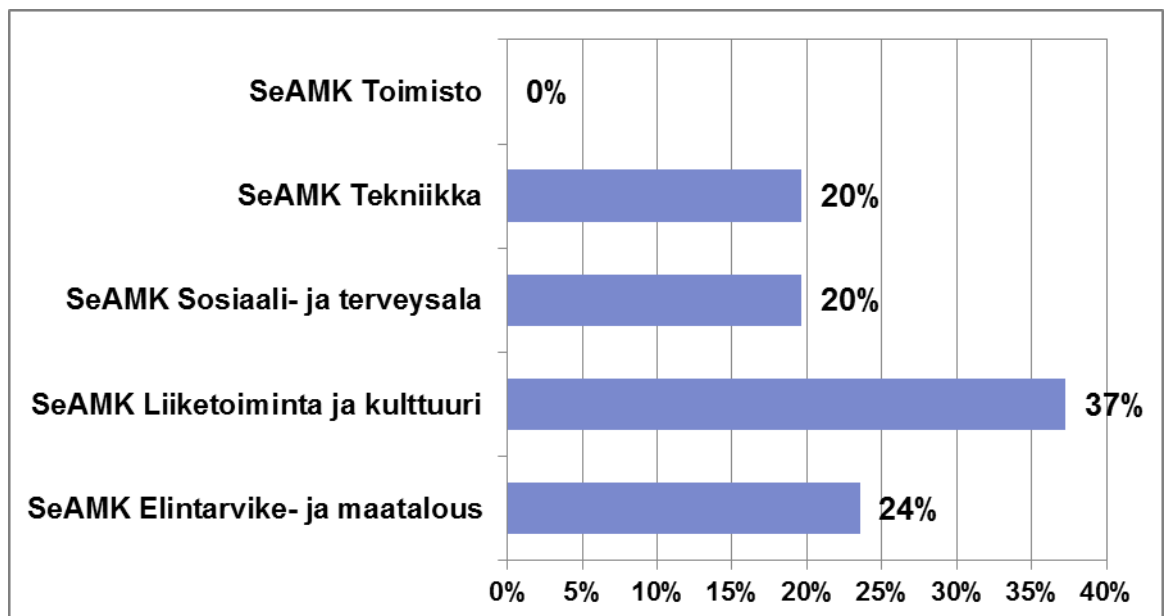
Kuvio 6. Kyselyyn vastanneiden työskentely eri tehtävissä (n=51).

Suurimmalla osalla (35 %) vastaajista oli takanaan yli 20 opetustyövuotta. Vastaajista 33 % ilmoitti opetustyövuosikseen 10 – 20 vuotta. Viidenneksellä vastaajista (20 %) opetustyövuosia oli kertynyt 3 – 9 vuotta ja reilu kymmenesosalla (12 %) oli alle 3 opetustyövuotta. (Kuvio 7.)

Kuvio 7. Kyselyyn vastanneiden opetustyövuodet yhteensä (n=49).

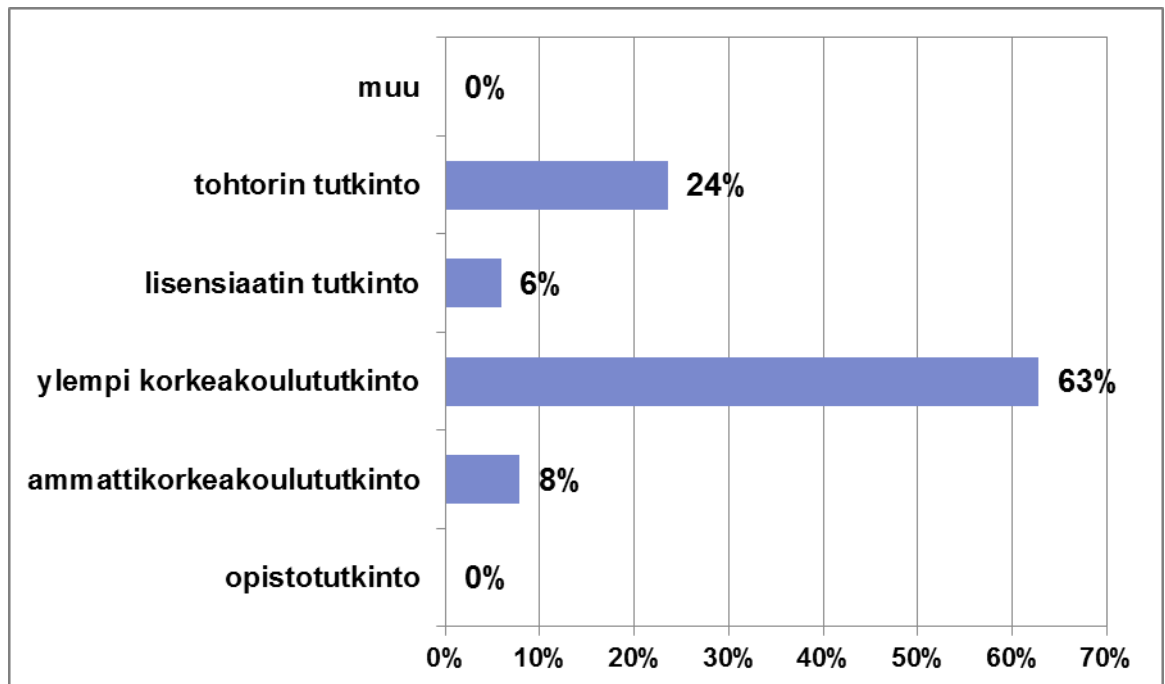
Vastaajista 37 % oli Liiketoiminnan ja kulttuurin opettajia. Vastaajista 24 % työskenteli Elintarvike- ja maatalouden yksikössä. Lopuista toiset 20 % oli Tekniikan yksiköstä ja toiset 20 % Sosiaali- ja terveysalan yksiköstä. (Kuvio 8.)

Kuvio 8. Kyselyyn vastanneiden yksikkö SeAMKissa (n=51).

Vastaajista 63 % oli ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita. Toiseksi eniten oli tohtorin tutkinnon suorittaneita, joita oli 24 % vastaajista. Ammattikorkeakoulu-

tutkinnon suorittaneita oli 8 % ja lisensiaatin tutkinnon suorittaneita 6 % vastaajista. (Kuvio 9.)

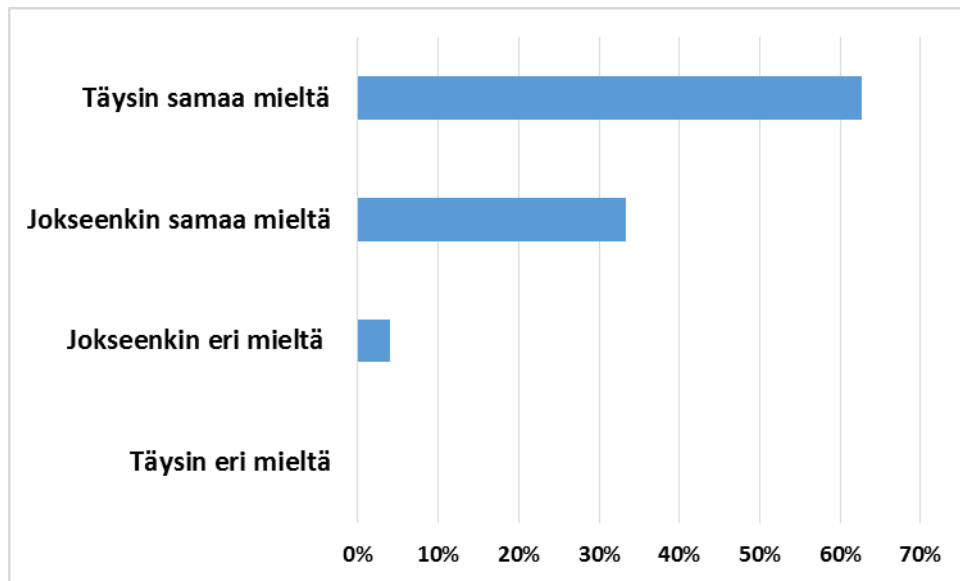

Kuvio 9. Kyselyyn vastanneiden korkein tutkinto (n=51).

6.2 Vastaajat tiedonhankkijoina

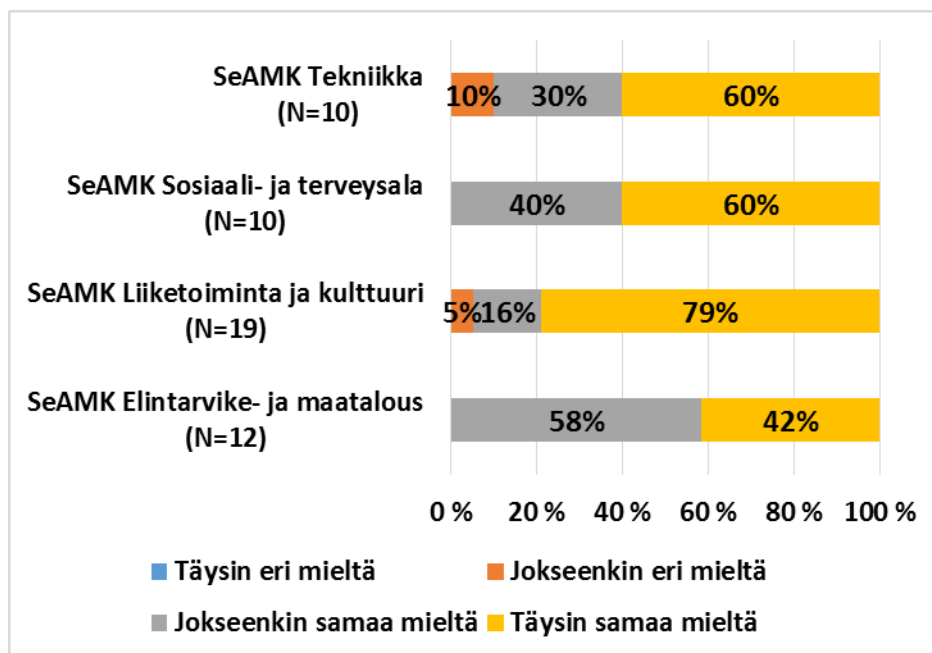
Kyselyn Sinä tiedonhakijana -osiossa kartoitettiin useita eri asioita kuten vastaajien tiedonhankinnan polkuja, tiedonhankinnan arvostamista ja ajankäyttöä tiedonhankintaan. Kysyttiin myös pystyvyydestä tiedonhankintaan ja tiedonhankinnan prosessissa toimimisesta. Kysymys 7 sisälsi 26 väittämää, joista kuhunkin tuli vastata sen mukaan, kuinka samaa mieltä väittämän suhteen oltiin. Vastausvaihtoehdot olivat ”täysin eri mieltä”, ”jokseenkin eri mieltä”, ”jokseenkin samaa mieltä” ja ”täysin samaa mieltä”. Kysymyksen kuusi ensimmäistä väittämää kartoitti T.D.Wilsonin tiedonhankinnan mallissa esitettyjä tiedonhankinnan polkuja (ks. luku 3.2).

Suurin osa vastaajista hankkii tietoa itsenäisesti Internetiä (kuvio 10) ja kirjastoja käyttäen (D- ja B-luokan polut). Vastaajista 96 % oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä väittämän ”Hankin tiedon itsenäisesti Internetiä käyttäen” kanssa.

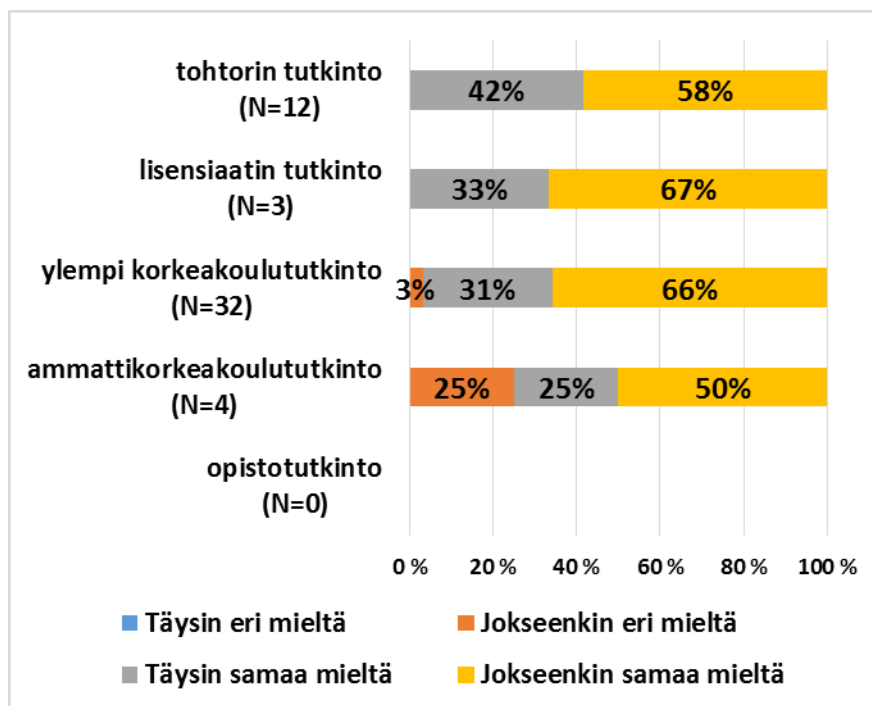
Kuvio 10. Tiedonhankinta itsenäisesti Internetiä käyttäen. (n=51)

Tarkasteltaessa tuloksia vastaajan yksikön perusteella SeAMK Liiketoiminnan ja kulttuurin vastaajista 79 % oli täysin samaa mieltä ja 16 % jokseenkin samaa mieltä siitä, että hankkii tiedon itsenäisesti Internetiä käyttäen. SeAMK Sosiaali- ja terveysalan vastaavat luvut olivat 60 % / 40 %, SeAMK Tekniikan 60 % / 30 % ja SeAMK Elintarvike ja maatalouden 42 % / 58 %. (Kuvio 11.)

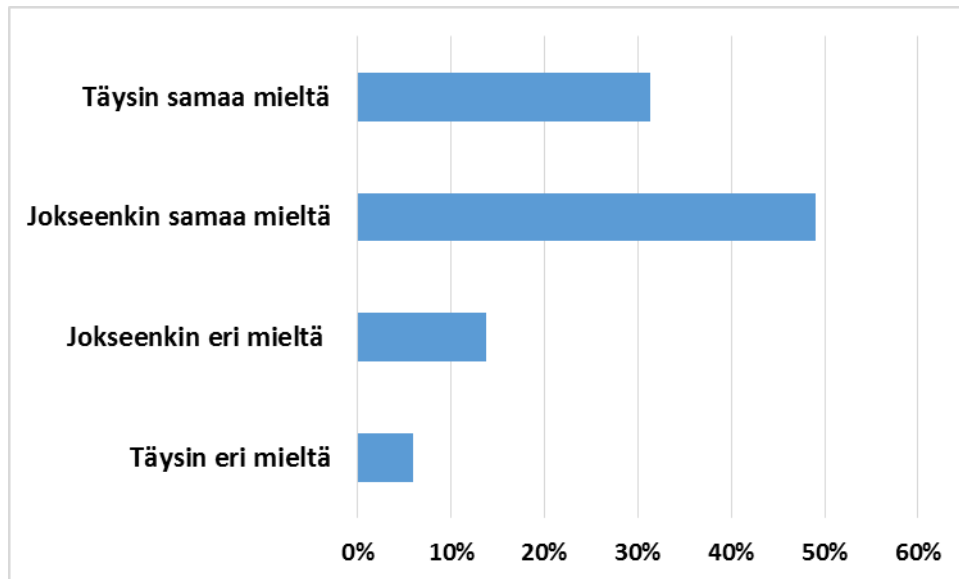
Kuvio 11. Tiedonhaku Internetistä opetusyksikön mukaan tarkasteltuna.

Vastaajissa oli ylempään ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita 24 henkilöä ja tohtorin tutkinnon suorittaneita 12 henkilöä. Vastaajan korkeimman tutkinnon mukaan tarkasteltuna 42 % tohtoreista oli täysin samaa mieltä ja 58 % jokseenkin samaa mieltä siitä, että hankkii tiedon itsenäisesti Internetiä käyttäen. Ylempään ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneista 31 % oli täysin samaa mieltä ja 66 % jokseenkin samaa mieltä siitä, että hankkii tiedon itsenäisesti Internetiä käyttäen. (Kuvio 12.) Vastaajista vain neljä henkilöä oli ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita ja kolme henkilöä lisensiaattitutkinnon suorittaneita.

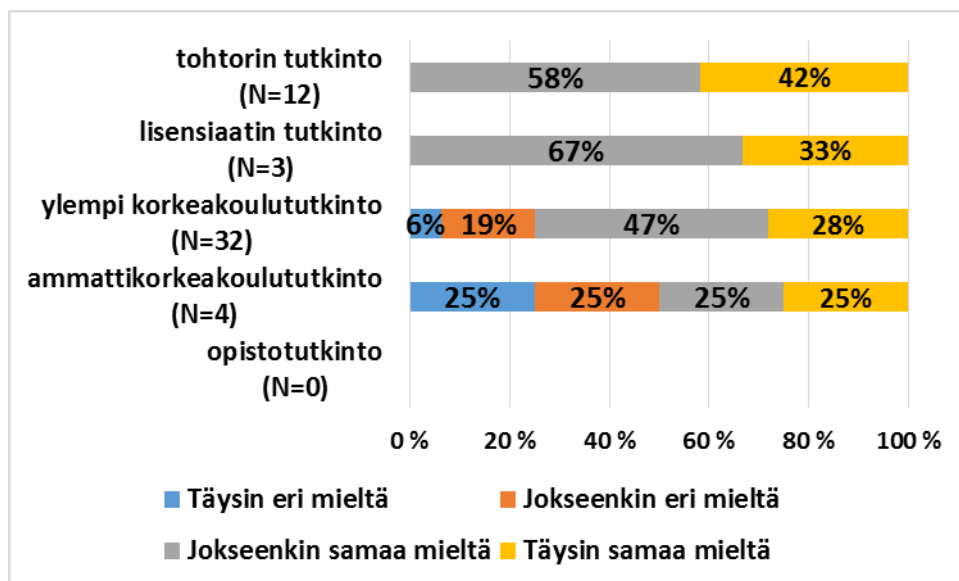

Kuvio 12. Tiedonhaku Internetistä korkeimman tutkinnon mukaan tarkasteltuna.

Vastaajista 80 % oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän ”Käytän tiedonhankinnassa kirjaston tietokantoja ja aineistoja itsenäisesti” kanssa (kuvio 13). Kirjaston tietokantojen ja aineistojen itsenäisen käytön tarkastelu vastaajan korkeimman koulutuksen mukaan näkyy kuviosta 14. Esim. tohtoreista 42 % on täysin samaa ja 58 % jokseenkin samaa mieltä siitä, että käyttää tiedonhankinnassa kirjaston tietokantoja ja aineistoja itsenäisesti. Ylempään korkeakoulututkinnon suorittaneiden vastaavat luvut ovat 47 % / 28 %. Lisäksi 19 % heistä on jokseenkin eri mieltä ja 6 % täysin eri mieltä asiasta.

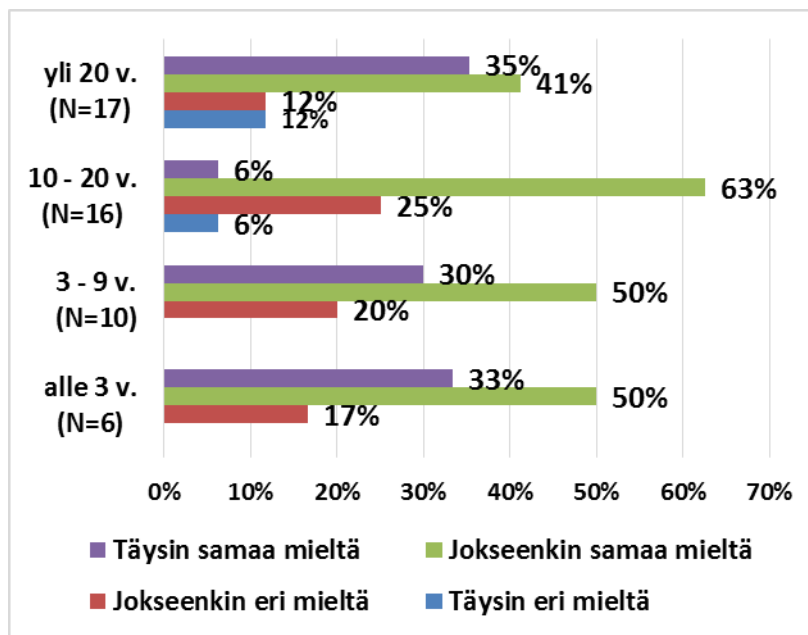
Kuvio 13. Tiedonhankinta itsenäisesti kirjaston tietokantoja ja aineistoja käyttäen (n=51).

Kuvio 14. Kirjaston tietokantojen ja aineistojen itsenäinen käyttö vastaajan korkeimman tutkinnon mukaan.

Myös A-luokan polut ovat tärkeitä tiedonhankinnassa, sillä vastaajista yhteensä 75 % oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä väittämän ”Käytän tiedonhankinnassa apuna esim. ystäviä, kollegoita tai asiantuntijoita” kanssa. Vastaajien opetustyövuosien mukaan tarkasteltuna yli 20 vuotta opetustyötä tehneistä 35 % ja alle 3 vuotta opetustyötä tehneistä 33 % oli täysin samaa mieltä siitä, että he käyttävät ystäviä, kollegoita ja asiantuntijoita apuna tiedonhankinnassa (kuvio 15). Lisäksi

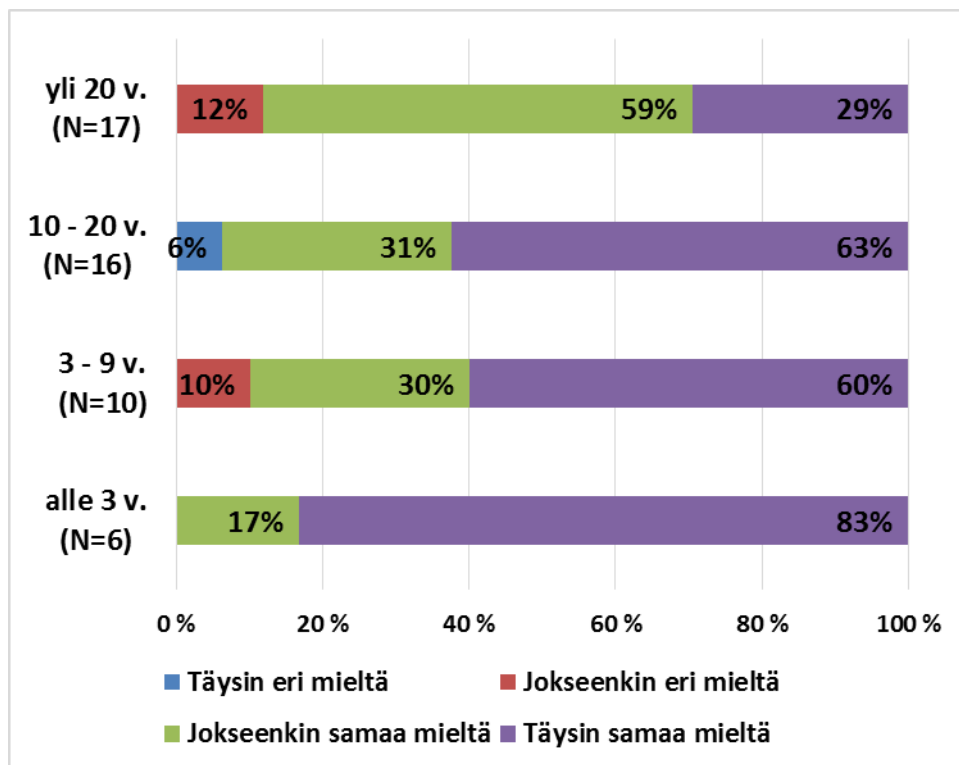
alle 3 vuotta opetustyötä tehneistä vastaajista 50 % oli jokseenkin samaa mieltä asiasta. Opetustyötä 3 - 9 vuotta tehneistä vastaajista täysin samaa mieltä oli 30 % ja jokseenkin samaa mieltä 50 % vastaajista. Sitä vastoin 10 - 20 vuotta, opetustyötä tehneistä vain 6 % oli täysin samaa mieltä, mutta heidän joukossa on suurin prosentti (63 %) niitä, jotka olivat jokseenkin samaa mieltä.

Kuvio 15. Ystävien, kollegoiden ja asiantuntijoiden käyttö apuna tiedonhankinnassa vastaajan opetustyövuosien mukaan.

C-luokan polku oli vähiten käytetty, sillä vain 20 % oli jokseenkin samaa mieltä väittämän ”Tiedonvälittäjät (informaatikot, kirjaston henkilökunta) hankkivat tiedon minulle”. Jokseenkin eri mieltä väittämästä oli 37 % ja täysin eri mieltä oli yhteensä 43 %. Yksikään ei ollut täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Tästä ja seuraavasta väittämästä voi päätellä, että Internetin ja kirjastojen itsenäisen käytön lisäksi myös kirjaston henkilökunta nähdään tärkeänä tiedonhankinnassa. Käyttäjät eivät pyydä tiedonvälittäjiä etsimään tietoa valmiiksi heille, mutta he kysyvät henkilökunnalta neuvoja tarvittaessa. ”Käytän kirjastoa ja kysyn tarvittaessa neuvoja kirjaston henkilökunnalta” kohdalla 70 % vastaajista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä väitteen kanssa. Tämän voi mielestäni tulkita niin, että kirjastoa käytetään hyvinkin itsenäisesti, mutta vaikeaksi koetuissa tiedonhankinnan tilanteissa kirjaston henkilökunnalta kysytään neuvoja.

Wilsonin tiedollisen käyttäytymisen malli (s. 14) ottaa huomioon myös esimerkiksi tiedonhankkijan **asenteet ja arvostukset**. Muutamassa väitteessä kartoitettiin tätä asiaa. Arvot ja asenteet tiedonhankintaa kohtaan ovat enimmäkseen positiiviset, sillä yhteensä 90 % vastaajista on jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että ”Tiedonhankinta on yksi työni kulmakivistä”. Tarkasteltuna sen mukaan, kuinka paljon vastaajalla on opetustyövuosia. 80 % niistä, joilla oli alle kolme opetustyövuotta, oli täysin samaa mieltä siitä, että tiedonhankinta on yksi työni kulmakivistä (kuvio 16).

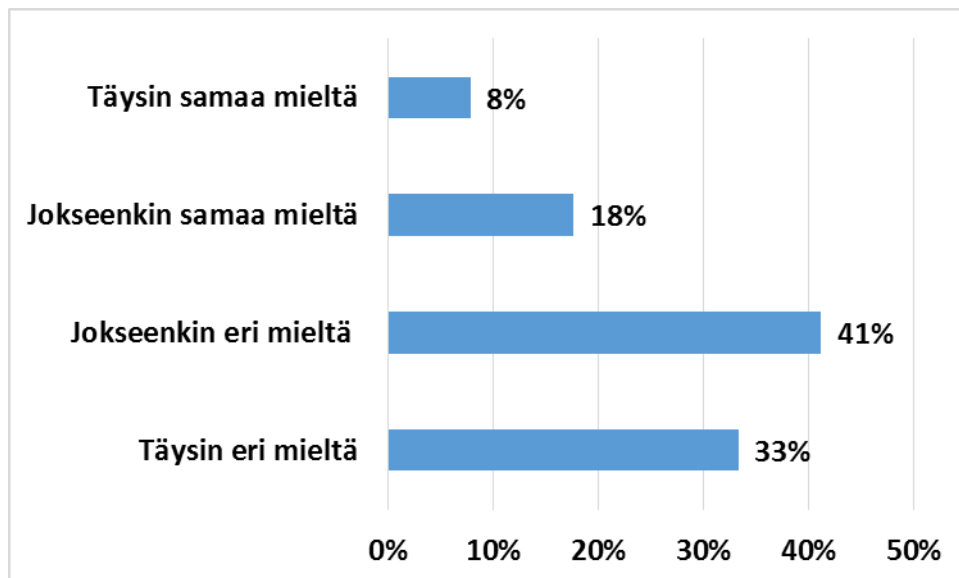
Kuvio 16. Mielenpitoet väitteestä ”Tiedonhakinta on yksi työni kulmakivistä” opetustyövuosien mukaan tarkasteltuina.

Wilsonin tiedollisen käyttäytymisen yleismallissa (s.14) erottaman riskipalkintoteorian mukaan tiedonhankinnan kustannuksia ja hyötyjä punnitaan tiedonhankinnassa. Se voi joko aktivoida tai estää tiedonhankintaa. Tämä näkyy myös kyselyn vastauksissa väitteeseen ”Uhraan paljon aikaa ja vaivaa tiedonhankintaan vain, jos tiedän saavani siitä odottamani hyödyn”. Vastaajista 57 % on jokseenkin samaa mieltä ja jokseenkin eri mieltä 33 %. Täysin samaa mieltä on vain 8 % ja täysin eri mieltä vain 2 % vastaajista. Tiedonhankintaan käytettävän ajan puute on este suurimmalle osalle vastaajista. Nimittäin vain 2 % vastaajista oli täy-

sin samaa mieltä ja 24 % jokseenkin samaa mieltä väittämän ”Minulla on riittävästi aikaa tiedonhankintaan” kanssa. Vastaajista 39 % oli jokseenkin ja 35 % täysin eri mieltä väittämästä. Kokemukset tiedonhankinnasta eivät kuitenkaan ole negatiivisia, sillä väittämän ”Minulla on pääasiassa negatiivisia kokemuksia tiedonhankinnasta” kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä oli vain 8 %.

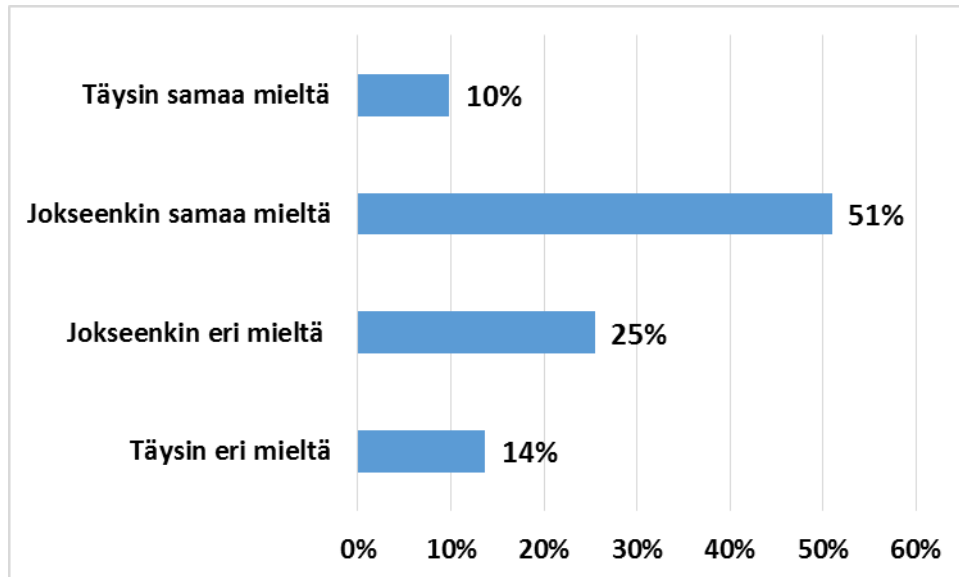
Wilsonin tiedollisen käyttäytymisen yleismallin (s. 14) mukaan myös koettu **pystyvyys** vaikuttaa tiedonhankintaan. Suurin osa vastaajista ei lannistu vaan jatkaa tiedonhakua, mikäli löydetty tieto ei tyydytä. Vastaajista 49 % oli jokseenkin samaa ja 47 % täysin samaa mieltä väittämän ”Jatkan tiedonhankintaa, mikäli löytämäni tieto ei tyydytä minua” kanssa. Väittämän ”Sopivien tiedonlähteiden löytäminen on vaikeaa” kanssa jokseenkin samaa mieltä oli 51 % ja jokseenkin eri mieltä 41 % vastaajista. Täysin eri mieltä oli 8 % vastaajista eikä yksikään ollut täysin samaa mieltä.

Vastaajista 33 % oli täysin eri mieltä ja 41 % jokseenkin eri mieltä väitteen ”En osaa hyödyntää Internetiä tehokkaasti tiedonhankinnassani” kanssa (kuvio 17). Jokseenkin samaa mieltä oli 18 % ja täysin samaa mieltä 8 %.

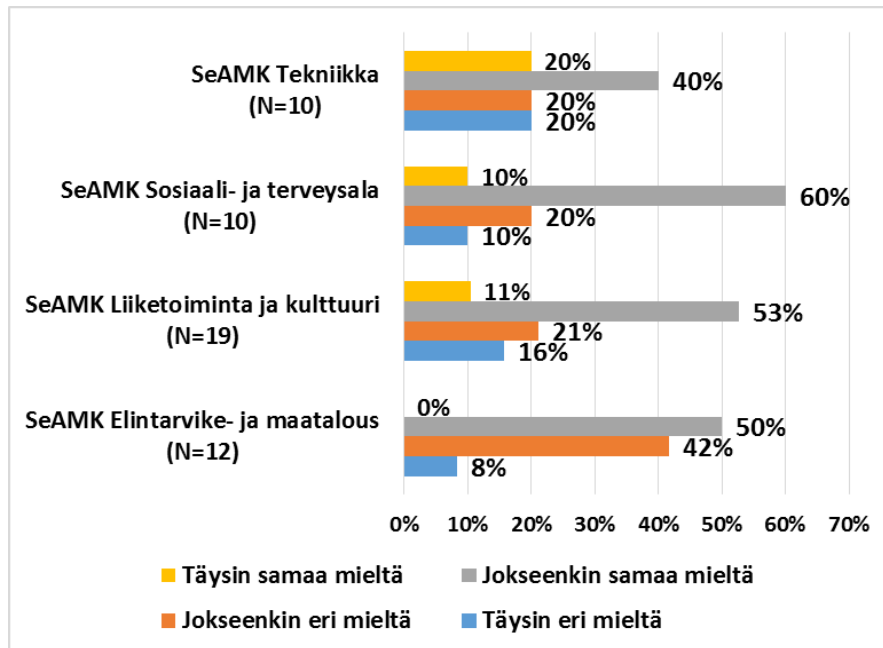
Kuvio 17. Vastaajien mielipiteet siitä kuinka tehokkaasti osaa hyödyntää Internetiä (n=51).

Myös tiedonhankinta e-aineistoista jakoi mielipiteitä. Vastaajista 51 % oli jokseenkin samaa mieltä ja 25 % jokseenkin eri mieltä väittämän ”Osaan hyödyntää e-aineistoja hyvin tiedonhankinnassani” kanssa (kuvio 18). Täysin eri mieltä oli 14 % ja täysin sama mieltä vain 10 % vastaajista.

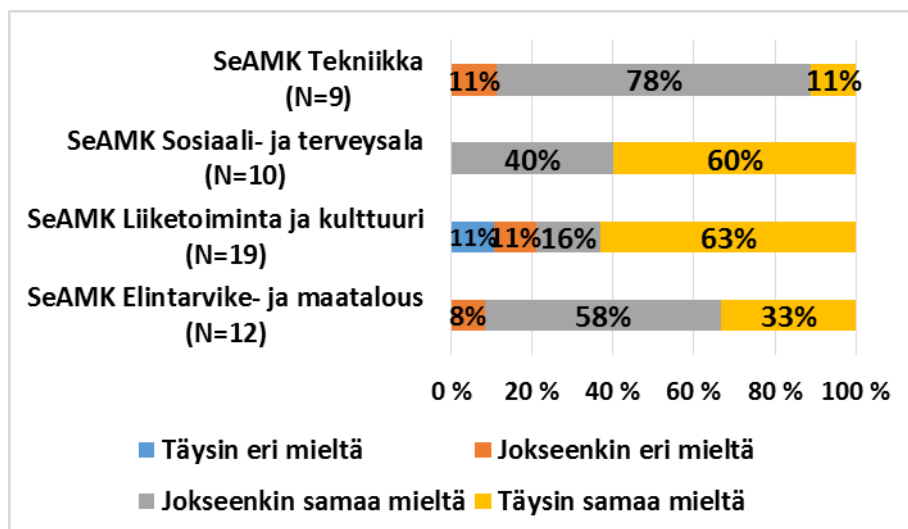
Kuvio 18. Vastaajien taidot hyödyntää e-aineistoja tiedonhankinnassa. (n=51)

Opetusyksiköittäin tarkasteltuna jokseenkin samaa mieltä oli eniten SeAMK Sosiaali- ja terveysalan vastaajista (60 %), jokseenkin eri mieltä SeAMK Elintarvike- ja maatalouden vastaajista (42 %). Täysin eri mieltä asiasta oli eniten SeAMK Tekniikan vastaajista (20 %). Täysin samaa mieltä oli SeAMK Tekniikan vastaajista 20%, SeAMK Liiketalouden ja kulttuurin vastaajista 11 % ja SeAMK Sosiaali- ja terveysalan vastaajista 10 %. SeAMK Elintarvike- ja maatalouden vastaajista yksikään ei ollut täysin samaa mieltä siitä, että osaa hyödyntää e-aineistoja hyvin tiedonhankinnassa. (Kuvio 19.)

Kuvio 19. E-aineistojen hyödyntäminen tiedonhankinnassa opetusyksiköittäin tarkasteltuna.

Vastaajista 46 % (n=50) on täysin samaa mieltä siitä, että sisällyttää opetukseen jatkuvasti tuoretta tieteellistä tietoa ja 42 % vastaajista on jokseenkin samaa mieltä. Vastaajista 8 % on jokseenkin eri mieltä ja vain 4 % täysin eri mieltä. Opetusyksiköittäin tarkasteltuna SeAMK Sosiaali- ja terveysalan vastaajista 60 % on täysin samaa mieltä sen kanssa, että sisällyttää jatkuvasti tuotetta opetusalan tutkimustietoa opetukseen (kuviokuva 20). Jokseenkin samaa mieltä heistä on 40 %.

Kuvio 20. Tuoreen tutkimustiedon sisällyttäminen opetukseen yksiköittäin tarkasteltuna.

Tieteellisen tiedon löytyvyys koetaan hieman hankalaksi, sillä vastaajista 18 % löytää tarvitsemansa tieteellisen tiedon ja 65 % on jokseenkin samaa mieltä. Vastaajista 16 % on jokseenkin eri mieltä ja 2 % vastaajista on täysin eri mieltä. Sen sijaan vieraskielisten tiedonlähteiden arviointia luotaavan väittämän ” Vieraskielisten tiedonlähteiden arviointi tuottaa minulle vaikeuksia” suhteen täysin samaa mieltä vastaajista oli 4 % (n=50) ja jokseenkin samaa mieltä 26 %. Vastaajista 44 % oli asiasta jokseenkin eri mieltä ja 26 % täysin eri mieltä. Hieman epäileväisiä oltiin sen suhteen, pystytäänkö tiedonhankintataitoja pitämään yllä. Väite ”Pystyn pitämään yllä tiedonhankintataitojani, vaikka aineistoja ja välineitä tulee koko ajan lisää” jakoi mielipiteitä, sillä jokseenkin samaa mieltä vastaajista oli 45 % ja jokseenkin eri mieltä 37 %. Täysin samaa mieltä oli 14 % ja täysin eri mieltä 4 % vastaajista.

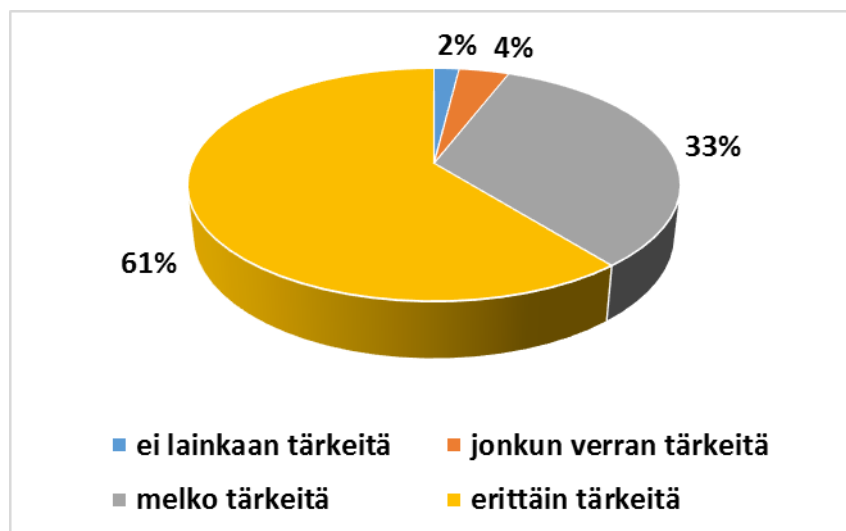
Wilsonin tiedollisen käyttäytymisen malliin (s. 14) sisällyttämää toimintaympäristön seuranta ja tiedonhankinnan aktiivisuutta luodattiin muutamalla väittämällä. Vastaajista 57 % oli jokseenkin samaa ja 33 % täysin samaa mieltä väittämän ”Minulle on muodostunut ajan mittaan tietty tapa hankkia tietoa” kanssa. Vastaajista 10 % oli jokseenkin eri mieltä, mutta kukaan ei ollut täysin eri mieltä. Vastaajista 47 % on jokseenkin samaa ja 37 % jokseenkin eri mieltä siitä, että he käyttävät mieluummin tuttuja kuin uusia tiedonlähteitä. Vastaajista 14 % on täysin eri mieltä asiasta ja 2 % täysin samaa mieltä. Vastaajista 33 % on täysin samaa ja 43 % jokseenkin samaa mieltä väitteen ”Hankin tietoa selaillen kokoelmia, teoksia ja/tai Internetiä” kanssa. 18 % vastaajista on jokseenkin ja 6 % täysin eri mieltä. Vastaajista 63 % on täysin ja 29 % jokseenkin samaa mieltä väitteen ”Seuraan säännöllisesti uutisia (netti, radio, televisio tai sanomalehdet)” kanssa. Jokseenkin eri mieltä oli 8 % ja täysin eri mieltä ei ollut kukaan. Väittämän ”Törmään usein ihan vahingossa hyödylliseen tiedonlähteeseen etsiessäni tietoa tietystä aiheesta” kanssa oli jokseenkin samaa mieltä 46 % (n=50) vastaajista, väittämän ”Yhdistelen erilaisia hakutapoja, tiedonlähteitä ja välineitä päästäkseni parhaaseen lopputulokseen” jokseenkin samaa mieltä 53 % vastaajista, ”Tutkin jo löytämiäni teosten lähdeluettelota löytääkseni lisää tietoa aiheesta” jokseenkin samaa mieltä 55 % ja väittämän ” Käytän verkkotiedonhaussa uutisten lukuohjelmaa esim. verkkokeskustelujen seuraamisen helpottamiseen” kohdalla 71 % oli täysin eri mieltä.

6.3 Opettajien työn kannalta tärkeimmät tiedonlähteet

Kyselyn seuraavassa osiossa kartoitettiin eri tiedonlähteiden tärkeyttä opetushenkilöstön työssä 16 erillisellä kysymyksellä. Kysymykseen kuinka tärkeä yksittäiset koulutustilaisuudet ja/tai luennot ovat vastasi 50 henkilöä ja kaikkiin muihin 51 henkilöä. Kysymyksiä oli sekä Seinäjoen korkeakoulukirjaston että muiden kirjastojen painetuista ja elektronisista aineistoista.

Tärkeimmiksi tiedonlähteiksi nousivat Internetistä löytyvät, vapaasti verkossa olevat tiedonlähteet. Toiseksi tärkeimmäksi koettiin verkosta löytyvä uusi tutkimustieto. Kolmanneksi tärkeimpänä tiedonlähteenä pidettiin informaaleja tiedonlähteitä kuten keskusteluja kollegojen kanssa. SeAMK Korkeakoulukirjaston e-aineistot olivat neljänneksi tärkeimpiä tiedonlähteitä.

Internetistä löytyvät, vapaasti verkossa olevat tiedonlähteet (kuvio 21) koettiin tärkeimmiksi tiedonlähteiksi. Vastaajista 61 % koki ne erittäin tärkeiksi ja 33 % melko tärkeiksi. Vain jonkun verran tärkeiksi ne koki 4 % ja ei lainkaan tärkeiksi vain 2 % vastaajista.

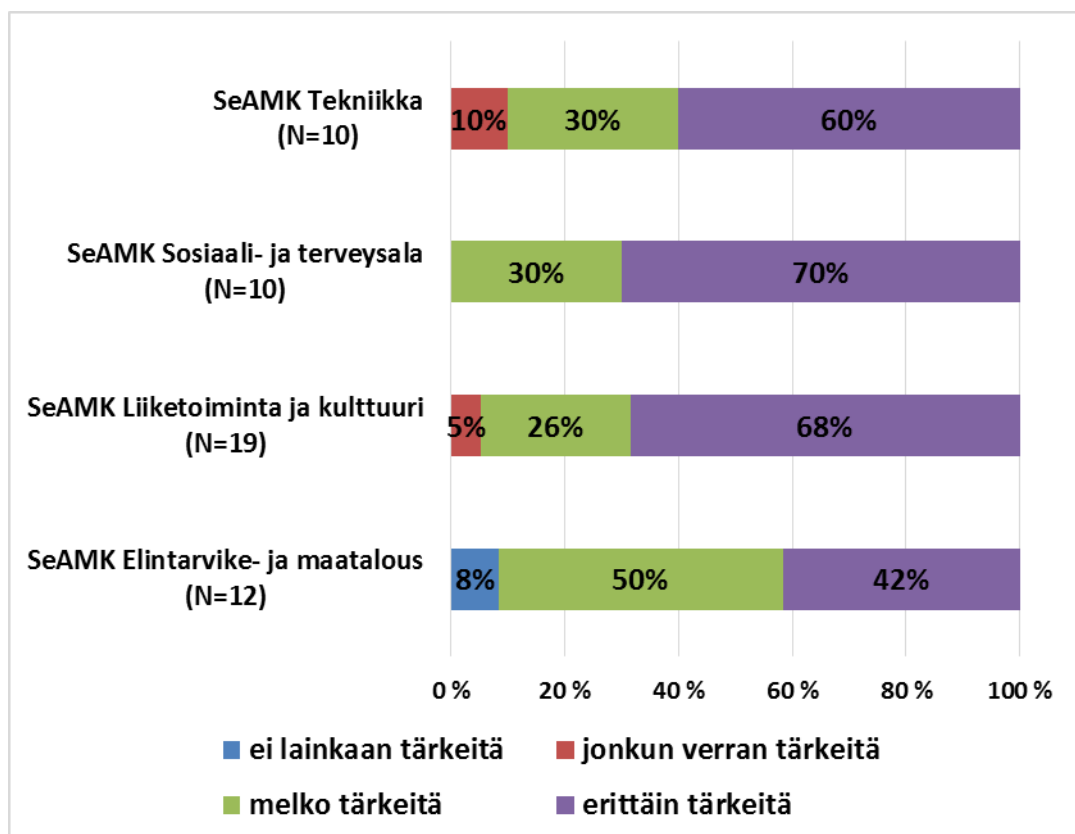

Kuvio 21. Internetistä löytyvien, vapaasti verkossa olevien tiedonlähteiden tärkeys. (n=51)

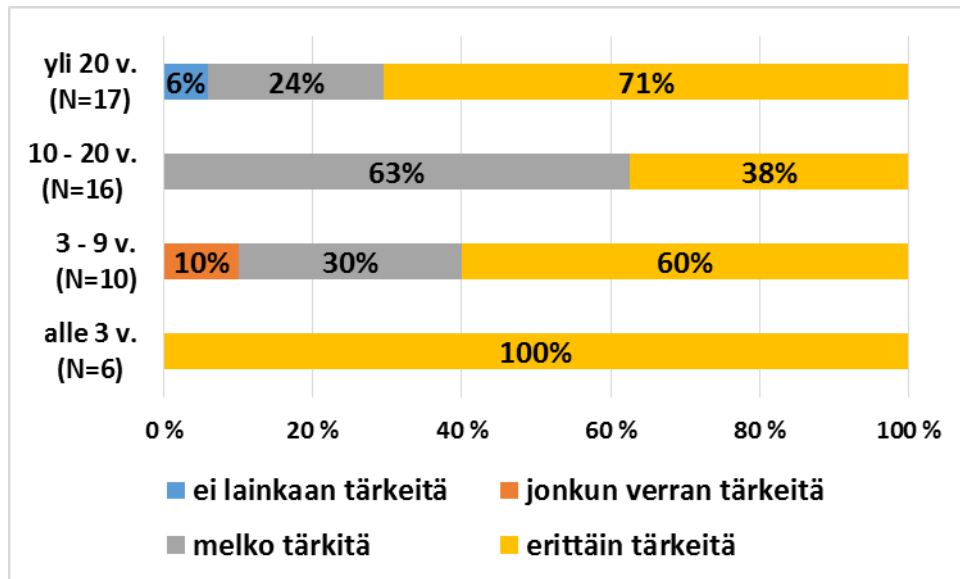
Opetusyksiköittäin tarkasteltuna SeAMK Sosiaali- ja terveystieteiden vastajista 70 % piti niitä erittäin tärkeinä ja 30 % melko tärkeinä. SeAMK Liiketoiminta ja kulttuurin

vastaajista 68 % piti niitä erittäin tärkeinä ja 26 % melko tärkeinä. SeAMK Tekniikan vastaajista 60 % piti niitä erittäin tärkeinä ja 30 % melko tärkeinä. SeAMK Elintarvike ja maatalouden vastaajista 42 % piti niitä erittäin tärkeinä ja 26 % melko tärkeinä. (Kuvio 22.)

Kertyneiden opetustyövuosien mukaan tarkasteltuna Internetistä löytyvät tiedonlähteet ovat tärkeimpiä niille, joilla on alle kolme opetustyövuotta (kuvio 23). Ryhmän vastaajista 100 % piti niitä erittäin tärkeinä. Niistä, joilla oli yli 20 vuotta opetustyövuosia 71 % piti niitä erittäin tärkeinä ja 24 % melko tärkeinä. Niistä, joilla oli 3 - 9 v. opetustyövuosia 60 % piti niitä erittäin tärkeinä ja 30 % melko tärkeinä. Niistä, joilla oli 10 - 20 vuotta opetustyövuosia 38 % piti niitä erittäin tärkeinä ja 63 % melko tärkeinä.

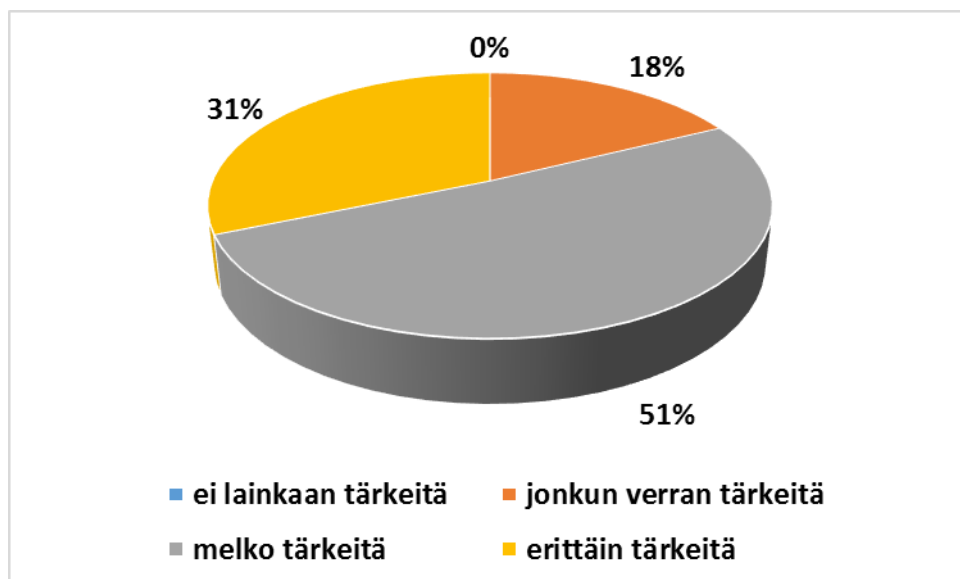

Kuvio 22. Internetistä löytyvien vapaasti verkossa olevien tiedonlähteiden tärkeys opetusyksiköittäin.

Kuvio 23. Internetistä löytyvien, vapaasti verkossa olevien tiedonlähteiden tärkeys opetustyövuosien mukaan.

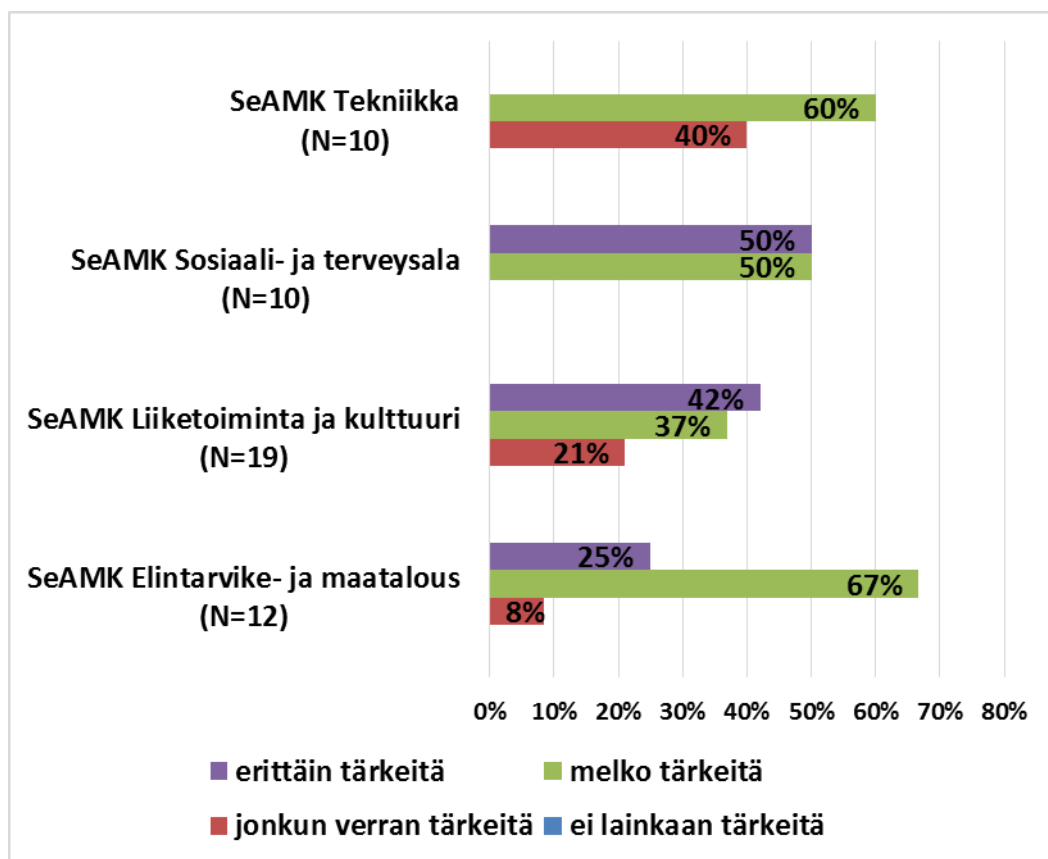
Tärkeänä tiedonlähteenä pidettiin myös verkosta löytyvää uutta tutkimustietoa (kuvio 24). Kaikki vastaajat kokivat sen edes jonkin verran tärkeäksi. Erittäin tärkeänä sitä piti 31 % vastaajista ja melko tärkeänä 51 % vastaajista. Jonkin verran tärkeänä sitä piti 18 % vastaajista.

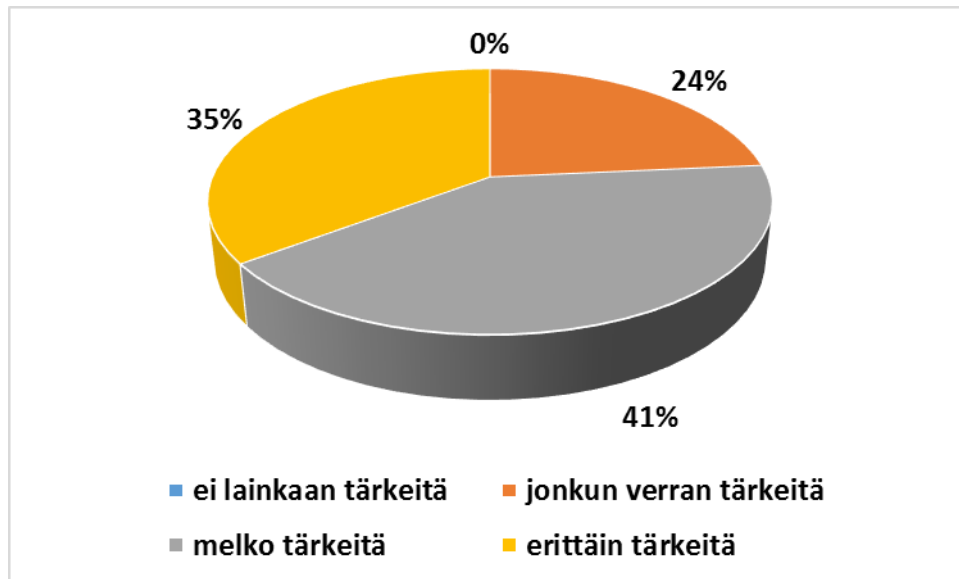
Kuvio 24. Uuden, verkosta löytyvän tutkimustiedon tärkeys (n=51).

Tärkeimmäksi se näyttäisi nousevan opetusyksiköittäin tarkasteltuna SeAMK Sosiaali- ja terveystieteiden yksikön vastaajille, sillä 50 %:lle vastaajista ne olivat erittäin tärkeitä ja 50 %:lle melko tärkeitä (kuviot 25). Erittäin tärkeitä ne olivat 42 %:lle SeAMK Liiketoiminta ja kulttuurin vastaajista ja melko tärkeitä 37 %:lle. 21 % yksikön vastaajista koki ne jonkun verran tärkeiksi. SeAMK Elintarvike- ja maatalouden vastaajista 25 % piti niitä erittäin tärkeinä ja 67 % melko tärkeinä. 8 % piti niitä jonkun verran tärkeinä. SeAMK Tekniikan vastaajista 30 % piti niitä jonkun verran tärkeinä ja 60 % melko tärkeinä.

Erittäin tärkeinä tiedonlähteinä pidettiin myös informaaleja tiedonlähteitä (kuviot 26) niiden ollessa kaikille ainakin jonkin verran tärkeitä. Erittäin tärkeinä niitä piti 35 % vastaajista ja melko tärkeinä 41 % vastaajista. Jonkun verran tärkeiksi ne koki 24 % vastaajista.

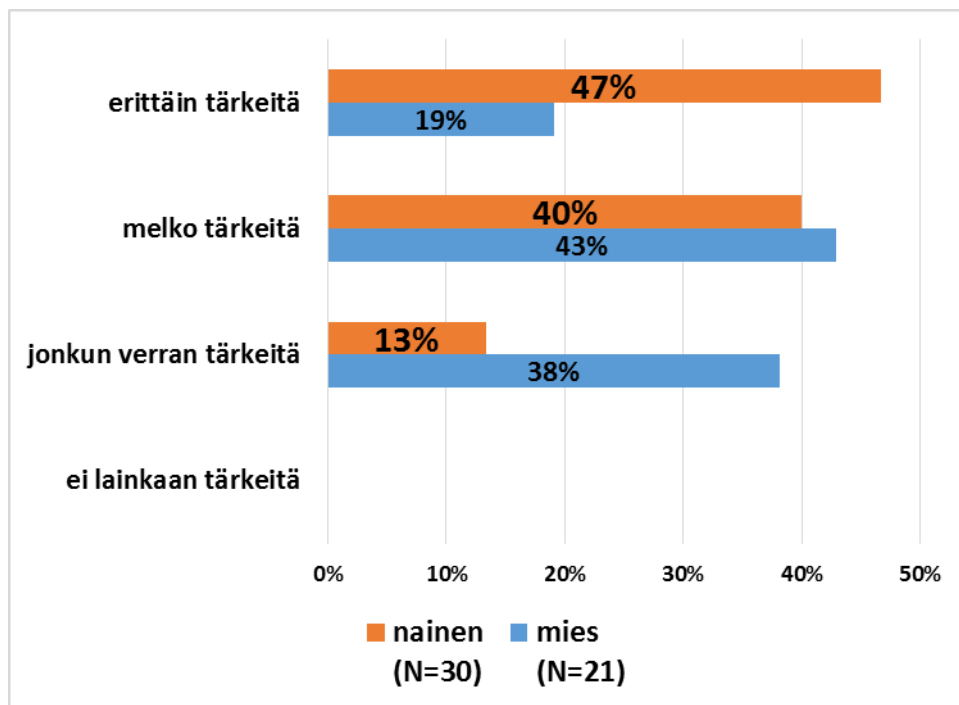

Kuvio 25. Verkosta löytyvän uuden tutkimustiedon tärkeys opetusyksiköittäin.

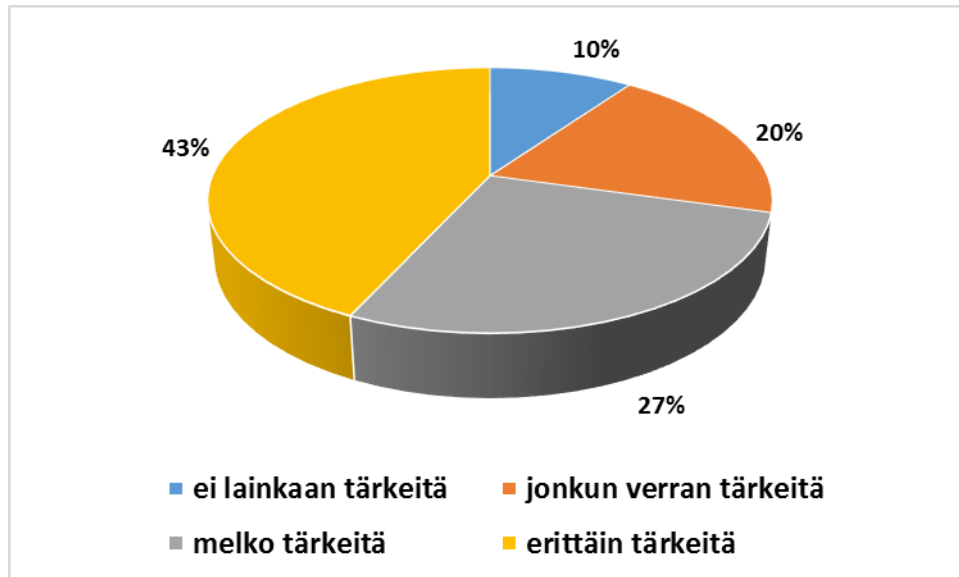
Kuvio 26. Informaalien tiedonlähteiden tärkeys (n=51).

Naisista informaalit tiedonlähteet (esim. keskustelut kollegojen kanssa, erilaiset tapaamiset, ammattiverkostot jne.) olivat keskimäärin tärkeämpiä kuin miehistä (kuvio 27).

Kuvio 27. Informaalien tiedonlähteiden tärkeys sukupuolen mukaan.

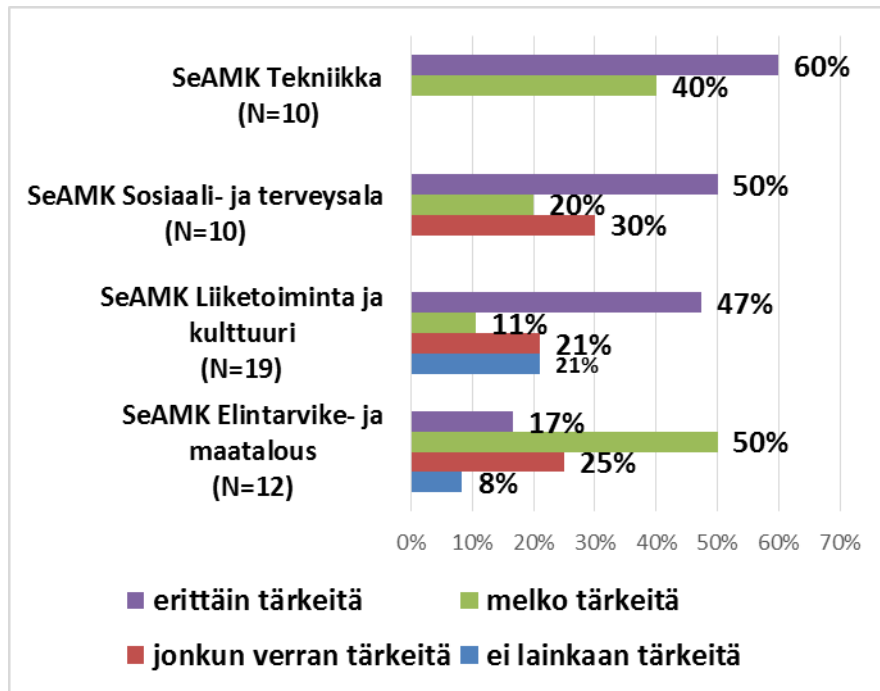
SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamat e-aineistot (kuvio 28) koettiin neljänneksi tärkeimmiksi tiedonlähteiksi. Vastaajista 43 % koki aineistot erittäin tärkeiksi ja 27 % melko tärkeiksi. 20 % koki ne vain jonkun verran tärkeiksi ja 10 %:lle ne eivät olleet lainkaan tärkeitä.

Kuvio 28. SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamien e-aineistojen tärkeys (n=51).

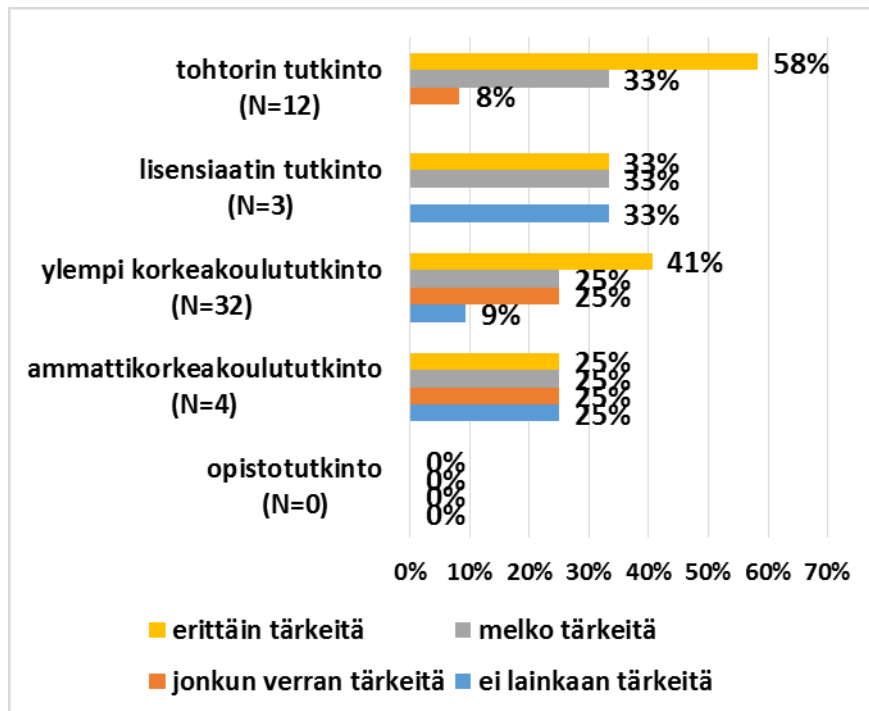
Opetusyksiköittäin tarkasteltuna SeAMK Korkeakoulukirjaston e-aineistot olivat tärkeimpiä SeAMK Sosiaali- ja terveyden sekä SeAMK Tekniikan vastaajille, sillä 60 % SeAMK Tekniikan vastaajista ja 50 % SeAMK Sosiaali- ja terveystieteen vastaajista piti niitä erittäin tärkeinä (kuvio 29). Melko tärkeinä niitä piti SeAMK Tekniikan vastaajista 40 % ja SeAMK Sosiaali ja terveystieteen vastaajista 20 %. Lisäksi 30 % SeAMK Sosiaali- ja terveystieteen vastaajista piti niitä jonkun verran tärkeinä.

SeAMK Liiketalouden ja kulttuurin vastaajista 47 % piti niitä erittäin tärkeinä, 11 % melko tärkeinä ja 21 % jonkun verran tärkeinä. 21 %:lle Liiketoiminta- ja kulttuurin vastaajista ne eivät olleet lainkaan tärkeitä. 17 % SeAMK Elintarvike- ja maatalouden vastaajista piti SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamia e-aineistoja erittäin tärkeinä ja 50 % melko tärkeinä. Vastaajista 25 % piti niitä jonkun verran tärkeinä ja 8 %:lle vastaajista ne eivät olleet lainkaan tärkeitä.

Kuvio 29. SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamien e-aineistojen tärkeys opetusyksiköittäin.

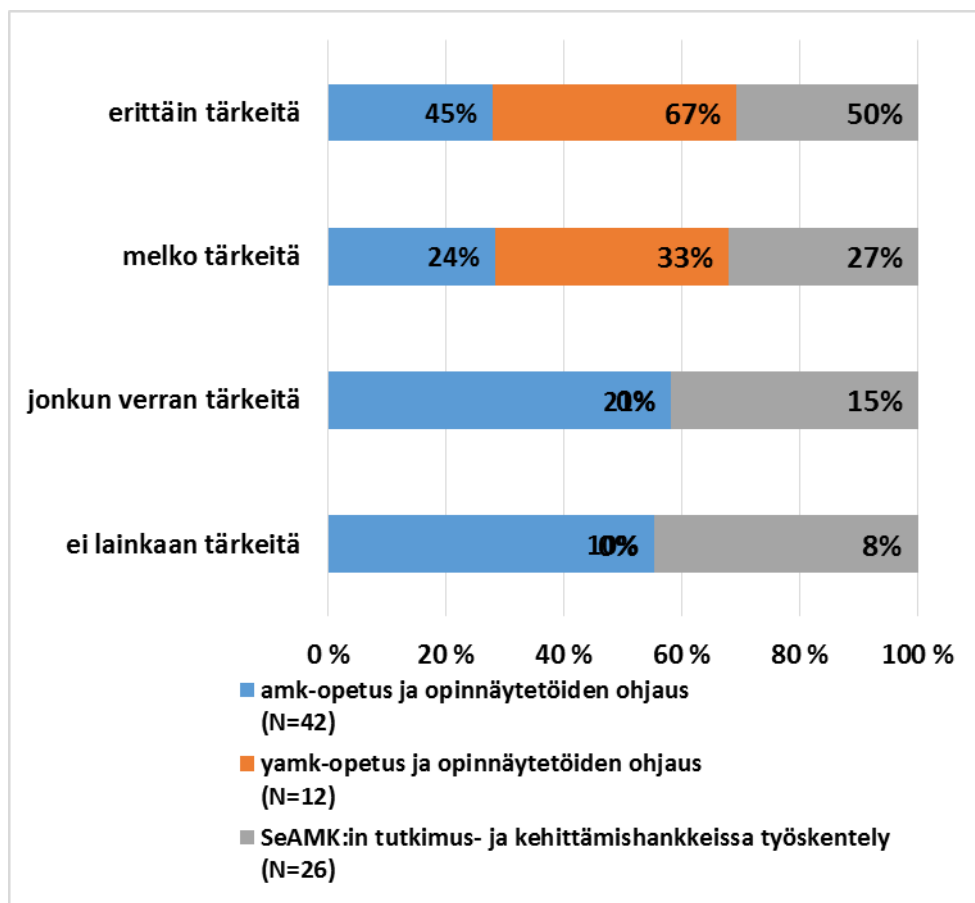
Vastaajan korkeimman koulutuksen mukaan tarkasteltuna näyttää siltä, että tärkeimpiä SeAMK Korkeakoulukirjaston hankkimat e-aineistot ovat tohtorin ja ylempään korkeakoulututkinnon suorittaneille (kuvio 30).

Kuvio 30. SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamien e-aineistojen tärkeys vastaajien korkeimman tutkinnon mukaan tarkasteltuna.

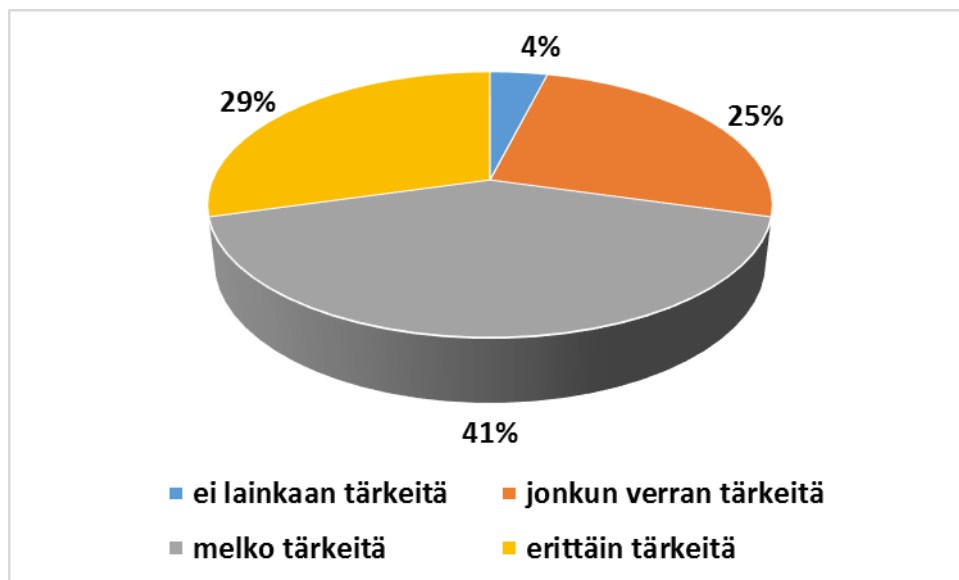
E-aineistojen tärkeyttä voi tarkastella myös työtehtävien mukaan. Näin tarkastellessa SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamat e-aineistot ovat erittäin tärkeitä 67 %:lle SeAMKin yamk-opetuksessa ja opinnäytetöiden ohjauksessa työskenteleville, 50 %:lle SeAMK tutkimus- ja kehittämishankkeissa työskenteleville ja 45 %:lle SeAMKin amk-opetuksessa ja opinnäytetöiden ohjauksessa työskenteleville (kuvio 31).

Melko tärkeitä ne ovat 33 %:lle yamk-opetuksessa ja opinnäytetöiden ohjauksessa työskenteleville, 27 %:lle tutkimus- ja kehittämishankkeissa työskenteleville ja 24 %:lle amk-opetuksessa ja opinnäytetöiden ohjauksessa työskenteleville. Jonkun verran tärkeitä ne olivat 21 %:lle amk-opetuksessa ja 15 %:lle tutkimus- ja kehittämishankkeissa työskenteleville. 10 %:lle amk-opetuksessa ja opinnäytetöiden ohjauksessa työskenteleville ja 8 %:lle tutkimus- ja kehittämishankkeissa työskentelevistä ne eivät olleet lainkaan tärkeitä.

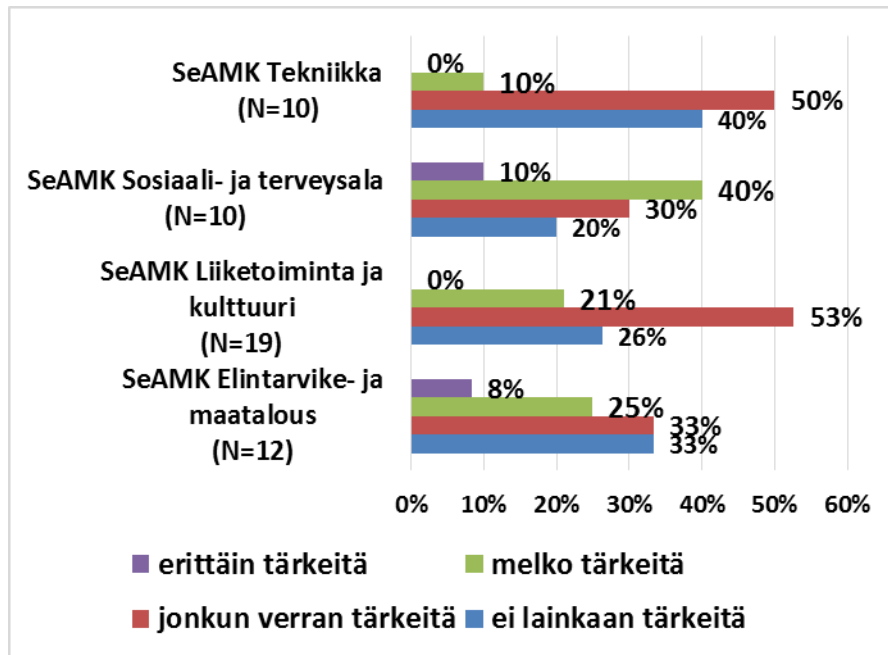
Kuvio 31. SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamien e-aineistojen tärkeys työtehtävien mukaan tarkasteltuna.

Muista SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamista tiedonlähteistä painetut kirjat (kuvio 32) ylsivät viidennelle sijalle. Niitä vähemmän tärkeiksi koettiin kirjaston verkkosivuillaan esittelemät vapaasti verkossa olevat tiedonlähteet ja palvelut, jotka sijoittuivat 10. sijalle ja SeAMK Korkeakoulukirjaston painetut lehdet, jotka sijoittuivat 12. sijalle tiedonlähteiden tärkeydessä.

Kuvio 32. SeAMK Korkeakoulukirjaston painettujen kirjojen tärkeys (n=51).

Opetusyksiköittäin tarkasteltaessa painetut kirjat olivat tärkeimpiä SeAMK Sosiaalialan vastaajille, sillä 10 % piti niitä erittäin tärkeinä, 40 % melko tärkeinä ja 30 % jonkin verran tärkeinä. 20 %:lle vastaajista ne eivät olleet lainkaan tärkeitä (kuvio 33). Seuraavaksi tärkeimpiä painetut kirjat olivat SeAMK Elintarvike- ja maatalouden vastaajille, SeAMK Liiketalouden ja kulttuurin ja SeAMK Tekniikan vastaajille.

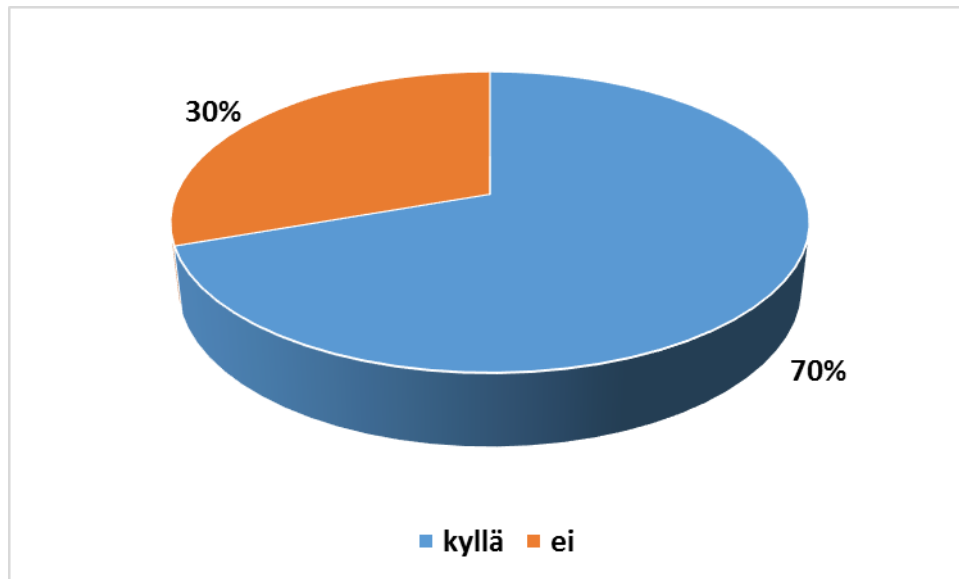
Kuvio 33. SeaAMK Korkeakoulukirjaston painettujen kirjojen tärkeys opetusyksiköittäin tarkasteltuna.

6.4 Tiedonhankinnan juonne ja tiedonlähteet

Kyselyn seuraavassa osiossa selvitettiin tiedonhankintajuonteen toteutumista SeAMKissa 15 eri väittämän avulla. Vastaajilta kysyttiin esitettyjen väitteiden paikkansapitävyyttä opiskelijoiden tiedonhankinnan ohjauksen ja tiedonhankinnan arvioinnin suhteen. Myös sitä kysyttiin, kuinka opiskelijoita tuetaan tiedonhankinnassa.

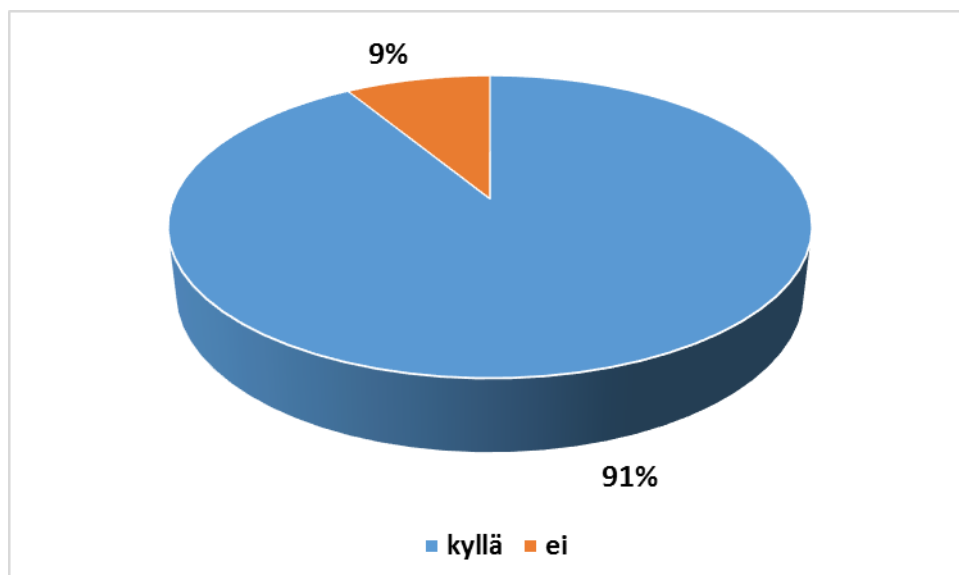
Väittämälisellä oli kysymykset mm. opintojakson tiedonhankintatavoitteista kertomisesta, omatoimista tiedonhankintaa edellyttävien tiedonhankintatehtävien sisällyttämisestä opintojaksoon ja tiedonhankintataitojen arvioinnista osana opintojakson arvostelua.

Vastausten mukaan vastaajista 70 % (n=46) kertoo opiskelijoille tavoitteet, joihin opintojaksolla tiedonhankinnan osalta pyritään (kuvio 34).

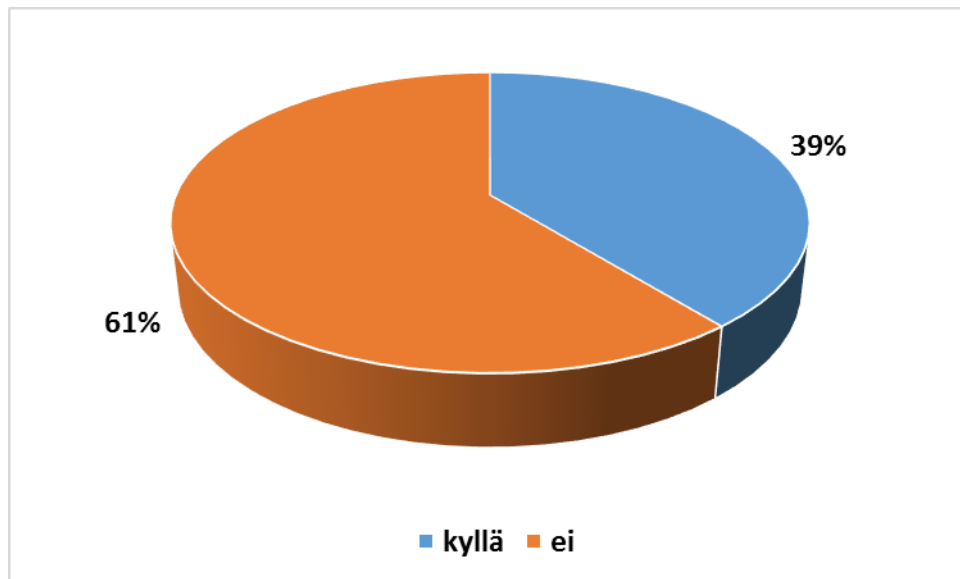

Kuvio 34. Opintojakson tiedonhankintaa koskevista tavoitteista kertominen opiskelijoille (n=46).

Vastaajista 91 % (n=46) sisällyttää opintojaksoihin opiskelijoiden omatoimista tiedonhankintaa edellyttäviä tehtäviä (kuvio 35) ja 61 % arvioi tiedonhankintataitoja osana opintojakson arvostelua (kuvio 36).

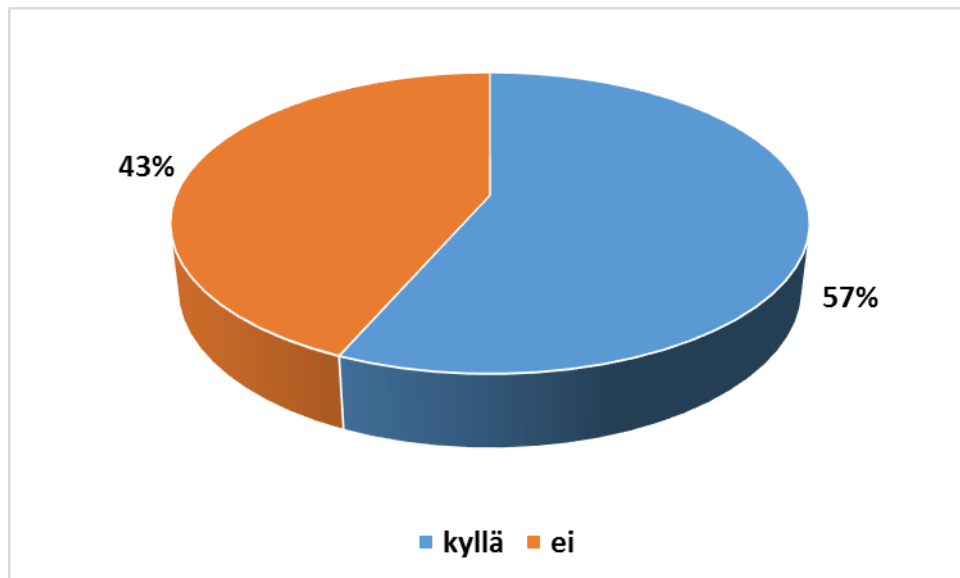

Kuvio 35. Opiskelijoiden omatoimista tiedonhankintaa edellyttävien tehtävien sisällyttäminen opintojaksoihin (n=46).

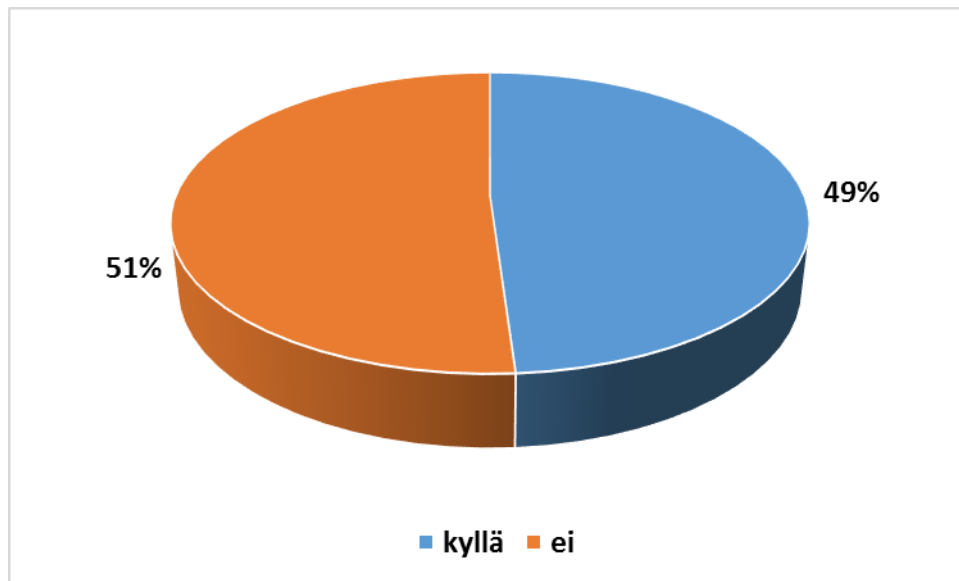
Kuvio 36. Tiedonhankintataitojen arvosteleminen osana kurssin arvostelua (n=46).

Vastaajista 57 % oli sitä mieltä, että opiskelijoiden tulee täyttää tietyt vaatimukset tiedonhankinnan osalta opintojakson läpäisemiseksi (kuvio 37).

Kuvio 37. Opettajien käsitykset siitä, tuleeko opiskelijan täyttää tietyt vaatimukset tiedonhankinnan osalta (n=46).

Noin puolet vastaajista (49 %) linkittää SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamia e-aineistoja Moodlen kurssiaineistoihin (kuvio 38).

Kuvio 38. SeAMK Korkeakoulukirjaston e-aineistojen linkitys kurssiaineistoihin (n=47).

Opiskelijoiden tiedonhankintaa tuetaan monin eri tavoin. Seuraavan sivun taulukosta 1 näkyy, kuinka monta prosenttia vastaajista oli samaa tai eri mieltä esitettyjen tiedonhankinnan tukemista koskevien väitteiden suhteen.

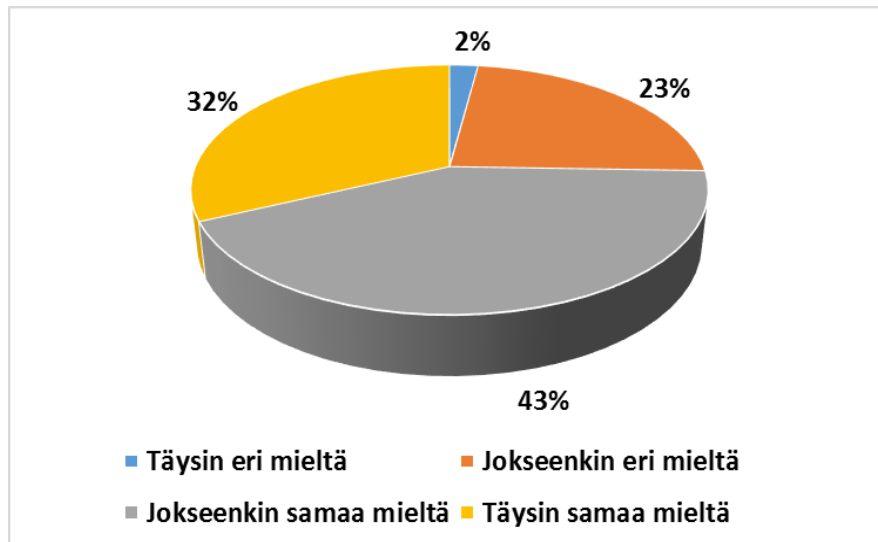
Lähes jokainen vastaajista suosittelee käyttämään SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamia aineistoja ja palveluja (96 %). Valtaosa vastaajista (91 %) tukee opiskelijoiden tiedonhankintaa antamalla heille esim. painettujen tai e-aineistojen nimiä. Vastaajista (89 %) painottaa opiskelijoille tiedonhankintataitojen ja niiden opiskelun tärkeyttä. Vastaajista 80 % opastaa opiskelijoita tiedonlähteiden ja tietosisältöjen arviointiin. Samoin 80 % vastaajista edellyttää opiskelijoilta kansainvälisen lähdemateriaalin käyttöä silloin, kun se on perusteltua ja sitä on saatavana. Suurin osa (72 %) ohjaa opiskelijoita oikeille tiedonlähteille tiedonhankintaprosessin alussa. Hieman yli puolet vastaajista (54 %) ideoi opiskelijoiden kanssa tiedonhankintaa tukevia hakusanoja.

Taulukko 1. Tiedonhankinnan tukeminen ja ohjaus.

Väite	Kyllä (%)	Ei (%)	n
Tuen opiskelijoiden tiedonhankintaa antamalla heille esim. painettujen tai e-aineistojen nimiä	91 %	9 %	n=47
En ehdi riittävästi ohjata opiskelijoita tiedonhankintaan opetuksen ohessa	65 %	35 %	n=46
Opastan opiskelijoita oikeille tiedonlähteille tiedonhankintaprosessin alussa	74 %	26 %	n=47
Ideoin opiskelijoiden kanssa tiedonhankintaa tukevia hakusanoja	54 %	46 %	n=46
Painotan opiskelijoille tiedonhankintataitojen sekä niiden jatkuvan opiskelun ja ylläpidon tärkeyttä	89 %	11 %	n=46
Suosittelen käyttämään SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamia aineistoja ja palveluja	96 %	4 %	n=47
Opastan opiskelijoita tiedonlähteiden ja tietosisältöjen arviointiin	80 %	20 %	n=46
Edellytän opiskelijoilta kansainvälisen lähdemateriaalin käyttöä silloin, kun se on perusteltua ja sitä on saatavana	80 %	20 %	n=46
Minun tulisi kehittää omia tiedonhankintataitojani, jotta voisin paremmin ohjata opiskelijoita tiedonhankintaan	79 %	21 %	n=47

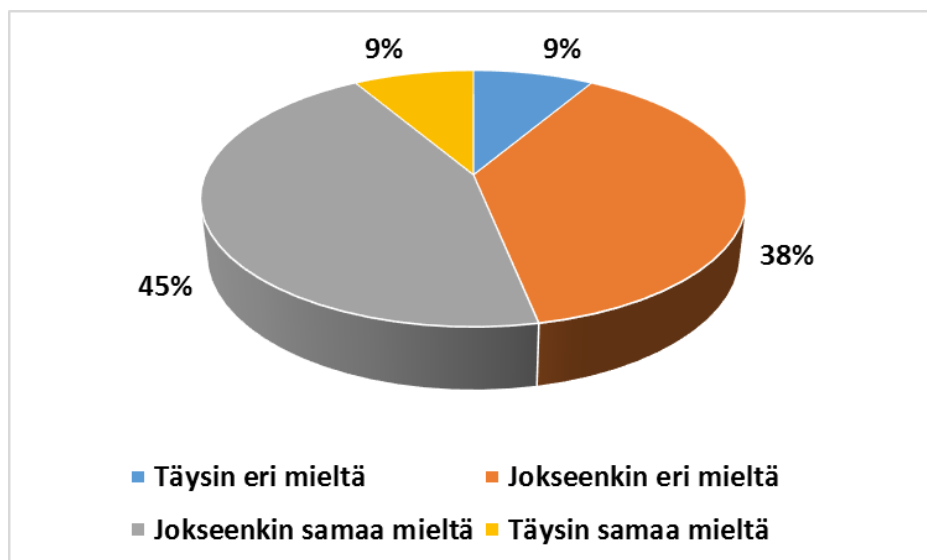
Omat puutteelliseksi koetut tiedonhankintataidot ja liian vähäinen aika koettiin opiskelijoiden tiedonhankinnan tukemista ja sen toteuttamista osana opintokokonaisuuksia rajoittaviksi tekijöiksi. Vastaajista 79 % (n=47) on samaa mieltä väittämän ”Minun tulisi kehittää omia tiedonhankintataitojani, jotta voisin paremmin ohjata opiskelijoita tiedonhankintaan” kanssa. Vastaajista 65 % (n=46) on samaa mieltä väittämän ”En ehdi riittävästi ohjata opiskelijoita tiedonhankintaan opetuksen ohessa” kanssa.

Vastaajista 43 % on jokseenkin samaa mieltä siitä, että opiskelijoiden tiedonhankinnan ohjaus kuuluu opettajille. 32 % oli täysin samaa mieltä ja 23 % jokseenkin eri mieltä. Täysin eri mieltä oli vain 2 % vastaajista (kuvio 39).

Kuvio 39. Opettajien mielipiteet opiskelijoiden tiedonhankinnan ohjauksesta (n=47).

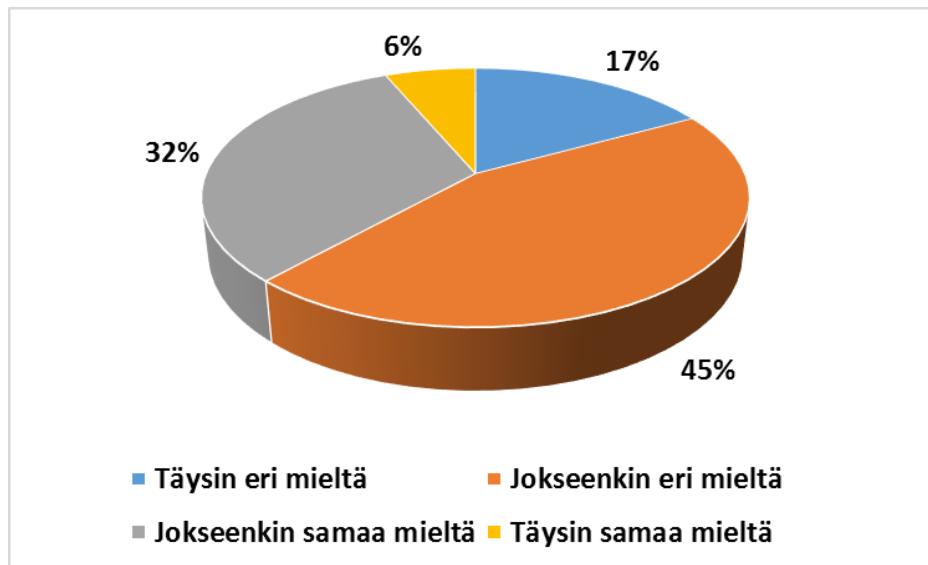
Vastaajista 45 % on jokseenkin samaa mieltä ja 38 % vastaajista on jokseenkin eri mieltä siitä, että opiskelijoiden ohjaus tiedonhankintaan osana opintojaksoa on liian paljon resursseja vaativaa. Vain 9 % on täysin samaa mieltä ja täysin eri mieltä on 9 % vastaajista (kuvio 40).

Kuvio 40. Opettajien resurssien riittävyys ohjata opiskelijoiden tiedonhankintaa osana opintojaksoa (n=47).

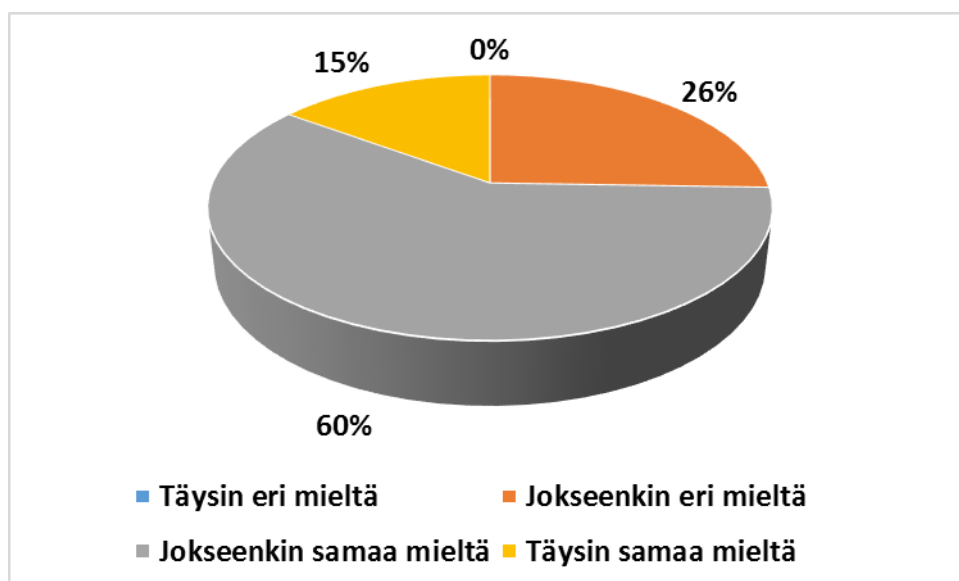
Vastaajista 45 % on jokseenkin eri mieltä siitä, että opiskelijoilla on riittävät tiedonhankinta- ja hakutaidot sen jälkeen, kun he ovat suorittaneet

opintoihinsasisältyvät tiedonhankinnan opinnot. Vastaajista 32 % on jokseenkin samaa mieltä, 17 % täysin eri mieltä ja vain 6 % täysin samaa mieltä (kuvio 41).

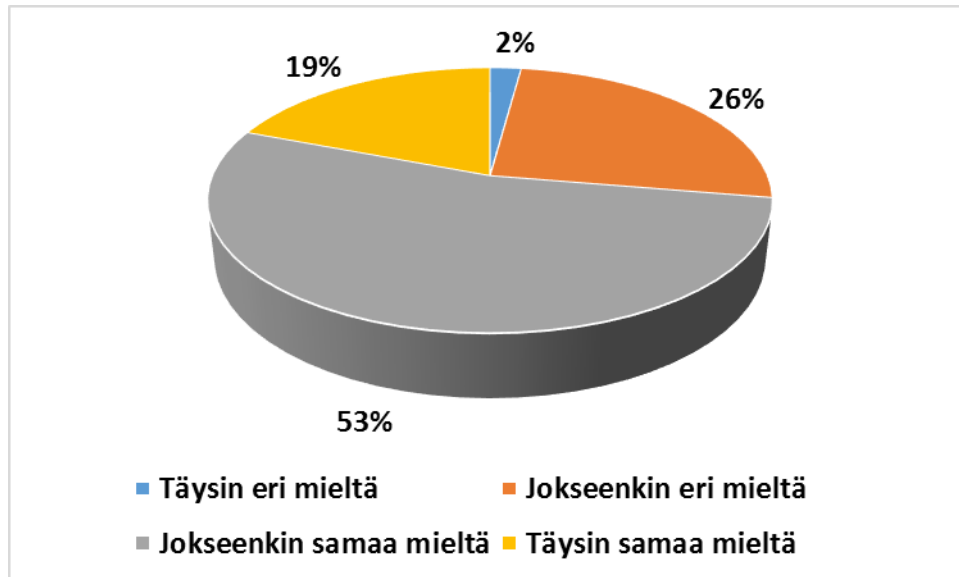
Kuvio 41. Vastaajien käsitykset opiskelijoiden tiedonhankinta- ja hakutaitojen riittävydestä (n=47).

Vastaajista vain 15 % on täysin samaa mieltä siitä, että opiskelijan tulee itse etsiä opintojaksolla tarvittava tieto. Vastaajista 60 % on jokseenkin samaa mieltä, 26 % jokseenkin eri mieltä ja vain 15 % täysin samaa mieltä. Täysin eri mieltä siitä ei ollut kukaan. (kuvio 42).

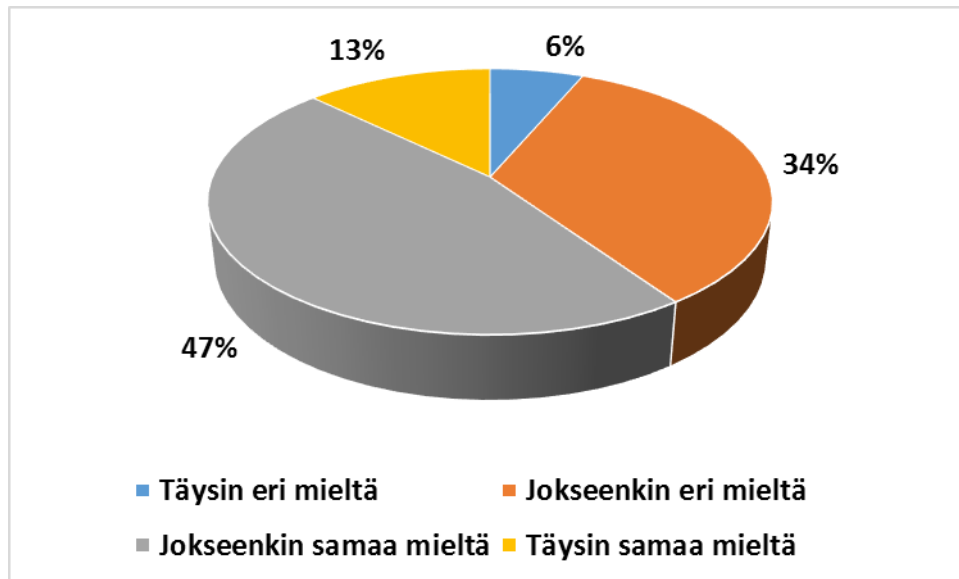
Kuvio 42. Vastaajien mielipiteet siitä, tuleeko opiskelijan etsiä itse opintojaksolla tarvittava tieto (n=47).

Vastaajista 53 % on jokseenkin samaa mieltä siitä, että opiskelijoiden kielitaidon kirjavuus hankaloittaa tiedonhankinnan ohjausta. Vastaajista 26 % on jokseenkin eri mieltä asiasta ja 19 % täysin samaa mieltä. Täysin eri mieltä on 2 % vastaajista (kuvio 43).

Kuvio 43. Vastaajien mielipiteet opiskelijoiden kielitaidon kirjavuuden vaikutuksesta tiedonhankinnan ohjaukseen (n=47).

Vastaajista 47 % on jokseenkin samaa mieltä siitä, että opiskelijoiden tietoteknisten taitojen kirjavuus hankaloittaa tiedonhankinnan ohjausta. 34 % vastaajista on jokseenkin eri mieltä asiasta, mutta 13 % täysin samaa mieltä. Täysin eri mieltä on 6 % vastaajista (kuvio 44).

Kuvio 44. Vastaajien mielipiteet opiskelijoiden tietoteknisten taitojen kirjavuuden vaikutuksesta tiedonhankinnan ohjaukseen (n=47).

Todennäköisimmin opiskelijoita ohjataan Internetin, SeAMK Korkeakoulukirjaston hankkimien painettujen ja e-aineistojen ja verkosta löytyvän uuden tutkimustiedon pariin. Myös SeAMK Korkeakoulukirjaston verkkosivuillaan esittelemät vapaasti verkossa olevat palvelut tiedonlähteet ja palvelut koettiin tärkeiksi.

Vastaajista suurin osa eli 62 % ohjaisi opiskelijoita hyvin todennäköisesti SeAMK Korkeakoulukirjaston hankkimien e-aineistojen äärelle. Melko todennäköisesti sinne ohjaisi opiskelijoita 21 % vastaajista. Melko epätodennäköistä se olisi 15 %:n mielestä ja hyvin epätodennäköistä vain 2 % mielestä.

Molempien, sekä SeAMK Korkeakoulukirjaston hankkimien painettujen aineistojen että Internetistä löytyvien, vapaasti verkossa olevien tiedonlähteiden pariin opiskelijoita ohjaisi hyvin todennäköisesti 60 % vastaajista. Uuden tutkimustiedon pariin opiskelijoita ohjaisi hyvin todennäköisesti 55 % vastaajista ja SeAMK Korkeakoulukirjaston verkkosivuillaan esittelemien vapaasti verkossa olevien tiedonlähteiden ja palveluiden pariin 43 % vastaajista. Edellä mainituista viidestä todennäköisimmästä tiedonlähdetypistä yksi on painetut aineistot ja neljä muuta on joko e-aineistoja tai verkkoaineistoja. Niistä kaksi on SeAMK Korkeakoulukirjaston hankkimia (e-aineistot) tai kirjaston www-sivustolle linkittämiä (vapaasti verkossa olevat tiedonlähteet ja palvelut).

Vastaajilta pyydettiin lisäksi muita havaitoja tai esimerkkejä opiskelijoiden tiedonhankinnan ohjauksesta ja arvioinnista avoimella kysymyksellä. Vastauksia tuli kaikkiaan viisi, mutta niissä ei ollut mitään konkreettisia esimerkkejä.

6.5 SeAMK Korkeakoulukirjasto tiedonhankinnassa

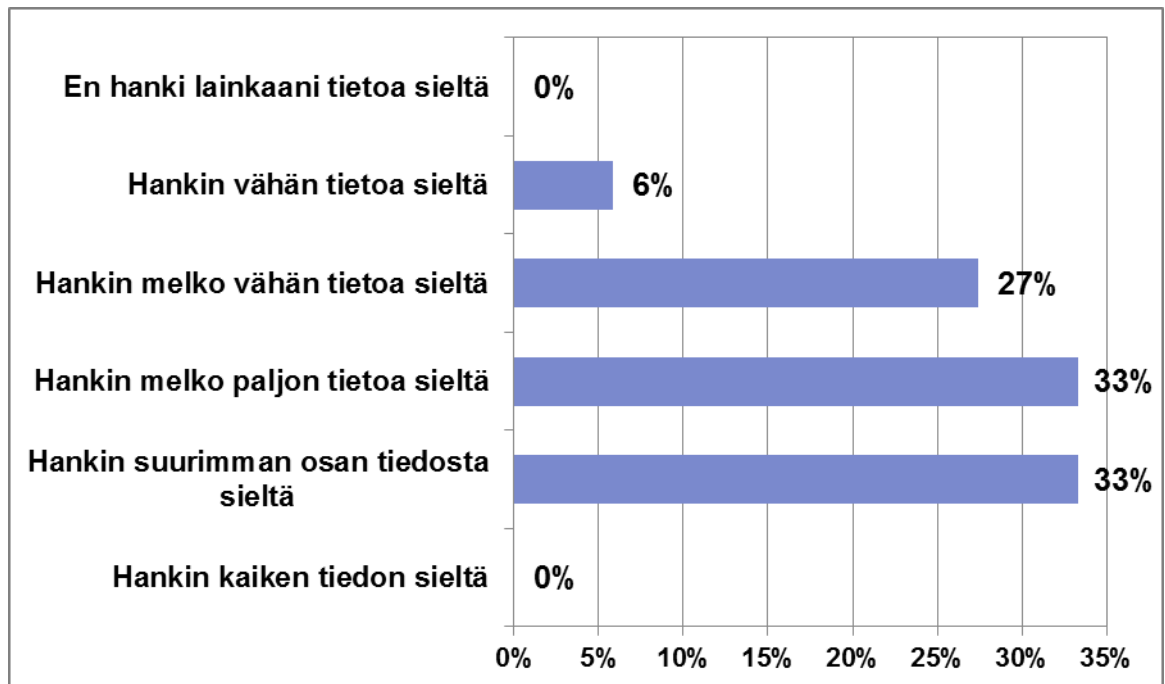
SeAMK Korkeakoulukirjaston aukiolojen ja sijainnin sopivuutta tiedonhankinnan kannalta tiedusteltiin myös. Vastaajista 45 % on sitä mieltä että aukioloajat palvelee heitä hyvin ja 61 % sitä mieltä että sijainti palvelee heitä hyvin. Vastaajista 37 % kokee, että aukioloajat palvelevat tiedonhankintaa melko hyvin ja sijainnin osalta samoin kokee 16 % vastaajista. Melko huonosti aukioloajat palvelevat vain 2 %:a ja sijainti vain 4 %:a vastaajista. Lisäksi 4 % vastaajista on sitä mieltä, että kirjaston sijainti palvelee heidän tiedonhankintaansa huonosti. Molempien asioiden suhteen 16 % vastaajista on sitä mieltä, että asialla ei ole merkitystä heidän tiedonhankintaansa. (Taulukko 2.)

Taulukko 2. SeAMK Korkeakoulukirjaston sijainnin ja aukioloaikojen sopivuus vastaajille.

	Hyvin	Melko hyvin	Melko huonosti	Huonosti	Asialla ei ole merkitystä tiedonhankintani kannalta
Kuinka hyvin kirjaston sijainti palvelee tiedonhankintaasi?	61 %	16 %	4 %	4 %	16 %
Kuinka hyvin kirjaston aukioloajat palvelevat tiedonhankintaasi?	45 %	37 %	2 %	0 %	16 %

SeAMK Korkeakoulukirjasto tärkeyttä työhön liittyvässä tiedonhankinnassa kysyttiin myös. SeAMK Korkeakoulukirjasto on tärkeä työhön liittyvän tiedon hankinnassa. Vastaajista 33 % hankkii työssään tarvitsemansa tiedon

suurimmaksi osaksi sieltä. Vastaajista 33 % hankkii paljon tietoa sieltä. Vastaajista 27 % hankkii melko vähän ja vain 6 % vähän tietoa sieltä. (Kuvio 45.)

Kuvio 45. Työssä tarvittavan tiedon hankinta SeAMK Korkeakoulukirjastosta (n=51).

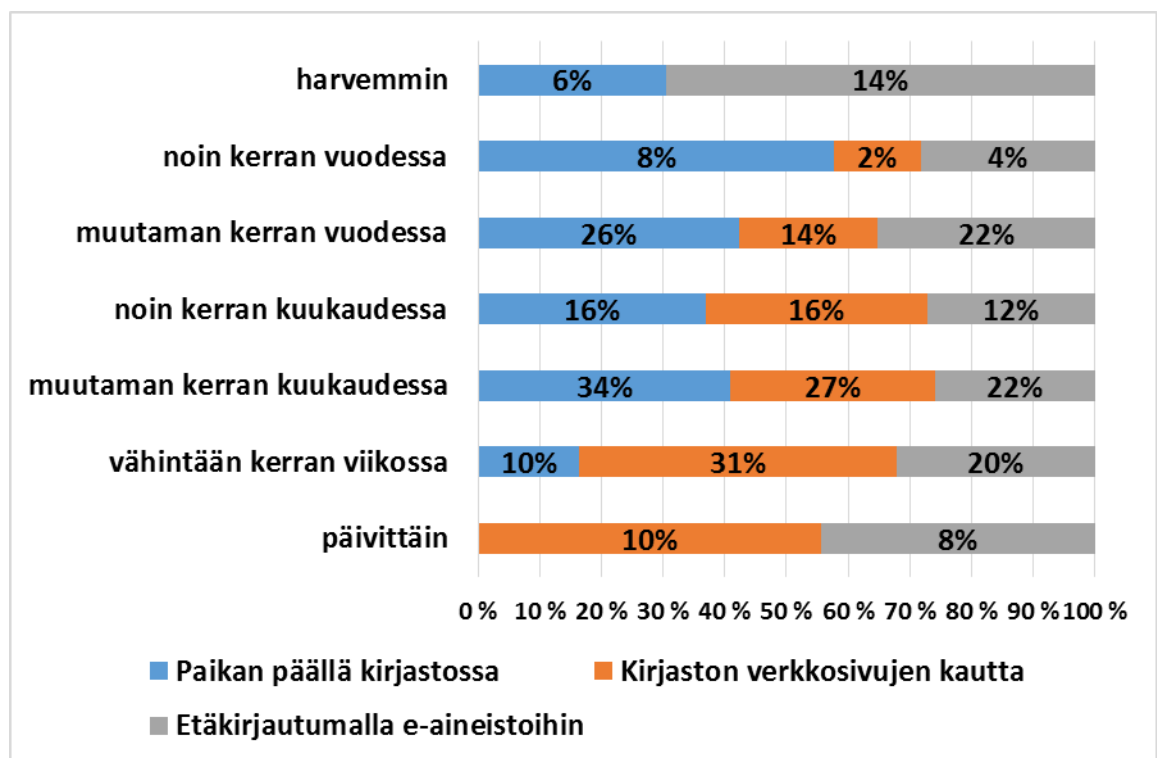
SeAMK Korkeakoulukirjastossa asiointia selvitettiin kysymällä käyntitiheyttä kirjastossa käyntien, kirjaston verkkosivujen ja e-aineistoihin kirjautumisen osalta. Vastaajista suurin osa eli 34 % käy kirjastossa paikan päällä muutaman kerran kuukaudessa (kuvio 46). Muutaman kerran vuodessa vastaajista 26% käy kirjastossa. Vastaajista 16 % käy noin kerran kuukaudessa ja joka kymmenes vähintään kerran viikossa paikan päällä. Noin kerran vuodessa tai harvemmin SeAMK Korkeakoulukirjastossa käy yhteensä 14 % vastaajista.

Vastaajista toiseksi suurin osa eli 31 % käyttää SeAMK Korkeakoulukirjastoa vähintään kerran viikossa kirjaston verkkosivujen kautta. Vastaajista eli 27 % käyttää kirjastoa verkkosivujen kautta muutaman kerran kuukaudessa. Vastaajista 22 % käyttää SeAMK Korkeakoulukirjastoa muutaman kerran kuukaudessa kirjautumalla e-aineistoihin. Yhtä moni vastaajista 22 % käytti samalla tapaa kirjastoa myös muutaman kerran vuodessa. Vähintään kerran viikossa e-aineistoihin kirjautumalla SeAMK Korkeakoulukirjastoa käytti 20 % vastaajista.

Vastaajista 18 % eli lähes joka viides vastaaja käyttää SeAMK Korkeakoulukirjastoa päivittäin etänä, sillä 10 % käyttää kirjastoa verkkosivujen kautta päivittäin ja vastaajista 8 % etäkirjautuu e-aineistoihin.

Vähintään kerran viikossa kirjastoa käyttää yhteensä 61% vastaajista. He jakautuivat paikan päällä kävijöihin (10 %), verkkosivujen kautta kirjastoa käyttäviin (31 %) ja e-aineistoihin kirjautuviin (20 %) käyttäjiin.

Muutaman kerran kuukaudessa kirjastoa käyttävät jakautuvat paikanpäällä kävijöihin (34 %), verkkosivujen kautta kirjastoa käyttäviin (27 %) ja kirjastoa e-aineistoihin etäkirjautumalla käyttäviin (22 %).

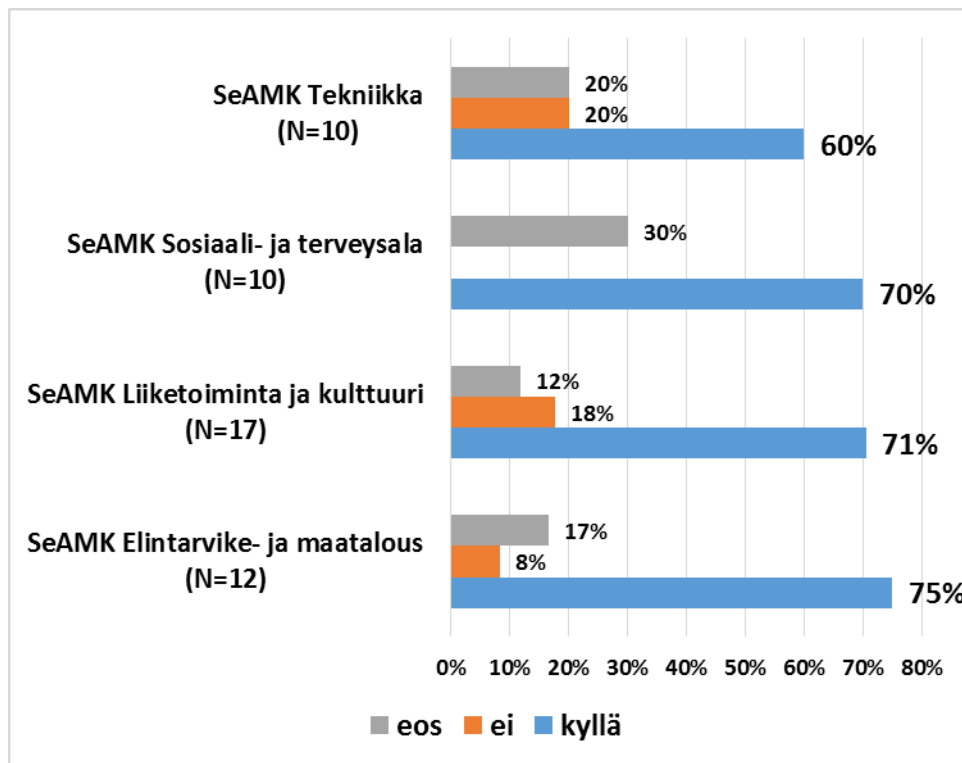

Kuvio 46. SeAMK Korkeakoulukirjastossa käynnit eri muodoissaan (n=51).

Seuraavassa kysymyksessä kartoitettiin mm. vastaajien tietoisuutta SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamista alakohtaisista ja kansainvälisistä aineistoista. Suurin osa vastaajista eli 69 % oli tietoisia SeAMK Korkeakoulukirjastossa tarjolla olevista oman alan aineistoista (kuvio 47). Vastaajista 12 % kuitenkin ei ollut

tietoisia. Vastaajista 18 % ei osannut sanoa tietääkö hän mitä oman alan aineistoja SeAMK Korkeakoulukirjastossa on tarjolla.

Tietoisuus oman alan aineistoista opetusyksiköittäin näkyy kuviosta 47. Suurin osa vastaajista on tietoisia alansa aineistoista, mutta esim. SeAMK Liiketoiminta ja kulttuurin vastaajista 18 % ei ollut ja 12 % ei tiennyt oliko vai ei. .

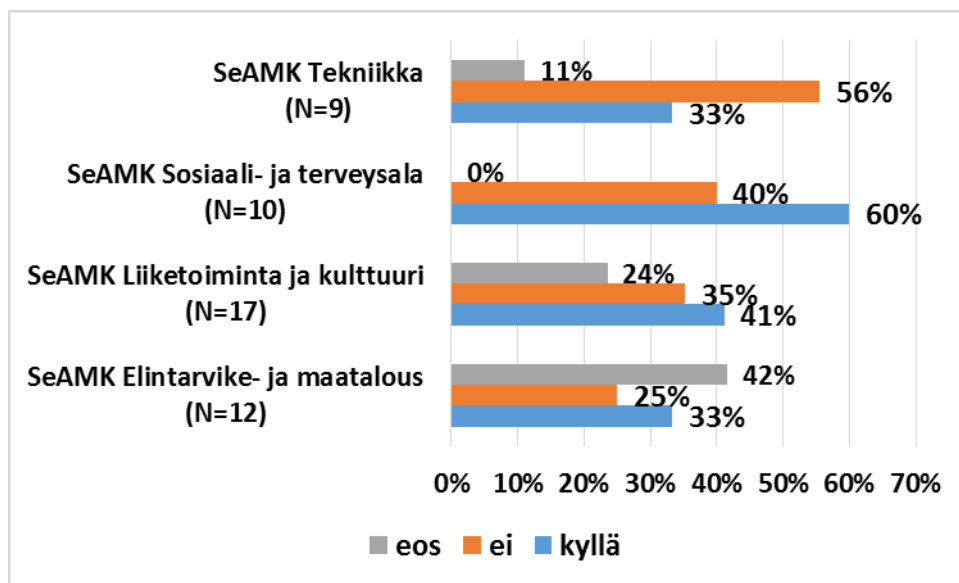
Kuvio 47. Tietoisuus SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamista alan aineistoista opetusyksiköittäin tarkasteltuna.

Valtaosa vastaajista (71 %) koki, että SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamat alakohtaiset aineistot löytyvät helposti. Kuitenkaan 13 % ei löydä helposti alansa aineistoja. Vastaajista 17 % ei osannut sanoa löytyvätkö oman alan aineistot

Vastaajista 29 % (n=49) käytti tiedonhaussa **alakohtaisia tiedonhaun oppaita**, mutta 63 % ei käytä tiedonhaussa apuna alakohtaisia tiedonhaun oppaita eikä 8 % osannut sanoa käyttävätkö vai ei (kuviokuva 48).

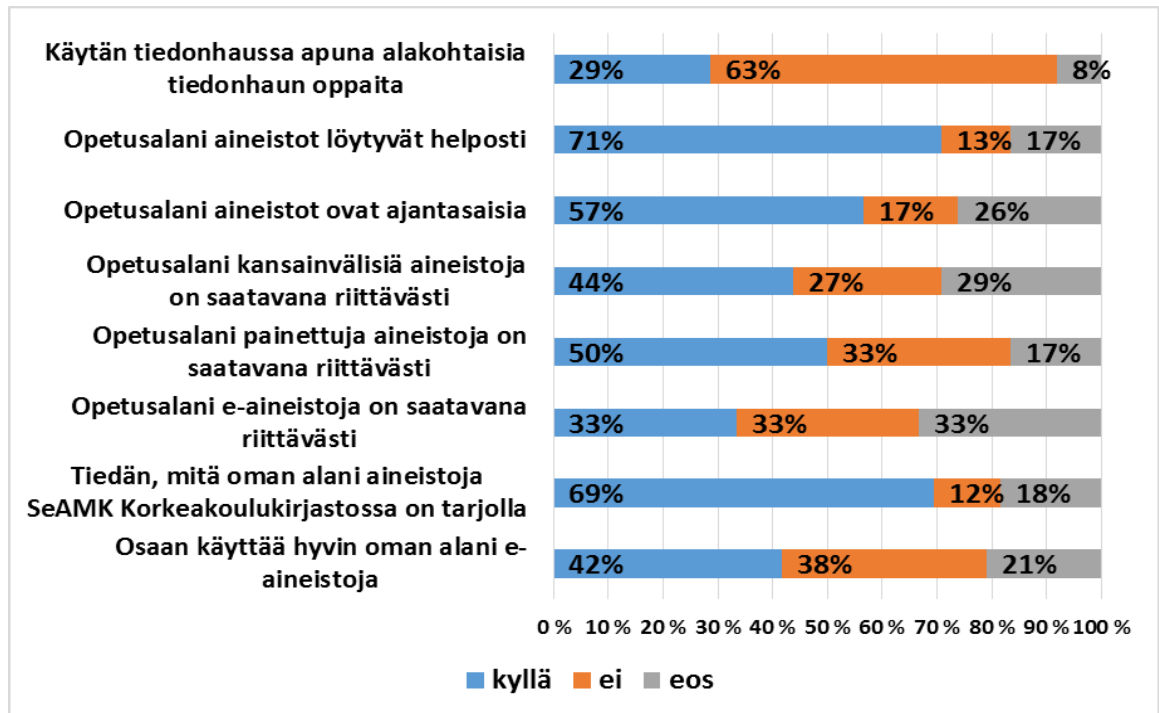
Vastaajista 42 % osaa käyttää hyvin oman alan e-aineistoja. Vastaajista 38 % kokee, että ei osaa käyttää hyvin oman alan e-aineistoja (kuviokuva 49). Vastaajista 21

% ei puolestaan osaa sanoa osaako käyttää niitä hyvin vai ei. Opetusyksiköittäin tarkasteltuna 60 % SeAMK Sosiaali- ja terveysalalta osaa käyttää alansa e-aineistoja, mutta 40 % ei osaa käyttää (kuvio 48). Muilla opetusyksiköillä tilanne näyttäisi olevan vieläkin huonompi. SeAMK Tekniikan vastaajista yli puolet (56 %) ei osaa käyttää ja 33 % osaa käyttää e-aineistoja. Muilla on myös sellaisia, jotka eivät tiedä osaavatko vai eivätkö osaa käyttää e-aineistoja. Toki vastaajamäärä on niin pieni, että pitkälle meneviin johtopäätöksiin ei voi mennä. Suuntaa antavina tulosten perusteella voisi sanoa, että e-aineistojen käyttötaidot koetaan puuttellisina joka opetusyksikössä.

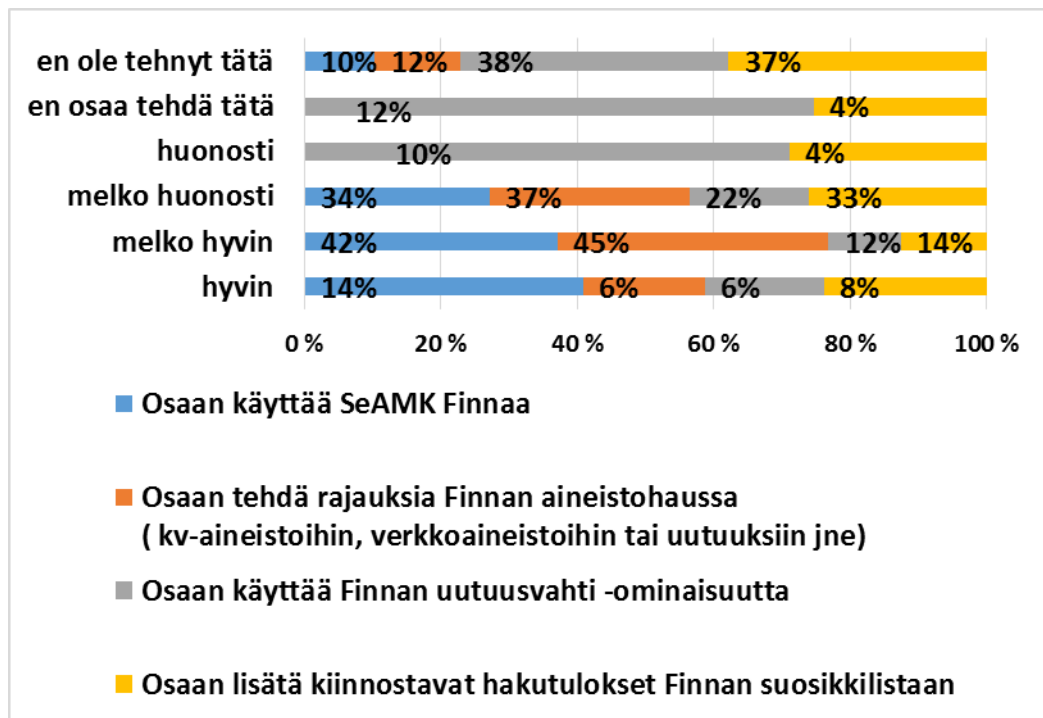
Kuvio 48. Oman alan e-aineistojen käyttötaidot opetusyksiköittäin.

Muut kysymykset koskivat alakohtaisten aineistojen ajantasaisuutta ja riittävyttä sekä alakohtaisten kv-aineistojen ja alakohtaisten e-aineistojen riittävyttä. Vastaajista 57 % (n=) on sitä mieltä, että alakohtaiset aineistot ovat ajantasaisia ja 17 % sitä mieltä että eivät ole ajantasaisia. 26 % vastaajista ei osaa sanoa ovatko vai eivät. Vastaajista 44 % oli sitä mieltä, että opetusalan kansainvälisiä aineistoja on riittävästi, mutta 27 %:n mukaan niitä ei ole riittävästi. Vastaajista 29 % ei osaa sanoa onko niitä riittävästi vai ei.

Kuvio 49. Alakohtaisten aineistojen ja tiedonhaun oppaiden, löytyvyys, ajantasaisuus ja riittävyys sekä niiden käyttötaidot ja käyttö (n=50).

SeAMK Finnan käyttötaitoa ja käyttöä kartoitettiin neljällä väittämällä. Vastaajista 42 % (n=50) osaa käyttää SeAMK Finnaa melko hyvin ja 34 % vastaajista melko huonosti. Hyvin Finnaa osaa käyttää vain 14 % vastaajista. Vastaajista 10 % ei ole käyttänyt Finnaa lainkaan. Vastaajista 45 % (n=49) osaa tehdä rajauksia (kv-aineistoihin, verkkoaineistoihin tai uutuuksiin jne.) melko hyvin ja 37 % melko huonosti. Vastaajista 12 % ei ole tehnyt rajausta lainkaan. Vain 6 % osaa tehdä rajauksia hyvin. Yli kolmannes vastaajista (38 %) (n=50) ei ole käyttänyt Finnan uutuuksivahti –ominaisuutta. Vastaajista 22 % osaa käyttää sitä melko huonosti, 12 % melko hyvin ja vastaajista 12 % ei osaa käyttää ominaisuutta lainkaan. Vastaajista 10 % osaa käyttää sitä huonosti ja vain 6 % osaa käyttää sitä hyvin. Finnassa voi tehdä myös suosikkilistoja lisäämällä suosikkeja listaan. Vastaajista 37 % (n=49) ei ole lisännyt kiinnostavia hakutuloksia suosikkilistaan ja 33 % osaa lisätä niitä suosikkilistaan melko huonosti. Vastaajista vain 14 % osaa sen melko hyvin vain 8 % hyvin. Vastaajista 4 % osaa sen huonosti ja 4 % ei ole lisännyt kiinnostavia hakutuloksia SeAMK Finnan suosikkilistaan lainkaan. (Kuvio 50.)

Kuvio 50. SeAMK Finnan käyttö (n=50).

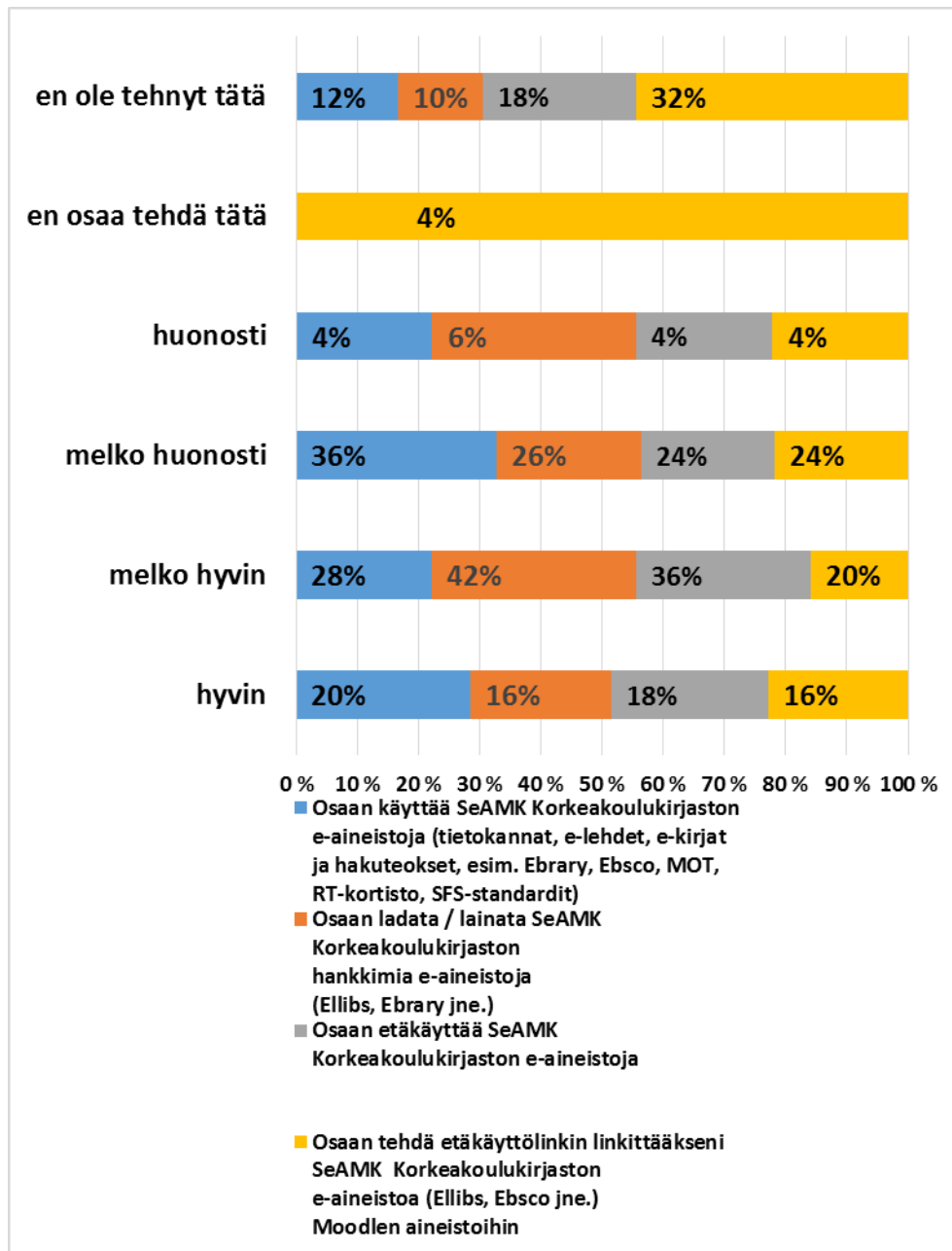
Samassa kysymyksessä kartoitettiin neljällä väittämällä kuinka e-aineistojen käyttö sujuu (kuvio 51). Vastaajista 36 % kokee SeAMK Korkeakoulukirjaston e-aineistojen käyttötaidot huonoiksi. Melko hyvin niitä osaa käyttää 28 % ja hyvin 20 % vastaajista. Vastaajista 12 % ei ole käyttänyt niitä lainkaan.

42 % vastaajista osaa ladata / lainata e-aineistoja melko hyvin ja 26 % melko huonosti. Hyvin niitä osaa ladata / lainata vain 16 % vastaajista. Vastaajista 10 % ei ole ladannut / lainannut niitä lainkaan ja huonosti niitä osaa käyttää 6 %.

E-aineistojen etäkäyttökään ei ole vastaajilla hyvin hallinnassa. E-aineistoja osaa etäkäyttää vastaajista 36 % melko hyvin ja 24 % melko huonosti. Hyvin niitä osaa etäkäyttää vain 18 %n vastaajista. Vastaajista 18 % ei ollut lainkaan etäkäyttänyt SeAMK Korkeakoulukirjaston e-aineistoja. Vastaajista 4 % osaa käyttää niitä huonosti.

Vastaajista 32 % ei ole tehnyt etäkäyttölinkkiä SeAMK Korkeakoulukirjaston e-aineistojen linkittämiseksi Moodlen aineistoihin. Melko huonosti linkin osaa tehdä 24 % vastaajista ja melko hyvin 20 % vastaajista. Hyvin linkin osaa tehdä vain 16

% vastaajista. Vastaajista 4 % osaa tehdä linkin huonosti ja 4 % ei osaa tehdä sitä lainkaan.

Kuvio 51. E-aineistojen käyttötaidot (n=50).

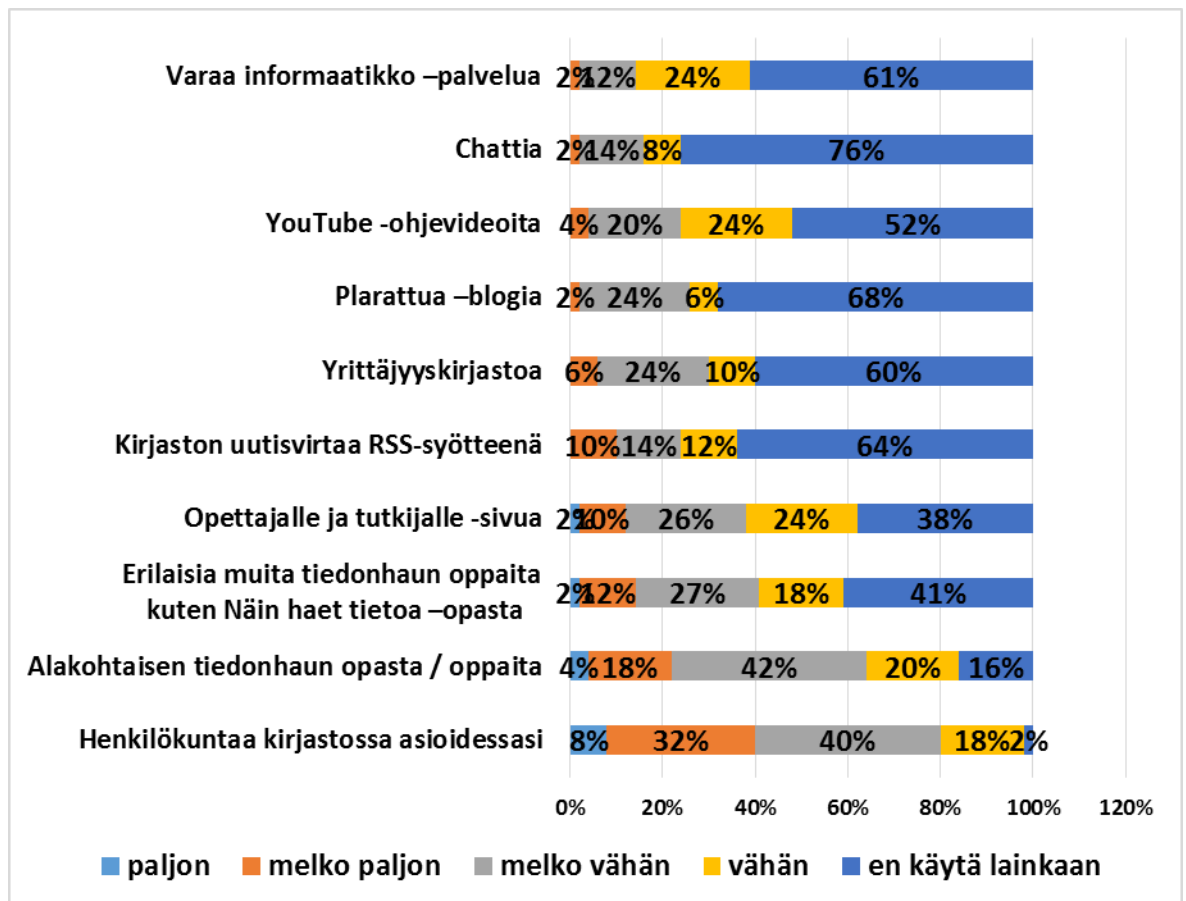
Vastaajilta kysyttiin myös kuinka paljon he käyttävät SeAMK Korkeakoulukirjaston eri palveluita apuna tiedonhankinnassa. Kaiken kaikkiaan esitetyt palvelut olivat vähän käytettyjä. Eniten kysytyistä palveluista käytettiin henkilökuntaa apuna tiedonhankinnassa kirjastossa käydessä (kuvio 52). Vastaajista 40 % käyttää melko vähän henkilökuntaa apuna tiedonhankinnassa kirjastossa käydessään.

Vastaajista 32 % käyttää henkilökuntaa melko paljon, 18 % vähän ja 8 % paljon. Vain 2 % vastaajista ei käytä lainkaan henkilökuntaa apuna tiedonhankinnassa kirjastossa asioidessaan.

Esitellyistä palveluista alakohtaisen tiedonhaun opas / oppaat oli keskimäärin toiseksi eniten käytetty. Vastaajista 42 % käyttää alakohtaisen tiedonhaun opasta / oppaita melko vähän, 20 % vähän ja 18 % melko paljon apuna tiedonhankinnassaan. Vastaajista 16 % ei käytä alakohtaisen tiedonhaun opasta / oppaita lainkaan ja vain 4 % käyttää niitä paljon.

Vähän mutta kuitenkin kolmanneksi eniten käytetty palvelu oli Opettajalle ja tutkijalle-sivu, sillä vastaajista 38 % ei käytä sivua lainkaan, 26 % käyttää sivua melko vähän ja 24 % vähän. Vastaajista 10 % käyttää kuitenkin sivua melko paljon ja paljon sitä käyttää 2 %.

Myös vähän käytettyjä olivat erilaiset muut tiedonhaun oppaat, kuten Näin haet tietoa-opas, koska 41 % (n=49) vastaajista ei käytä niitä lainkaan. Melko vähän niitä käyttää 27 % , vähän 18 % ja melko paljon 12 %. Paljon niitä käyttää vain 2 %.

Kuvio 52. SeAMK Korkeakoulukirjaston eri palveluiden käyttö apuna tiedonhankinnassa. (n=50)

Vähän, mutta yhtä paljon käytettyjä olivat Yrittäjyyskirjasto ja YouTube. Vastaajista 60 % ei käytä lainkaan Yrittäjyyskirjastoa, 24 % käyttää sitä melko vähän ja 10 % vain vähän. Vastaajista 6 % käyttää Yrittäjyyskirjastoa melko paljon, mutta ei yksikään paljon. Vastaajista 52 % ei käytä lainkaan YouTube –ohjevideoita. Vähän niitä käyttää 24 %, melko vähän 20 % ja melko paljon 4 %, mutta ei kukaan paljon.

Vähän käytetty palvelu oli myös Kirjaston uutisvirtaa RSS-syötteenä –vaihtoehto. Vastaajista 64 % ei käytä palvelua lainkaan ja 14 % käyttää sitä melko vähän. Vastaajista 12 % käyttää sitä vain vähän ja vain 10 % käyttää sitä paljon.

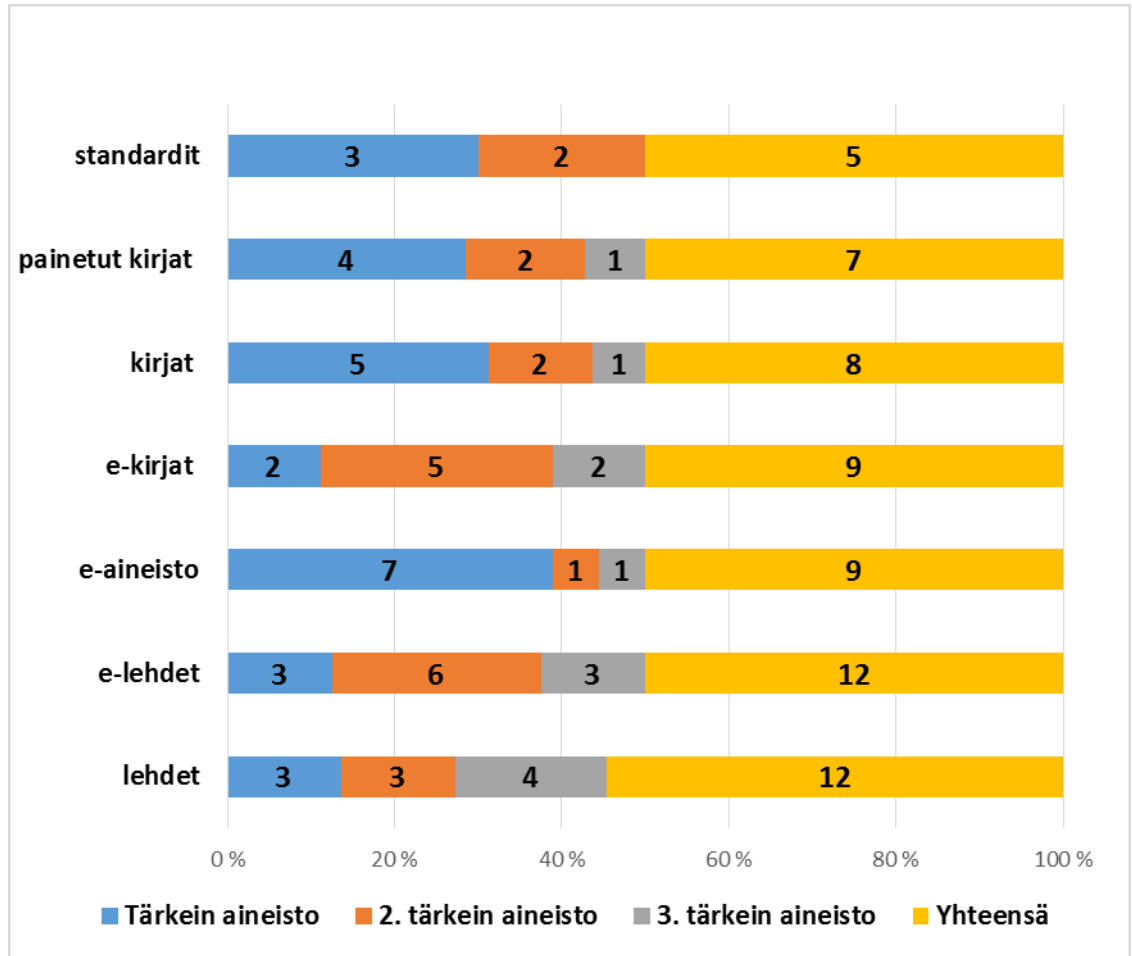
Varaa informaattikko –palvelu ja Plarattua –blogi olivat suurin piirtein yhtä vähän käytettyjä tiedonhankinnan apuna. Vastaajista 61 % (n=49) ei käyttänyt lainkaan Varaa informaattikko –palvelua ja 68 % ei käyttänyt lainkaan Plarattua –blogia tiedonhankinnan apuna. Vastaajista vain 2 % käytti Varaa informaattikko –palvelua

melko paljon; samoin Plarattua –blogia. Vastaajista 12 % käytti melko vähän Varaa informaattikko –palvelua ja vastaavasti 24 % Plarattua –blogia. Vastaajista 24 % käytti vähän Varaa informaattikko –palvelua ja vastaavasti 6 % Plarattua –blogia.

Chattia tiedonhankinnan apuna käytetään kaikkein vähiten esitetyistä vaihtoehtoista. Vastaajista 76 % ei käytä sitä lainkaan tiedonhankinnassa. Vain 2 % vastaajista käyttää sitä paljon. 18 % käyttää sitä melko vähän ja 8 % vain vähän.

Kysyttäessä kolmea tärkeintä aineistoa mainintoja tuli yhteensä 75 kpl (taulukko 3). Tärkeimmistä aineistoista tuli yhteensä 31 mainintaa, toiseksi tärkeimmistä 26 mainintaa ja kolmanneksi tärkeimmistä aineistoista 18 mainintaa. Lehdet ja e-lehdet mainittiin kummatkin 12 kertaa. E-aineisto ja e-kirjat mainittiin kummatkin 9 kertaa. Kirjat mainittiin 8 kertaa ja painetut kirjat 7 kertaa. Standardit mainittiin 5 kertaa.

E-aineisto mainittiin 7 kertaa ja kirjat 5 kertaa tärkeimpänä aineistona (kuvio 53). Painetut kirjat mainittiin 4 kertaa tärkeimpänä aineistona. Lisäksi lehdet, e-lehdet ja standardit mainittiin kukin 3 kertaa tärkeimpänä aineistona. E-lehdet mainittiin 6 kertaa toiseksi tärkeimpänä aineistona ja sekä lehdet että e-kirjat molemmat 5 kertaa. Lehdet mainittiin 4 kertaa 3. tärkeimpänä aineistona ja e-lehdet kolme kertaa.

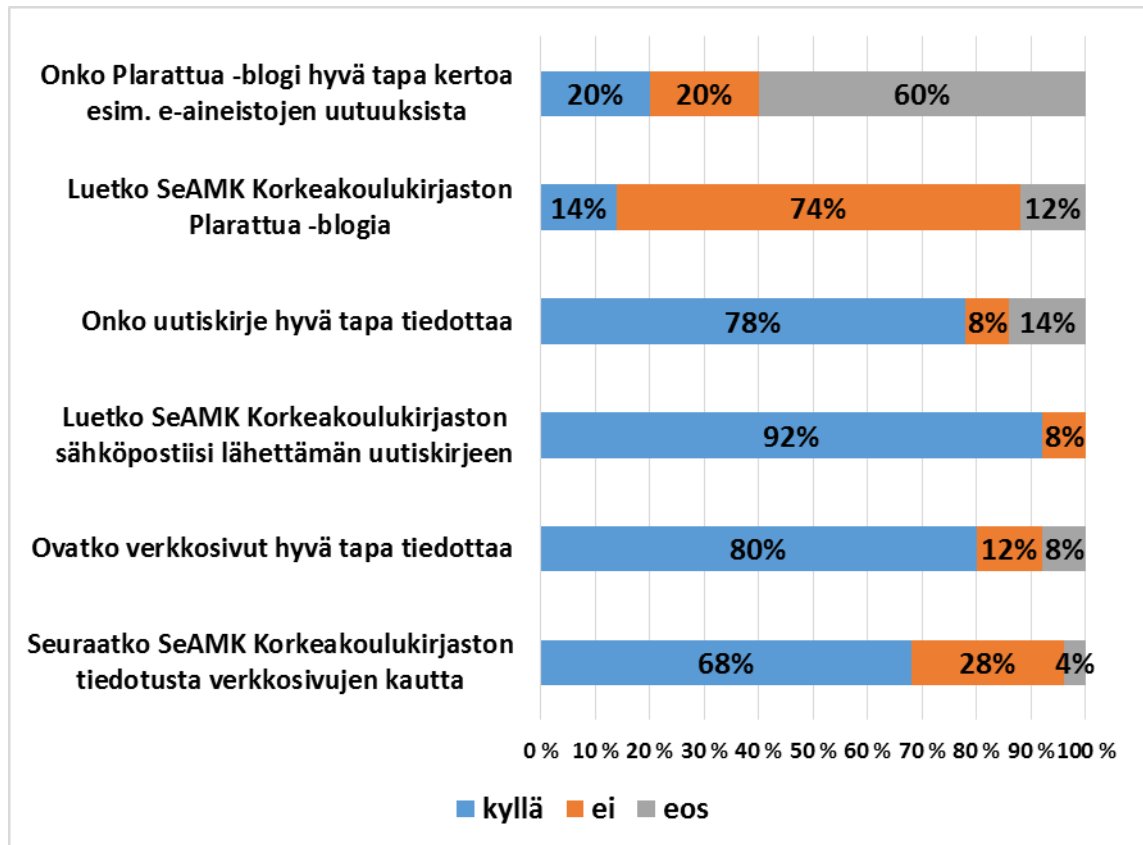
Kuvio 53. Vähintään 5 kertaa manitut tärkeät aineistot.

Taulukko 3. Kolmesta tärkeimmästä aineistosta annetut maininnat.

Aineisto	Tärkein aineisto	2. tärkein aineisto	3. tärkein aineisto	Yhteensä
lehdet	3 mainintaa (Alan lehdet; Tutkiva hoitotyö-lehti; Tekniikan lehdet / materiaali)	5 mainintaa (kotimaiset lehdet, Hoitotiedelehti, lehdet (2x), maatalouden lehdet)	4 mainintaa (ulkomaiset lehdet, lehdet, ammattilehdet (2x))	12 mainintaa
e-lehdet	3 mainintaa (Academic Search Elite, (Ebsco x 2))	6 mainintaa (Business Search Elite, oman alan tutkimusjulkaisut e-lehtinä, kansainväliset e-lehdet, Sage, (Ebsco x 2))	3 mainintaa (Talentum Summa, Elektra, Emerald)	12 mainintaa
e-aineisto	7 mainintaa ((e-aineisto x 5), tieteellisen tiedon tietokannat sote-alaan, tieteelliset on line-tekstit)	1 maininta (e-aineisto)	1 maininta (e-aineisto)	9 mainintaa
e-kirjat	2 mainintaa (Ellibs, tutkimusmenetelmät E-kirjat)	5 mainintaa ((e-kirjat x 4), Ebrary)	2 mainintaa (Ebrary, e-kirjat)	9 mainintaa
painetut kirjat	4 mainintaa ((painetut kirjat x 3), alani painetut kirjat opetukseen)	2 mainintaa (painetut (oppi)kirjat, painetut teokset)	2 mainintaa (painetut kirjat, perinteiset kirjat)	8 mainintaa
kirjat	5 mainintaa ((kirjat x 3, alan perusoppikirjat, oppikirjat)	2 mainintaa (uudet oppikirjat, kirjat)	1 maininta (kirjat)	8 mainintaa
standardit	3 mainintaa (SFS-Standardit, standardit, SFS)	2 mainintaa (standardit, SFS)	0 mainintaa	5 mainintaa
kv-lähteet	1 maininta (kv-lähteet)	1 maininta (kv-lähteet)	1 maininta (kv-lähteet)	3 mainintaa
painetut lehdet	0 mainintaa	1 maininta (painetut lehdet)	1 maininta (kansainväliset painetut ammattilehdet)	2 mainintaa
RT-kortisto	1 maininta (RT-kortisto)	0 mainintaa	1 maininta (RT-kortistot)	2 mainintaa
Arto	1 maininta (Arto – artikkelihaku)	0 mainintaa	0 mainintaa	1 maininta
Metinfo?	0 mainintaa	0 mainintaa	1 maininta (Metlan aineistot)	1 maininta
Maininta	1 maininta (väitöskirjan avuksi)	0 mainintaa	0 mainintaa	1 maininta
Maininta	0 mainintaa	1 maininta (tilattu halutessa uusia julkaisuja alalta)	0 mainintaa	1 maininta
Maininta	0 mainintaa	0 mainintaa	1 maininta (opetukseen käytettävä aineisto)	1 maininta

Kysyttäessä tarvittiinko apua jonkin tärkeän aineiston osalta ja millaista apua tarvittaisiin, mainintoja tuli yhteensä 13 kpl. Kahdessa vastauksessa toivottiin apua tiedonhakuun, joissa toisessa toivottiin ”kaikenlaista apua ja ohjeistusta tiedonhaun tehostamiseen” ja toisessa kerrottiin, että ”voisin osallistua opiskelijoille järjestettävään tiedonhaun kurssiin kehittääkseni/päivittääkseni omia tiedonhakutaitoja”. Avun tarve e-aineistojen käytössä ja linkityksessä nousi esiin suurimpana, sillä avun tarve e-aineistojen käytössä mainittiin kaksi kertaa ja e-aineistojen linkitys neljä kertaa. Myös nämä mainittiin: ”Google Scholarista löytyvien aineistojen saanti SeAMKin kautta” ja ”sopivan aineiston etsintä (e-linkki)” ja ”Joskus saattaa tulla vastaan Journal artikkeli, jota ei ole saatavissa meillä (ei oikeuksia) - silloin tarvitsen apua!”. Lisäksi yhdessä vastauksessa mainittiin, että ”Science Directin poistuminen oli takaisku” ja yhdessä kerrottiin, että ”en tarvitse apua”.

Kuudella kysymyksellä kartoitettiin SeAMK Korkeakoulukirjaston tiedotusta (kuvio 54). Vastaajista 92 % lukee SeAMK Korkeakoulukirjaston sähköpostiin lähettämän kirjeen, mutta vastaajista 8 % ei lue kirjettä. 78 %:n mielestä se on hyvä tapa tiedottaa, 18 %:n mukaan se ei ole hyvä tapa tiedottaa. 14 % ei osannut sanoa onko se hyvä tapa vai ei. Vastaajista 68 % seuraa tiedotusta verkkosivujen kautta, 28 % ei seuraa ja 4 % ei osannut sanoa seuraako vai ei. Vastaajista 80 % pitää verkkosivuja hyvänä tapana tiedottaa, 12 % ei pidä ja 8 % ei osaa sanoa pitääkö vai ei. Plarattua-blogia vastaajista lukee vain 14 %, 74 % ei lue sitä ja 12 % ei osannut sanoa lukeeko vai ei. Kuitenkin 20 % vastaajista tietää tai arvelee, että blogi on hyvä tapa kertoa esim. e-aineistouutuuksista. Vain 20 % on sitä mieltä, että se ei ole hyvä tapa ja 60 % ei osaa sanoa.

Kuvio 54. SeAMK Korkeakoulukirjaston tiedotuksen seuraaminen (n=50).

Kysymyksessä 22 kysyttiin avoimella kysymyksellä toiveita tiedottamisen suhteen. Vastauksia tuli yhteensä 8 kpl.

Yksi vastaaja oli tyytyväinen tiedotukseen nykyisellään. Myös toinen on tyytyväinen eikä hänellä ole toiveita, mutta hän haluaa esittää kiitokset sanoin ”suuret kiitokset koko Korkeakoulukirjaston tiimille erinomaisesta työstä ja palveluhalukkuudesta. Ilman teitä ei olisi korkeakouluopetusta ja -tki-toimintaa!”.

Yksi vastaajista toivoo, että kaikki löytyisi kirjaston www-sivustolta. Hän kertoo, että ”tiedotteet tulevat ja hukkuvat sähköpostiin” ja että ”siltoin kun niille olisi tarvetta, niitä ei löydä”. Hän toteaa myös, että ”kirjaston ihmiset ovat hyvin auttavaisia, se on tärkeää”.

Yksi vastaajistaa pitää siitä, että muistutuksia ja ohjeistuksia tulee ja toivoo, että hyödyllistä informaatiota tulisi enemmän, sillä ”ei me täällä tiedetä ollenkaan kaikista asioista”.

Yksi vastaajista sanoo, että ”kiire opetustyössä pakottaa rajaamaan asioita”. Hän toivookin, että ”aikaa tiedottamisenkin seuraamiseen olisi paremmin”.

Yksi toetaa, että ”Opiskelijoiden tutustuminen kirjastopalveluihin tulee jatkaa”.

Toiveista kaksi liittyi aineistoihin, sillä toisessa niistä toivottiin hankittavaksi uusinta IT-alan materiaaleja ja toisessa esitettiin toive säilyttää vanhat metsäkirjat ja Tuomarniemen aineistot.

6.6 Palaute kyselystä

Kysymyksessä 23 pyydettiin palautetta kyselystä avoimella kysymyksellä. Vastaajista 15 kommentoi asiaa. Vastauksissa tuli sekä hyvää, että huonoa palautetta. Yhdeksään vastaukseen sisältyi mainnat kyselyn pituudesta (liian pitkä) ja siitä, että kysymykset olivat osittain päällekkäisiä. Joku oli huolissaan siitä, kuinka tulokset saadaan esitettyä johdonmukaisesti. Kysely koettiin myös hieman epäselväksi, sillä kysymyksiä oli paljon perättäin ja rivinvälit oli pienet. Joku totesi, että ”sähköinen asiointi ei koskaan korvaa suoraa kontaktia kirjaston henkilökunnan kanssa” ja toivoi, että kyselyn tarkoituksena ei olisi vähentää henkilökuntaa. Joku olisi kaivannut joihinkin vastausvaihtoehtoihin lisäksi vaihtoehtoa ”en samaa enkä eri mieltä”. Joku taas koki kyselyn hieman vaikeaksi ja kysymykset liian mustavalkoisiksi muutamilta osiltaan todeten kuitenkin, että ”hyvä, kun tällaisia tehdään. Laittaa miettimään itseäänkin”. Joku kuitenkin piti kysymyksistä ja joku piti jopa koko kyselyä hyvänä. Yksi vastaajista oikein kiitti kyselystä ja esitti kirjastolle toiveensa sanoin ”tulkaa pitämään meille tiedonhankintakoulutuksia. Pakollisina kaikille!”.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tarkasteltaessa Seinäjoen ammattikorkeakoulun opetushenkilöstön tiedonhankintaa yleisellä tasolla voidaan sanoa, että Internet, kirjasto ja toiset ihmiset kuten kollegat ovat tärkeitä vastaajien tiedonhankinnassa. Tiedonhankintaa tehdään myös hyvin itsenäisesti eri hakutapoja, välineitä ja tiedonlähteitä yhdistelemällä. Tiedonhankinta arvostetaan korkealle osana vastaajien työtä. Tiedonhankinnassa ollaan tavoitteellisia ja sitä tehdään sinnikkäästi, vaikka siitä saatava hyöty ei aina olisikaan se mihin on pyritty tai suhteessa siihen käytettyihin voimavaroihin.

Vastaajista suurin osa hankkii tiedon itsenäisesti Wilsonin vuonna 1981 esittelemän tiedonhankinnan mallin ensimmäisen version mukaisia, opinnäytetyössä s. 10 kuviossa 2 esiteltyjä D- tai B-luokan polkuja käyttäen. Vastaajista 63 % nimittäin on täysin samaa mieltä siitä, että hankkii tiedon itsenäisesti Internetiä käyttäen, Jokseenkin samaa mieltä vastaajista on 33 %. Kirjaston tietokantoja ja aineistoja käyttää 31 % vastaajista, sillä heistä yhteensä 49 % on täysin samaa tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että käyttää tiedonhankinnassa kirjaston tietokantoja ja aineistoja itsenäisesti. Myös A-luokan polun mukaiset ystävät, kollegat tai asiantuntijat koettiin tärkeiksi tiedonlähteiksi, sillä yhteensä 75 % vastaajista on jokseenkin tai täysin sitä mieltä, että käyttää tiedonhankinnassa apuna edellä mainittuja lähteitä. Sen sijaan C-luokan polku, jossa tiedonvälittäjä hankkii tiedon valmiiksi tiedon tarvisijalle, oli vähiten käytetty. Vastaajista kukaan ei ollut täysin samaa mieltä ja vain 20 % oli jokseenkin samaa mieltä siitä, että tiedonvälittäjät kuten informaattikot tai muu kirjaston henkilökunta hankkivat tiedon heille. Myös kirjaston henkilökunnalta pyydetään apua, mutta näyttäisi siltä, että vain tarvittaessa. Väittämän ”Käytän kirjastoa ja kysyn tarvittaessa neuvoja kirjaston henkilökunnalta” kohdalla yhteensä 70 % vastaajista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä. Tietoa ei siis pyydetä hankkimaan valmiiksi, vaan sitä hankitaan itsenäisesti ja vasta vaikeammassa tilanteissa kysytään neuvoa kirjaston henkilökunnalta. Edellisten perusteella voidaan siis sanoa, että myös kirjaston henkilökunta on tärkeä vastaajien tiedonhankinnassa. Parhaaseen lopputulokseen päästään eri polkuja sopivasti yhdistellen. Vastaajien kohdalla tämä näyttäisi toteutuvan melko hyvin, sillä vastaajista 18 % oli täysin samaa mieltä ja 53 % jokseenkin samaa mieltä väittämän

”Yhdistelen erilaisia hakutapoja, tiedonlähteitä ja välineitä päästäkseni parhaaseen lopputulokseen” kanssa.

Wilsonin tiedonhankinnan mallin (1981) mukaan mm. arvot ja normit vaikuttavat tiedonhankintaan. Seinäjoen ammattikorkeakoulun opettajien keskuudessa tiedonhankinta arvostetaan korkealle, sillä yhteensä 90 % vastaajista on jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että ”Tiedonhankinta on yksi työni kulmakivistä”. Wilsonin mukaan tiedonhankinnan hyötyjen ja kustannusten punnitseminen aktivoi tai estää tiedonhankintaa. Vastaajista 2 % on täysin eri mieltä ja 33 % jokseenkin eri mieltä siitä, että uhraa paljon aikaa ja vaivaa vain, jos tietää saavansa siitä odottamansa hyödyn. Vastaajista 57 % on jokseenkin samaa mieltä ja 8 % täysin samaa mieltä. On ymmärrettävää, että tiedonhankintaan kulutettujen panosten hyötyä pitää harkita varsinkin, kun tiedonhankinta koetaan työn perustana olevaksi kulmakiveksi, mutta siihen käytetty aika rajalliseksi. Nimittäin vain 2 % vastaajista oli täysin samaa mieltä ja 24 % jokseenkin samaa mieltä väittämän ”Minulla on riittävästi aikaa tiedonhankintaan”. Vastaajista 39 % oli jokseenkin eri mieltä ja jopa 35 % täysin eri mieltä asiasta. Kaiken kaikkiaan vastaajien kokemukset tiedonhankinnasta ovat pääosin positiivisia, sillä yhteensä vain 8 % on täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän ”Minulla on pääasiassa negatiivisia kokemuksia tiedonhankinnasta” kanssa.

Sivulla 12 kuviossa 3 esitellyn Wilsonin tiedollisen käyttäytymisen mallin (1997) mukaan tiedonhankintaan vaikuttaa myös se, miten pystyväksi tiedonhankkija itsensä kokee. Vastaajista 49 % oli jokseenkin samaa ja 47 % täysin samaa mieltä väittämän ”Jatkan tiedonhankintaa, mikäli löytämäni tieto ei tyydytä minua” kanssa. Suurin osa vastaajista ei siis lannistu, vaan jatkaa tiedonhakua, mikäli löydetty tieto ei tyydytä. Tarvittavan tiedon löytäminen edellyttää sopivien tiedonlähteiden löytämistä. Sopivien tiedonlähteiden löytäminen koetaan osittain vaikeaksi. Vastaajista kukaan ei ollut täysin samaa mieltä sen kanssa, että sopivien tiedonlähteiden löytäminen on vaikeaa, mutta jokseenkin samaa mieltä oli jopa 51 %. Jokseenkin eri mieltä oli 41 % ja täysin eri mieltä oli 8 % vastaajista. Vastaajista 46 % (n=50) on täysin samaa mieltä siitä, että sisällyttää opetukseen jatkuvasti tuoretta tieteellistä tietoa ja 42 % on jokseenkin samaa mieltä. Tieteellisen tiedon löytäminen koettiin hieman hankalammaksi, sillä vastaajista 18 % on täysin samaa mieltä

siitä, että löytää tarvitsemansa tieteellisen tiedon ja 65 % on jokseenkin samaa mieltä. Vastaajista 16 % on jokseenkin eri mieltä ja 2 % vastaajista on täysin eri mieltä. Ylipäätään tietoa ja aineistoja tulee koko ajan lisää, joten tiedonhankintataitojen ylläpito on tärkeää. Vastaajista vain 14 % oli täysin samaa mieltä siitä, että pystyy pitämään yllä tiedonhankintataitojaan, vaikka aineistoja ja välineitä tulee koko ajan lisää. Jokseenkin samaa mieltä oli 45 % ja jokseenkin eri mieltä 37 % vastaajista. Täysin eri mieltä oli 4 % vastaajista.

Vastaajat hakevat paljon tietoa Internetistä ja e-aineistoista. Suurin osa vastaajista osaa hyödyntää Internetiä tehokkaasti tiedonhankinnassa, sillä 33 % oli täysin eri mieltä ja 41 % jokseenkin eri mieltä siitä, että ei osaa hyödyntää Internetiä tehokkaasti. Osa kuitenkin kokee, ettei osaa hyödyntää Internetiä riittävästi tiedonhankinnassa, koska väitteen ”En osaa hyödyntää Internetiä tehokkaasti tiedonhankinnassani” kanssa jokseenkin samaa mieltä oli 18 % ja täysin samaa mieltä 8 % vastaajista. E-aineistojen hyödyntäminen koetaan selvästi vaikeammaksi. Se ei onnistu läheskään kaikilta niin hyvin kuin pitäisi, sillä vastaajista vain 10 % oli täysin samaa mieltä ja jopa 51 % oli vain jokseenkin samaa mieltä väittämän ”Osaan hyödyntää e-aineistoja hyvin tiedonhankinnassani” kanssa. Vastaajista 25 % oli jokseenkin eri mieltä ja 14 % täysin eri mieltä asiasta. Vieraskieliset aineistot tuottavat vaikeuksia vain jonkin verran, sillä vain 4 % vastaajista oli täysin samaa mieltä väittämän ”Vieraskielisten tiedonlähteiden arviointi tuottaa minulle vaikeuksia” suhteen ja 26 % oli jokseenkin samaa mieltä.

Vastaajista yhteensä 76 % on täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että he hankkivat tietoa selaillen kokoelmia, teoksia ja/tai Internetiä ja yhteensä 92 % seuraa säännöllisesti uutisia. Uutisten lukuohjelma ei ollut paljoa käytössä, koska 71 % vastaajista oli täysin eri mieltä siitä, että käyttää verkkotiedonhaussa uutisten lukuohjelmaa esim. verkkokeskustelujen seuraamisen helpottamiseen.

Vastaajat pitivät **tärkeimpinä tiedonlähteinä** Internetistä löytyviä, vapaasti verkossa olevia tiedonlähteitä, joita 94 % vastaajista piti joko erittäin tai melko tärkeinä. SeAMK Sosiaali- ja terveystieteiden vastaajista 70 %, SeAMK Liiketoiminta ja kulttuurin vastaajista 68 %, SeAMK Tekniikan vastaajista 60 % ja SeAMK Elintarvike ja maatalouden vastaajista 42 % piti niitä erittäin tärkeinä

Toiseksi tärkeimmäksi nousi verkosta löytyvä **uusi tutkimustieto**. Kaikki vastaajat kokivat sen edes jonkin verran tärkeäksi ja erittäin tärkeänä sitä piti 51 % vastaajista. Melko tärkeänä sitä piti 51 % vastaajista ja jonkin verran tärkeää se oli 18 %:lle vastaajista. Tärkeintä se oli SeAMK Sosiaali- ja terveystieteen vastaajille, jossa 50 % vastaajista piti sitä erittäin tärkeänä ja 50 % melko tärkeänä.

Kolmanneksi tärkeimpinä pidettiin **informaaleja tiedonlähteitä**. Kaikki pitivät niitä ainakin jonkin verran tärkeinä ja erittäin tärkeinä niitä piti 35 % vastaajista. Vastaajista 41 % piti niitä melko tärkeinä ja 24 % jonkun verran tärkeinä.

Seinäjoen korkeakoulukirjaston e-aineistoja pidettiin neljänneksi tärkeimpinä tiedonlähteinä. Vastaajista 43 % koki aineistot erittäin tärkeiksi ja 27 % melko tärkeiksi. 20 % koki ne vain jonkun verran tärkeiksi ja 10 %:lle ne eivät olleet lainkaan tärkeitä. Opetusyksiköittäin tarkasteltuna tärkeimpiä ne olivat SeAMK Tekniikan vastaajille, sillä 60 % (n=10) SeAMK Tekniikan vastaajista piti niitä erittäin tärkeinä ja 40 % vastaajista melko tärkeinä. Toiseksi tärkeimpiä ne olivat SeAMK Sosiaali- ja terveystieteen vastaajille, joista 50 %:lle (n=10) ne olivat erittäin tärkeitä ja kaikille ne olivat vähintään jonkun verran tärkeitä. SeAMK Liiketoiminta ja kulttuurin vastaajista 47 %:lle (n=19) ne olivat erittäin tärkeitä, mutta vain 11 % vastaajista piti niitä erittäin tärkeinä. Vastaajissa oli myös niitä, joille ne olivat vain jonkun verran tai ei lainkaan tärkeitä. Elintarvike ja maatalouden vastaajissa oli vähiten niitä, joille ne olivat erittäin tärkeitä (17%) (n=12) ja eniten niitä, joille ne olivat melko tärkeitä (50 %). Vastaajissa oli myös niitä, joille ne olivat vain jonkun verran tai ei lainkaan tärkeitä. Korkeimman koulutuksen mukaan tarkasteltuna e-aineistot näyttäisivät olevan tärkeimpiä tohtorin tutkinnon suorittaneille, sillä heistä yli puolelle ne olivat erittäin tärkeitä (n=12), noin kolmannekselle melko tärkeitä ja lopuillekin jonkun verran tärkeitä. Suurimmassa vastaajaryhmässä (ylempi korkeakoulututkinto) 41 % vastaajista piti niitä erittäin tärkeinä, 25 % melko tärkeinä ja samoin 25 % jonkin verran tärkeinä. Lopuille ne eivät olleet lainkaan tärkeitä. Työtehtävien mukaan tarkasteltuna kaikki yamk-opetuksessa ja opinnäytetöiden ohjauksessa toimivat (n=12) kokivat ne joko erittäin (67 %) tai melko (33 %) tärkeiksi. SeAMKin kehittämishankkeissa työskentelevistä 77%

(n=26) kokivat ne joko erittäin tai melko tärkeiksi ja amk-opetuksessa ja opinnäytetöiden ohjauksessa työskentelevistä yhteensä 69 % (n=42) vastaajista.

SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamista tiedonlähteistä viidennelle sijalle ylsivät painetut kirjat. Niitä piti erittäin tärkeänä 29 % vastaajista ja melko tärkeinä 41 % vastaajista. Jonkun verran tärkeitä ne olivat 25 %:lle vastaajista ja vain 4 %:lle ei lainkaan tärkeitä. Tärkeimpiä painetut kirjat olivat SeAMK Sosiaali- ja terveysalan yksikölle, jonka vastaajista 10 % piti niitä erittäin tärkeinä, 40 % melko tärkeinä ja 30 % jonkin verran tärkeinä. 20 %:lle vastaajista ne eivät olleet lainkaan tärkeitä. Vähiten tärkeitä painetut kirjat näyttäisivät olevan SeAMK Tekniikan vastaajille. SeAMK Korkeakoulukirjaston lähteistä painettuja kirjoja vähemmän tärkeiksi lähteiksi koettiin kirjaston verkkosivuillaan esittelemät vapaasti verkossa olevat tiedonlähteet ja palvelut, jotka sijoituivat 10. sijalle ja SeAMK Korkeakoulukirjaston painetut lehdet, jotka sijoituivat 12. sijalle tiedonlähteiden tärkeydessä.

Tiedonhankinnan juonetta toteutetaan ohjaamalla opiskelijoita monin eri tavoin tiedonhankinnassa. Tiedonhankinta juonteen toteutumisessa voi havaita, että lähes kaikki (91 %, n=46) vastaajista sisällyttää opintojaksoihin opiskelijoiden oma-toimista tiedonhankintaa edellyttäviä tehtäviä. Suurin osa (70 %, n=46) vastaajista myös kertoo opiskelijoille tavoitteet, joihin tiedonhankinnan osalta pyritään. Yli puolet (57 %, n=46) on sitä mieltä, että opiskelijoiden tulee täyttää tietyt vaatimukset tiedonhankinnan osalta opintojakson läpäisemiseksi Yli puolet (61 %, n=46) vastaajista arvioikin tiedonhankintataitoja osana opintokokonaisuutta.

Opiskelijoita opastetaan ja tiedonhankintaa tuetaan monin eri tavoin. Lähes jokainen vastaajista suosittelee esimerkiksi käyttämään SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamia aineistoja ja palveluja (96 %). Valtaosa vastaajista (91 %) tukee opiskelijoiden tiedonhankintaa antamalla heille esim. painettujen tai e-aineistojen nimiä. Vastaajista (89 %) painottaa opiskelijoille tiedonhankintataitojen ja niiden opiskelun tärkeyttä. Vastaajista 80 % opastaa opiskelijoita tiedonlähteiden ja tietosisältöjen arviointiin. Samoin 80 % vastaajista edellyttää opiskelijoilta kansainvälisen lähdemateriaalin käyttöä silloin, kun se on perusteltua ja sitä on saatavana. Suurin osa (72 %) ohjaa opiskelijoita oikeille tiedonlähteille tiedonhankintaprosessin alussa. Hieman yli puolet vastaajista (54 %)ideoi opiskelijoiden kanssa tiedonhankin-

taa tukevia hakusanoja. Vastaajista vain vajaa puolet (49 %, n=47) kuitenkin linkittää SeAMK Korkeakoulukirjaston aineistoja Moodleen kurssiaineistoiksi.

Tiedonhankinnan juonne toteutuu Seinäjoen ammattikorkeakoulussa kohtalaisen hyvin, vaikka kaikki vastaajat eivät olleet aivan yhtä mieltä siitä, että opiskelijan tiedonhankinta kuuluu opettajalle. Vastaajista 23 % oli jokseenkin eri mieltä ja täysin eri mieltä oli 2 % vastaajista. Vastaajista 9 % (n=47) on täysin samaa mieltä ja 45 % (n=47) on jokseenkin sitä mieltä, että opiskelijoiden ohjaus tiedonhankintaan osana opintojaksoa on liian paljon resursseja vaativaa. Tiedonhankinnan ohjausta vaikeuttaa mm. se, että iso osa vastaajista koki tiedonhankintataitonsa puutteellisiksi (79 %,n=47) ja aikansa riittämättömäksi (65 %, n=46) opiskelijoiden tiedonhankinnan ohjaukseen opetuksen ohessa. Vastaajista 15 % (n=47) oli täysin samaa ja 60 % jokseenkin samaa mieltä siitä, että opiskelijan tulee itse etsiä opintojaksolla tarvittava tieto. Vastaajista (n=47) 17 % on täysin eri mieltä ja 45 % jokseenkin eri mieltä siitä, että opiskelijoilla on riittävät tiedonhankinta- ja hakutaidot sen jälkeen, kun he ovat suorittaneet opintoihinsa sisältyvät tiedonhankinnan opinnot. Vastaajista kuitenkin 6 % on siitä täysin samaa mieltä ja 32 % jokseenkin samaa mieltä. Suurin osa on myös sitä mieltä, että opiskelijoiden kielitaidon ja tietoteknisten taitojen kirjavuus hankaloittaa tiedonhankinnan ohjausta.

Todennäköisimmin opiskelijoita ohjataan Internetin, SeAMK Korkeakoulukirjaston hankkimien painettujen ja e-aineistojen ja verkosta löytyvän uuden tutkimustiedon pariin. Myös SeAMK Korkeakoulukirjaston verkkosivuillaan esittelemät vapaasti verkossa olevat palvelut tiedonlähteet ja palvelut koettiin tärkeiksi. Vastaajista suurin osa eli 62 % ohjaisi opiskelijoita hyvin todennäköisesti ja 21 % melko todennäköisesti SeAMK Korkeakoulukirjaston hankkimien e-aineistojen äärelle. Sekä SeAMK Korkeakoulukirjaston hankkimien painettujen aineistojen että Internetistä löytyvien, vapaasti verkossa olevien tiedonlähteiden pariin opiskelijoita ohjaisi hyvin todennäköisesti 60 % vastaajista. Uuden tutkimustiedon pariin opiskelijoita ohjaisi hyvin todennäköisesti 55 % vastaajista ja SeAMK Korkeakoulukirjaston verkkosivuillaan esittelemien vapaasti verkossa olevien tiedonlähteiden ja palveluiden pariin 43 % vastaajista. Edellä mainituista viidestä todennäköisimmästä tiedonlähde tyypistä yksi on painetut aineistot ja neljä muuta

on joko e-aineistoja tai verkkoaineistoja. Niistä kaksi on SeAMK Korkeakoulukirjaston hankkimia (e-aineistot) tai kirjaston www-sivustolle linkittämiä (vapaasti verkossa olevat tiedonlähteet ja palvelut).

SeAMK Korkeakoulukirjaston palveluita kartoittavasta osuudesta selviää että kirjasto on tärkeä tiedonhankinnassa. SeAMK Korkeakoulukirjaston sijainti ja aukioloajat palvelevat hyvin tai melko hyvin valtaosaa vastaajista. 66 % vastaajista hankkii ”suurimman osan” tai ”paljon” työhönsä liittyvästä tiedosta sieltä. Vastaajista 18 % eli lähes joka viides vastaaja käyttää SeAMK Korkeakoulukirjastoa päivittäin etänä, sillä 10 % käyttää kirjastoa verkkosivujen kautta päivittäin ja vastaajista 8 % etäkirjautuu e-aineistoihin. Vähintään kerran viikossa kirjastoa käyttää yhteensä 61% vastaajista. He jakautuivat paikan päällä kävijöihin (10 %), verkkosivujen kautta kirjastoa käyttäviin (31 %) ja e-aineistoihin kirjautuviin (20 %) käyttäjiin. Muutaman kerran kuukaudessa kirjastoa käyttävät jakautuvat paikanpäällä kävijöihin (34 %), verkkosivujen kautta kirjastoa käyttäviin (27 %) ja kirjastoa e-aineistoihin etäkirjautumalla käyttäviin (22 %). Suurin osa vastaajista on tietoisia SeAMK Korkeakoulukirjaston aineistoista. Kuitenkaan 12 % vastaajista ei ollut tietoisia ja 18 % ei tiennyt ovatko vai eivät. Suurin osa koki alakohtaiset aineistot myös helposti löytyviksi, mutta 13 % ei löydä niitä ja 17 % ei tiennyt miten asia on. Alakohtaisten tiedonhaunoppaiden käyttö oli vähäistä, sillä vain 29 % käytti niitä apuna tiedonhaussa. Huomattava osa vastaajista koki oman alan e-aineistojen vaikeaksi, sillä jopa 38 % vastaajista koki, että ei osaa käyttää hyvin oman alan e-aineistoja ja puolestaan vain 42 % vastaajista koki, että osaa käyttää niitä hyvin.

Finnan käyttö ei ole vastaajilla monipuolista eikä käyttötaidot kovin hyvät. Vastaajista vain 14 % (n=50) osaa käyttää hyvin ja 42 % melko hyvin SeAMK Finnaa. Melko huonoksi käyttötaitonsa koki 34 % vastaajista. Hakurajauksia osasi tehdä hyvin vain 6 % (n=49) ja 45 % osasi tehdä niitä melko hyvin, mutta jopa 37 % vastaajista melko huonosti. Suurin osa vastaajista (n=50) osaa käyttää Finnan uutuusvahtiominaisuutta huonosti tai melko huonosti tai ei osaa tehdä sitä lainkaan. Vastaajista suurin osa (78 %) kuuluu joukkoon, joka ei ole myöskään lisännyt tai ei osaa lisätä hakutuloksiaan Finnan suosikkilistaan - tai osaa sen korkeintaan huonosti tai melko huonosti.

SeAMK Korkeakoulukirjaston e-aineistojen käyttö ei myöskään suju hyvin keskimääräisesti, sillä 36 % (n=50) vastaajista kokee käyttötaidot huonoiksi. Yhteensä 48 % vastaajista osaa käyttää niitä hyvin tai melko hyvin. 12 % vastaajista kokee, että ei osaa käyttää e-aineistoja. Yhteensä 58 % (n=50) vastaajista kyllä osaa ladata / lainata hyvin tai melko hyvin e-aineistoja, mutta yhteensä 32 %:lta se käy joko huonosti tai melko huonosti. Yhteensä 10 % ei ole ladannut / lainannut e-aineistoja lainkaan. Myöskään e-aineistojen etäkäyttö ei suju keskimäärin hyvin, sillä yhteensä vain 54 % (n=50) vastaajista osaa tehdä sen hyvin tai vain melko hyvin. Huomattavaa on myös, että 18 % ei ole etäkäyttänyt e-aineistoja lainkaan. Suuri osa kokee myös etäkäyttölinkin teon e-aineistojen linkittämiseksi Moodleen vaikeaksi. Vastaajista 4 % (n=50) ei osaa tehdä sitä lainkaan. Yhteensä vain 36 % vastaajista osaa tehdä sen joko hyvin tai melko hyvin. Huomion arvoista on myös, että 32 % vastaajista ei ole tehnyt etälinkkiä.

Vastaajista yhteensä 58 % (n=50) käyttää melko vähän tai vähän henkilökuntaa apuna tiedonhankinnassa kirjastossa käydessään ja 40 % käyttää sitä melko paljon tai paljon. Vain 2 % vastaajista ei käytä lainkaan henkilökuntaa apuna tiedonhankinnassa kirjastossa asioidessaan. Vastaajista 42 % käyttää alakohtaisen tiedonhaun opasta / oppaita melko vähän, 20 % vähän ja 18 % melko paljon apuna tiedonhankinnassaan. Vastaajista 16 % ei käytä alakohtaisen tiedonhaun opasta / oppaita lainkaan ja vain 4 % käyttää niitä paljon

Opettajalle ja tutkijalle –sivua käyttää vastaajista yhteensä 12 % (n=50) melko paljon tai paljon. Vastaajista 38 % ei käytä sivua lainkaan ja yhteensä 50 % käyttää sitä melko vähän tai vähän. Vastaajista 41 % (n=49) ei käytä Näin haet tietoa –opasta elainkaan. Paljon tai melko paljon sitä käyttää yhteensä 14 % ja melko vähän tai vähän yhteensä 45 %.

Vastaajista kukaan ei käytä paljon Yrittäjyyskirjastoa ja 60 % (n=50) ei käytä sitä lainkaan. Yhteensä 34 % käyttää sitä melko vähän tai vähän. Vain 6 % käyttää Yrittäjyyskirjastoa melko paljon. Myöskään kukaan ei käytä paljon YouTube –

ohjevideoita ja 52 % ei käytä niitä lainkaan. Vähän tai melko vähän niitä käyttää yhteensä 44 % ja melko paljon 4 %.

Vähän käytetty palvelu oli myös Kirjaston uutisvirtaa RSS-syötteenä, sillä vaikka 10 % (n=50) käyttää sitä paljon, 64 % ei käytä palvelua lainkaan ja yhteensä 26 % käyttää sitä melko vähän tai vähän.

Vastaajista 61 % (n=49) ei käyttänyt lainkaan Varaa informaattikko –palvelua ja 68 % ei käyttänyt lainkaan Plarattua –blogia tiedonhankinnan apuna. Vastaajista vain 2 % käytti Varaa informaattikko –palvelua melko paljon; samoin Plarattua –blogia. Vastaajista 36 % käytti melko vähän tai vähän Varaa informaattikko –palvelua ja vastaavasti 30 % Plarattua –blogia.

Chattia tiedonhankinnan apuna käytettiin kaikkein vähiten esitetyistä vaihtoehdoista. Vastaajista 76 % (n=50) ei käytä sitä lainkaan tiedonhankinnassa ja vain 2 % vastaajista käyttää sitä paljon. Yhteensä 22 % käyttää sitä melko vähän tai vähän.

Kolme tärkeintä aineistoa vastaajille on e-aineisto, joka mainittiin 7 kertaa, kirjat 5 kertaa tärkeimpänä aineistona. Painetut kirjat mainittiin 4 kertaa tärkeimpänä aineistona. Lisäksi lehdet, e-lehdet ja standardit mainittiin kukin 3 kertaa tärkeimpänä aineistona. E-lehdet mainittiin 6 kertaa toiseksi tärkeimpänä aineistona ja sekä lehdet että e-kirjat molemmat 5 kertaa. Lehdet mainittiin 4 kertaa 3. tärkeimpänä aineistona ja e-lehdet kolme kertaa.

Vastaajista suurin osa seuraa SeAMK Korkeakoulukirjaston tiedotusta ja kokee sen pääsääntöisesti hyväksi. Vastaajista 92 % lukee SeAMK Korkeakoulukirjaston sähköpostiin lähettämää kirjettä ja 78 %:n mielestä se on hyvä tapa tiedottaa. Vastaajista 68 % seuraa tiedotusta verkkosivujen kautta ja 80 % pitää sitä hyvänä tapana tiedottaa. Plarattua-blogia lukee vain 14 % vastaajista. Vastaajista 20 % arvelee kuitenkin, että blogi on hyvä tapa kertoa esim. e-aineistouutisista ja vastaavasti 20 % arvelee että ei ole. Niinkin iso osa kuin 60 % ei osannut sano onko vai ei. Tiedottamisen suhteen ei ollut juuri muita toiveita kuin että kaikki löytyisi www-sivuston kautta, koska sähköpostiin tulevat tiedotteet hukkuvat sinne.

Yhteenvetona voi sanoa, että koska tärkeimmät aineistot ovat Internetissä tai Seinäjoen korkeakoulukirjaston e-aineistoissa, hyvät tiedonhakutaidot ovat erityisen tärkeitä. Huolestuttavaa onkin, että e-aineistojen käyttötaidot koetaan heikoiksi sekä omassa tiedonhankinnassa että opiskelijoiden ohjaamisessa. Jonkin verran voi havaita myös epätietoisuutta kirjaston tarjoamien aineistojen ja palveluiden suhteen. Myöskään kirjaston tarjoamia tiedonhankinnan apuvälineitä kuten tiedonhankinnan oppaita ei ole otettu kovaan käyttöön.

8 POHDINTA

Tämä opinnäytetyöprosessi oli kaikin puolin opettavainen. Ensimmäkin tilastollinen tutkimusmenetelmä ja kyselytutkimus olivat haastavia, vaikka periaatteessa kyselyn teko oli helppoa Webropolilla. Kysymysten laatimiseen meni paljon aikaa ja tuntui, että onko nyt tehnyt oikeita kysymyksiä. Parempi perehtyminen sekä aiheeseen, että tutkimusmenetelmään olisi auttanut asiaa. Kyselystä tuli myös aivan liian pitkä. Tavallaan otin siinä riskin, että en karsinut kysymyksiä vähemmäksi, sillä olisi voinut käydä myös niin, että vastauksia ei olisi tullutkaan kuin muutama. Oman haasteensa työhön toi kiire, joka työn loppuvaiheessa rajoitti kyselyn analysointia, joka jäi melko pinnalliseksi.

Vastauksia tuli 51 kpl ja vastausprosentti jäi niin alhaiseksi, että kyselyn perusteella ei voi tehdä kovin pitkälle meneviä päätelmiä. Myöskään ristiintaulukointi ei oikein onnistunut, sillä kun tarkasteli asiaa esim. opetustyövuosien tai korkeimman tutkinnon pohjalta, jossakin ryhmässä oli vain muutama vastaaja.

Tutkimuksen päätavoitteena oli selvittää, mitkä ovat Seinäjoen opetushenkilöstön käyttämät tärkeimmät tiedonhankinnan kanavat ja lähteet ja siinä sivussa myös mikä on Seinäjoen korkeakoulukirjaston rooli tiedonhankinnassa. Toisena tavoitteena oli saada tietoa tiedonhankinnan juonteen nykytilasta. Kolmantena tavoitteena oli tarkoitus saada tietoa mahdollisista tiedonhankinnan esteistä. Näissä tavoitteissa onnistuttiin hyvin, sillä tärkeimmät tiedonhankinnan kanavat ja lähteet nousivat vastauksista esiin. Samoin tuli runsaasti tietoa tiedonhankinnan juonteen nykytilasta, Seinäjoen korkeakoulukirjaston käytöstä ja tiedonhankinnan esteistä.

Muita kyselytutkimuksen tekijöitä suosittelen tekemään hyvän pohjatyön ja suunnitelman sekä varaamaan työhön riittävästi aikaa ja pysymään aikataulussa, mikäli mahdollista. Omassa työssäni mm. lomakkeen testaaminen jäi tekemättä. Suosittelen myös perehtymään tilastollisen tutkimuksen ja kyselytutkimuksen tekemiseen, vaikka kyselyn tekeminen Webropolilla onkin näennäisesti helppoa. Työn tekeminen oli kuitenkin innostavaa ja taas huomasin kuten aiemmassa opinnäytetyössäni, että juuri tulosten analysointivaihe vie mukanaan. Kaiken kaikkiaan olen tyytyväinen, että tartuin aiheeseen ja kyselytutkimukseen, vaikka se tuntui ensin vähän pelottavaltakin ajatukselta.

Työn tuloksia voi käyttää hyödyksi Seinäjoen korkeakoulukirjastossa opettajille ja muille asiakkaille suunnattavien palveluiden kehittämisessä ja niistä tiedottamisessa sekä palveluopasteiden ja tiedonhankinnan koulutusten suunnittelussa.

Lopuksi haluan esittää suurkiitokset opinnäytetyöni ohjaajalle, Seinäjoen ammattikorkeakoulun yliopettaja Ari Haasiolle, Webropol -ohjelmiston käytön alkuun pääsystä auttaneelle tutkija Hannu Tuurille ja Seinäjoen korkeakoulukirjaston informaattikko Leena Eleniukselle. Kiitos myös toimeksiantajalle, Seinäjoen Korkeakoulukirjastolle ja kaikille kyselyyn vastanneille, sillä te mahdollistitte tutkimuksen onnistumisen.

.

LÄHTEET

- Ala-Hakuni, T. Elenius, L. & Latvanen, J. 2014. Elektroniset aineistot opetuksen, oppimisen ja tki-toiminnan tukena. [Verkkoartikkeli]. Teoksessa: A. Haasio, M. Zechner & S. Päälyysaho (toim.) Internet, verkkopalvelut ja tietotekniset ratkaisut opetuksessa ja tutkimuksessa. Seinäjoki: Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja A. Tutkimuksia 22. [Viitattu 26.2.2016]. Saatavana: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7109-41-0>
- Elenius, L. & Latvanen, J. 2014. Laatu ja vaikuttavuutta tiedonhankinnan opetukseen. [Verkkoartikkeli]. Teoksessa: A. Viljamaa, S. Päälyysaho & R. Lauhanen (toim.) Opetuksen ja tutkimuksen näkökulmia: Seinäjoen ammattikorkeakoulu 2014. Seinäjoki: Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja A. Tutkimuksia 17. [Viitattu 31.3.2016, 16.4.2016]. Saatavana: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-5863-79-6>
- Finna.fi. [Ei päiväystä]. Mikä Finna on? [Verkkosivu]. [Viitattu 22.2.2016]. Saatavana: <https://finna.fi/Content/about>
- Groote De, S., Shultz, M. & Blecic, D. 2014. Information-seeking behavior and the use of online resources: a snapshot of current health sciences faculty. [Verkkolehtiartikkeli]. Journal of the Medical Library Association 102 (3), 169-178. [Viitattu 16.4.2016]. Saatavana Ebsco-palvelusta. Vaatii käyttöoikeuden.
- Haasio, A. & Savolainen, R. Ei päiväystä. T.D.Wilsonin tiedonhankinnan polut. [Verkkosivu]. Internetix. [Viitattu 17.2.2016]. Saatavana: <http://oppimateriaalit.internetix.fi/fi/avoimet/0viestinta/informaatiotutkimus/po1/tiedonhankinta/tdwpolut>
- Haasio & Savolainen. Ei päiväystä. Wilsonin käsitteellinen jäsenyys. [Verkkosivu]. Internetix. [Viitattu 17.2.2016]. Saatavana: <http://oppimateriaalit.internetix.fi/fi/avoimet/0viestinta/informaatiotutkimus/po1/tiedonhankinta/tdwilson>
- Haasio, A. & Savolainen, R. 2004. Tiedonhankintatutkimuksen perusteet. Helsinki: BTJ
- Heikkilä, T. 2010. Tilastollinen tutkimus. 7.-8.p. Helsinki: Edita.
- Hopeavuori, T. 2011. Ammattikorkeakoulun opettajat tutkimustiedon hankkijoina ja tiedeviestinnän kohderyhmänä. [Verkkokjulkaisu]. Oulu: Oulun yliopisto. Humanistinen tiedekunta, tiedeviestinnän maisteriohjelma. Pro gradu. [Viitattu 16.4.2016]. Saatavana: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201201121266>

- Hoppenfield, J & Smith, M. 2014. Information-seeking behaviors of business faculty. [Verkkolehtiartikkeli]. Journal of Business & Finance Librarianship 2014 (19), 1 - 14. [Viitattu 18.4.2016]. Saatavana Ebsco-palvelusta. Vaatii käyttöoikeuden.
- Jokiniemi, S. 2006. Uusi opettajuus, ammatti-identiteetti ja tiedonhankinta. [Verkkolehtiartikkeli]. Informaatiotutkimus 25(3), 57-68. [Viitattu 18.4.2016]. Saatavana: <http://ojs.tsv.fi/index.php/inf/article/view/2250/2088>
- Kirjaston avoimet koulutukset. Missä ja mihin aikaan?. [Ei päiväystä]. [Verkkosivu]. Jyväskylä: JAMKin kirjasto. [Viitattu 18.4.2016]. Saatavana: <http://www.jamk.fi/fi/Palvelut/kirjasto/Loyda-kysy-opi/avoimet-koulutukset/>
- Kortelainen, M. 2003. Opettajien ammatillisen tiedonhankinta Hämeen ammattikorkeakoulussa. [Verkkojulkaisu]. Tampere: Tampereen yliopisto. Informaatiotutkimuksen laitos. Pro gradu. [Viitattu 18.4.2016]. Saatavana: <http://tampub.uta.fi/handle/10024/90906>
- Opiskelija kohtaa kirjaston. [Ei päiväystä]. [Verkkosivu]. Jyväskylä: JAMKin kirjasto. [Viitattu 18.4.2016]. Saatavana: <http://www.jamk.fi/fi/Palvelut/kirjasto/Loyda-kysy-opi/>
- Seinäjoen korkeakoulukirjasto. [Ei päiväystä]. Oppaita SeAMKin koulutusaloille & ohjeita kirjastonkäyttöön. [Verkkosivu]. [Viitattu 18.4.2016]. Saatavana: <http://seamk.libguides.com/etusivu>
- Seinäjoen korkeakoulukirjasto. [Ei päiväystä]. SeAMK Finna kirjautuminen. [Verkkosivu]. [Viitattu 22.2.2016]. Saatavana: <https://seamk.finna.fi/MyResearch/UserLogin>
- Tieteellisten kirjastojen tilastotietokanta. [Ei päiväystä]. [Verkkosivusto]. Helsinki: Kansalliskirjasto. [Viitattu 22.2.2016]. Saatavana: <https://yhteistilasto.lib.helsinki.fi/>
- Varaa informaattikko –palvelu. [Ei päiväystä]. [Verkkosivu]. Seinäjoki: Seinäjoen korkeakoulukirjasto. [Viitattu 18.4.2016]. Saatavana: <http://kirjasto.seamk.fi/Suomeksi/Haluatko-palvelua/Henkilokohtainen-ohjaus>
- Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa: määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.
- Vuorenmaa, A. 16.3.2016. Vastaus tiedusteluun. [Henkilökohtainen sähköpostiviesti]. Vastaanottaja: Tarja Kivinummi. [Viitattu 18.4.2016].

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake

LIITE 2 Kyselylomake

1 TIEDONHANKINTAKYSELY

Kyselyllä selvitetään SeAMK:in opetus, tutkimus- ja kehittämistoiminnan henkilöstön tiedonhankintaa sekä opiskelijoiden tiedonhankinnan ohjausta. Tutkimuksen toimeksiantaja on Seinäjoen Korkeakoulukirjasto.

A. Taustatiedot

1.

Vastaajan sukupuoli

- mies
- nainen

2.**Vastaajan syntymävuosi (esim. 1970)**

4 merkkiä jäljellä

3.**Valitse ne tehtävät, jotka kuuluvat työhösi!**

- amk-opetus ja opinnäytetöiden ohjaus
- yamk-opetus ja opinnäytetöiden ohjaus
- SeAMK:in tutkimus- ja kehittämishankkeissa työskentely

4.

Opetustyövuodet yhteensä

- alle 3 v.
- 3 - 9 v.
- 10 - 20 v.
- yli 20 v.

5.

Yksikkö SeAMK:issa

- SeAMK Elintarvike- ja maatalous
- SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri
- SeAMK Sosiaali- ja terveystieteet
- SeAMK Tekniikka
- SeAMK Toimisto

6.

Vastaajan korkein tutkinto:

- opistotutkinto
 - ammattikorkeakoulututkinto
 - ylempi korkeakoulututkinto
 - lisensiaatin tutkinto
 - tohtorin tutkinto
 - muu
-

B. Sinä tiedonhakijana

7.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet työssä tarvitsemasi tiedon hankintaa koskevien väittämien suhteen?

1 = täysin eri mieltä, 2 = jokseenkin eri mieltä, 3 = jokseenkin samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

	1	2	3	4
Hankin tiedon itsenäisesti Internetiä käyttäen	☐	☐	☐	☐
Käytän tiedonhankinnassa kirjaston tietokantoja ja aineistoja itsenäisesti	☐	☐	☐	☐
Käytän tiedonhankinnassa apuna esim. ystäviä, kollegoita ja asiantuntijoita	☐	☐	☐	☐
Tiedonvälittäjät (informaatikot, kirjaston henkilökunta) hankkivat tiedon minulle	☐	☐	☐	☐
Käytän kirjastoa ja kysyn tarvittaessa neuvoja kirjaston henkilökunnalta	☐	☐	☐	☐
Käytän kirjastoa, mutta en kysy neuvoja kirjaston henkilökunnalta	☐	☐	☐	☐
Tiedonhankinta on yksi työni kulmakivistä	☐	☐	☐	☐
Sisällytän jatkuvasti opetusalani tuoretta tutkimustietoa opetukseeni	☐	☐	☐	☐
Minulla on pääasiassa negatiivisia kokemuksia tiedonhankinnasta	☐	☐	☐	☐
Minulle on muodostunut ajan mittaan tietty tapa hankkia tietoa	☐	☐	☐	☐
Jatkan tiedonhankintaa, mikäli löytämäni tieto ei tyydytä minua	☐	☐	☐	☐
Pystyn pitämään yllä tiedonhankintataitojani, vaikka aineistoja ja välineitä tulee koko ajan lisää	☐	☐	☐	☐
Sopivien tiedonlähteiden löytäminen on vaikeaa	☐	☐	☐	☐
Uhraan paljon aikaa ja vaivaa tiedonhankintaan vain, jos tiedän saavani siitä odottamani hyödyn	☐	☐	☐	☐
En osaa hyödyntää Internetiä tehokkaasti tiedonhankinnassani	☐	☐	☐	☐
Osaan hyödyntää e-aineistoja hyvin tiedonhankinnassani	☐	☐	☐	☐

- Löydän tarvitsemani tieteellisen tiedon
- Minulla on riittävästi aikaa tiedonhankintaan
- Vieraskielisten tiedonlähteiden arviointi tuottaa minulle vaikeuksia
- Käytän mieluummin tuttuja kuin uusia tiedonlähteitä
- Hankin tietoa selailen kokoelmia, teoksia ja/tai Internetiä
- Seuraan säännöllisesti uutisia (netti, radio, televisio tai sanomalehdet)
- Törmään usein ihan vahingossa hyödylliseen tiedonlähteeseen etsiessäni tietoa tietyistä aiheista
- Yhdistelen erilaisia hakutapoja, tiedonlähteitä ja välineitä päästäkseni parhaaseen lopputulokseen
- Tutkin jo löytämieni teosten lähdeluetteloita löytääkseni lisää tietoa aiheesta
- Käytän verkkotiedonhaussa uutisten lukuohjelmaa esim. verkkokeskustelujen seuraamisen helpottamiseen

2

D. Eri tiedonlähteet työssäsi

8.

Kuinka tärkeitä seuraavat tiedonlähteet ovat työssäsi?

	ei lainkaan tärkeitä	jonkun verran tärkeitä	melko tärkeitä	erittäin tärkeitä
SeAMK Korkeakoulukirjaston painetut kirjat	☐	☐	☐	☐
SeAMK Korkeakoulukirjaston painetut lehdet	☐	☐	☐	☐
SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamat e-aineistot (tietokannat, e-lehdet, e-kirjat ja hakuteokset, esim. Ebrary, Ebsco, MOT, RT-kortisto, SFS-standardit)	☐	☐	☐	☐
SeAMK Korkeakoulukirjaston verkkosivuillaan esittelemät vapaasti verkossa olevat tiedonlähteet ja palvelut (esim. erilaisten tiedontuottajaorganisaatioiden tarjonta)	☐	☐	☐	☐
Muiden kirjastojen painetut kirjat	☐	☐	☐	☐
Muiden kirjastojen painetut lehdet	☐	☐	☐	☐
Muiden kirjastojen e-aineistot	☐	☐	☐	☐
Internetistä löytyvät, vapaasti verkossa olevat tiedonlähteet	☐	☐	☐	☐
Omaksi hankkimani aineistot	☐	☐	☐	☐
Uusi tutkimustieto verkossa (tutkimusuutiset, -katsaukset ja -julkaisut)	☐	☐	☐	☐

Yksittäiset koulutustilaisuudet ja/tai luennot	☐	☐	☐	☐
Suorat asiantuntijalähteet	☐	☐	☐	☐
Uutiset ja ajankohtaisohjelmat eri medioissa (TV, radio, lehdet ja Internet)	☐	☐	☐	☐
Sosiaalinen media (Facebook, Twitter, LinkedIn ym.), keskustelupalstat, blogit, asiantuntijafoorumit ym.	☐	☐	☐	☐
Informaalit tiedonlähteet (esim. keskustelut kollegojen kanssa, erilaiset tapaamiset, ammattiverkostot jne.)	☐	☐	☐	☐
Jokin muu tärkeä tiedonlähde, mikä:	☐	☐	☐	☐

Huom! Muu -kenttään voi kirjoittaa vastausen jälkeen, kun olet laittanut "täpän" tiedonlähteen tärkeyttä kuvaavan vaihtoehdon kohdalle!

E. Opiskelijoiden tiedonhankinnan ohjaukseen ja tiedonhankinnan arviointiin liittyvät kysymykset

9.

Pitävätkö seuraavat opiskelijoiden tiedonhankinnan ohjaukseen ja tiedonhankinnan arviointiin liittyvät väittämät paikkansa?

	kyllä	ei
Tuen opiskelijoiden tiedonhankintaa antamalla heille esim. paneittujen tai e-aineistojen nimiä	☐	☐
Linkitän SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamia e-aineistoja Moodlen kurssiaineistoihin	☐	☐
En ehdi riittävästi ohjata opiskelijoita tiedonhankintaan opetuksen ohessa	☐	☐
Kerron opiskelijoille tavoitteet, joihin opintojakson tiedonhankinnan osalta pyritään	☐	☐
Sisällytän opintojaksoihin opiskelijoiden omatoimista tiedonhankintaa edellyttäviä tehtäviä	☐	☐
Opastan opiskelijoita oikeille tiedonlähteille tiedonhankintaprosessin alussa	☐	☐
Ideoin opiskelijoiden kanssa tiedonhankintaa tukevia hakusanoja	☐	☐

- Opiskelijan tulee täyttää tietyt vaatimukset tiedonhankinnan osalta opintojakson läpäisemiseksi
- Painotan opiskelijoille tiedonhankintataitojen sekä niiden jatkuvan opiskelun ja ylläpidon tärkeyttä
- Arvioin tiedonhankintataitoja osana kurssin arvostelua
- Suosittelen käyttämään SeAMK Korkeakoulukirjaston tarjoamia aineistoja ja palveluja
- Opastan opiskelijoita tiedonlähteiden ja tietosisältöjen arviointiin
- Edellytän opiskelijoilta kansainvälisen lähdemateriaalin käyttöä silloin, kun se on perusteltua ja sitä on saatavana
- Minun tulisi kehittää omia tiedonhankintataitoni, jotta voisin paremmin ohjata opiskelijoita tiedonhankintaan
- Sisällytän opintojaksoihin opiskelijoiden omatoimista tiedonhankintaa edellyttäviä tehtäviä

10.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

1 = täysin eri mieltä, 2 = jokseenkin eri mieltä, 3= jokseenkin samaa mieltä, 4 = täysin samaa mieltä

	1	2	3	4
Opiskelijoiden tiedonhankinnan ohjaus kuuluu opettajille	☐	☐	☐	☐
Opiskelijoilla on riittävät tiedonhankinta- ja hakutaidot sen jälkeen, kun he ovat suorittaneet opintoihinsa sisältyvät tiedonhankinnan opinnot	☐	☐	☐	☐
Opiskelijoiden ohjaus tiedonhankintaan osana opintojaksoa on liian paljon resursseja vaativaa	☐	☐	☐	☐
Opiskelijan tulee itse etsiä opintojaksolla tarvittava tieto	☐	☐	☐	☐
Opiskelijoiden kielitaidon kirjavuus hankaloittaa tiedonhankinnan ohjausta	☐	☐	☐	☐
Opiskelijoiden tietoteknisten taitojen kirjavuus hankaloittaa tiedonhankinnan ohjausta	☐	☐	☐	☐

11.

Kuinka todennäköistä on, että ohjaat opiskelijoita seuraaville tiedonlähteille?

	hyvin toden- näköistä	melko toden- näköistä	melko epätoden- näköistä	hyvin epätoden- näköistä
SeAMK Korkeakoulukirjaston hankkimat painetut aineistot (esim. ammatilliset kirjat ja lehdet)	☐	☐	☐	☐
SeAMK Korkeakoulukirjaston hankkimat e-aineistot (tietokannat, e-lehdet, e-kirjat ja hakuteokset, esim. Ebrary, Ebsco, MOT, RT-kortisto, SFS-standardit)	☐	☐	☐	☐
SeAMK Korkeakoulukirjaston verkkosivuillaan esittelemät vapaasti verkossa olevat tiedonlähteet ja palvelut (esim. erilaisten tiedontuottajaorganisaatioiden tarjonta)	☐	☐	☐	☐

Muiden kirjastojen painetut kirjat ja lehdet	☐	☐	☐	☐
Muiden kirjastojen e-aineistot	☐	☐	☐	☐
Omaksi hankkimasi aineistot	☐	☐	☐	☐
Internetistä löytyvät, vapaasti verkossa olevat tiedonlähteet	☐	☐	☐	☐
Uusi tutkimustieto verkossa (tutkimusjulkaisut, -katsaukset ja -uutiset)	☐	☐	☐	☐
Yksittäiset koulutustilaisuudet ja/tai luennot	☐	☐	☐	☐
Suorat asiantuntijalähteet	☐	☐	☐	☐
Uutiset ja ajankohtaisohjelmat eri medioissa (TV, radio, lehdet, Internet)	☐	☐	☐	☐
Sosiaalinen media (Facebook, Twitter, LinkedIn ym.), keskustelupalstat, blogit, asiantuntijaforumit ym.	☐	☐	☐	☐

Informaalit tiedonlähteet (esim. keskustelut kollegoiden kanssa, erilaiset tapaamiset, ammattiverkostot jne.

12.

Haluaisitko kertoa joitain muita havaintoja tai esimerkkejä opiskelijoiden tiedonhankinnan ohjauksesta ja arvioinnista?

F. SeAMK Korkeakoulukirjaston (Kampuskirjasto, Terveyskirjasto ja Maaseutualan kirjasto) aineistoihin, palveluihin ja tiedotukseen liittyviä kysymyksiä

13.

Miten hyvin SeAMK Korkeakoulukirjaston aukioloajat ja sijainti palvelevat tiedonhankintaasi?

	Hyvin	Melko hyvin	Melko huonosti	Huonosti	Asialla ei ole merkitystä tiedonhankintani kannalta
Kuinka hyvin kirjaston aukioloajat palvelevat tiedonhankintaasi?	☐	☐	☐	☐	☐
Kuinka hyvin kirjaston sijainti palvelee tiedonhankintaasi?	☐	☐	☐	☐	☐

14.

kosivujen kaut-
ta?

Etäkirjautumalla

e-aineistoihin?

16.

Pitävätkö seuraavat alakohtaisia ja kansainvälisiä aineistoja koskevat väittämät paikkansa?

kyllä ei eos

Tiedän, mitä oman alani aineistoja SeAMK Korkeakoulukirjastossa on tarjolla

Opetusalani e-aineistoja on saatavana riittävästi

Opetusalani painettuja aineistoja on saatavana riittävästi

ominaisuutta?

Osaan lisätä kiinnostavat hakutulokset Finnan suosikkilistaan?

Osaan käyttää SeAMK Korkeakoulukirjaston e-aineistoja (tietokannat, e-lehdet, e-kirjat ja haku-teokset, esim. Ebrary, Ebsco, MOT, RT-kortisto, SFS-standardit)

Osaan ladata / lainata SeAMK Korkeakoulukirjaston hankkimia e-aineistoja (Ellibs, Ebrary jne.)

Osaan etäkäyttää SeAMK Korkeakoulukirjaston e-aineistoja?

Osaan tehdä etäkäyttölinkin linkittääkseni SeAMK Korkeakoulukirjaston e-aineistoa (Ellibs, Ebsco jne.) Moodlen aineistoihin

18.

Kuinka paljon käytät apuna tiedonhankinnassasi SeAMK Korkeakoulukirjaston

	paljon	melko paljon	melko vähän	vähän	en käytä lain- kaan
Henkilökuntaa kirjastossa asioidessasi?	☐	☐	☐	☐	☐
Alakohtaisen tiedonhaun opasta / oppaita?	☐	☐	☐	☐	☐
Erlaisia muita tiedonhaun oppaita kuten Näin ha- et tietoa –opasta?	☐	☐	☐	☐	☐
Opettajalle ja tutkijalle -sivua?	☐	☐	☐	☐	☐
Kirjaston uutisvirtaa RSS-syötteenä?	☐	☐	☐	☐	☐
Yrittäjyyskirjastoa?	☐	☐	☐	☐	☐
Plarattua –blogia?	☐	☐	☐	☐	☐
YouTube -ohjevideoita?	☐	☐	☐	☐	☐
Chattia?	☐	☐	☐	☐	☐
Varaa informaattikko –palvelua?	☐	☐	☐	☐	☐

19.

Nimeä kolme Sinulle tärkeintä SeAMK Korkeakoulukirjaston hankkimaa aineistoa?

Tärkein aineisto: _____

Toiseksi tärkein aineisto: _____

Kolmanneksi tärkein aineisto: _____

20.

Kerro, tarvitsetko apua jonkin Sinulle tärkeän aineiston osalta ja millaista apua tarvitset?

(esim. aineiston käytön, verkkokurssiin linkittämisen tms. suhteen)

21.

Seuraatko SeAMK Korkeakoulukirjaston tiedotusta ja millaiseksi koet sen?

kyllä ei eos

Seuraatko SeAMK Korkeakoulukirjaston tiedotusta verkkosivujen kautta?

Ovatko verkkosivut hyvä tapa tiedottaa?

Luetko SeAMK Korkeakoulukirjaston sähköpostiisi lähettämän uutiskirjeen?

Onko uutiskirje hyvä tapa tiedottaa?

Luetko SeAMK Korkeakoulukirjaston Plarattua -blogia?

Onko Plarattua -blogi hyvä tapa kertoa esim. e-aineistojen uutuuksista?

22.

Olisiko sinulla jotain toiveita SeAMK Korkeakoulukirjastolle tiedottamisen suhteen?

23.

Palaute kyselystä

4 KIITOS VASTAUKSISTASI!